

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
151. (1217.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2547 ▲
	1 amerikai dollár	3,2230 ▲
	100 magyar forint	1,5213 ▲

Aktuális

3

Antal: az RMDSZ-en múlik az EMNT párttá alakulása

„Ha az RMDSZ részéről van akarat és kompromisszumkészség, elkerülhető lett volna, de még mindig elkerülhető, hogy az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács pártként tevékenykedjen” – jelentette ki Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester.

Kultúra

8

Milyen titkot rejt a Színház-tér mélye?

Első alkalommal végeznek régészeti feltárást Marosvásárhely főterén, a jelenlegi Színház-téren, az 1972-ben lebontott ferences templom és kolostor pincéje alatt, ahol még a szakemberek sem sejtik, mit rejt a mély.

Társadalom

7

Eljárás csíki gárdások ellen

Bűnvádi eljárás indult a köztéren zsidózó plakáttal demonstráló székely gárdás fiatalok ellen Csíkszeredában. A gyanúsítottak arra hivatkoznak, önkormányzati engedélyük volt az akcióhoz. A városi előljárók „bohóckodásnak” minősítik a történetet.

Vezércikk

3

Szédület

Óráról órára számok tömkelegével dobálóznak miniszterek, közgazdászok, banktisztviselők, képviselők, szenátorok, csicsergő tévériporterek. Állítanak, cáfolnak, beszélnek ahelyett, hogy mondanának is valamit, vagy végre-valahára leszögeznék a leglényegesebbet: polgárainak fokozott egyéni munkája nélkül még egyetlen ország sem kászálódott ki a válságból. ▶

Székedi Ferenc

A válsághoz igazodik a romániai bűnözés

Nem könnyű őket földre teperni. A hatóságoknak egyre kifinomultabb bűnözői módszerekkel kell megküzdeniük

Fotó: Toľan Levente

A csökkenő vásárlóerőhöz, a gazdasági válsághoz és a természeti katasztrófákhoz igazodik az ideai nyári bűnözés. A zsebtolvajok, tengerparti szarkák látványosan visszaszorultak a turistaövezetekből, a szolgáltatóipar viszont vérszemet kapott: a fizetőképes kereslet csökkenése miatt különböző trükkökkel próbálja pótolni bevételekieséseit. Székelyföldön az árvizek miatt takarmány- és élelemhiány fenyeget, ezért az őszi „mezei” tolvajlás már nyár derekán megkezdődött. A rászorulókat mindent visznek, ami mozdítható: éretlen zöldséget, gyümölcsöt, alig száradt szénát, lucernát. **7. oldal ▶**

Újabb köztévés elnöki fejmosás

▶ A bankokat, a kormányt, az üzletembereket és a közalkalmazottakat egyaránt bírálta Traian Bănescu államfő a köztévének adott szerda esti interjújában. Szerinte a megszorító intézkedéseket folytatni kell 2011-ben is annak érdekében, hogy az ország gazdasága helyreálljon. Az államfő heves kritikával illette azokat az üzletembereket is, akik elmulasztják adóik kifizetését, és akik a válságos időkben azzal fenyegetőznek, hogy áthelyezik a szomszédos országokba vállalkozásaikat. Az államfő azt állította: túl kicsi az elbocsátott közalkalmazottak száma. **3. oldal ▶**

Sólyom, a „láthatatlan” elnök

Schmitt Pál ma veszi át Sólyom László helyét a Sándor-palotában

Fotó: MTI

▶ Sólyom László tegnap átadta hivatalát utódjának, Schmitt Pálnak. A leköszönő köztársasági elnök kiemelte, „láthatatlan elnökként” mindig mellette áll majd. Az új államfő ma ünnepélyes keretek közt veszi át hivatalát. Az MSZP és az LMP felháborodott, hogy csak tegnap délelőtt küldték el a meghívókat az ellenzéki pártoknak a köztársasági elnök beiktatására, a két párt ezért nem lesz ott az ünnepségen. Szintén máától Kövér László az Országgyűlés elnöke: az új parlament második házelnöke Schmitt Pált váltja a poszton. A Fidesz országos választmányát vezető politikust a parlament nyári rendkívüli ülészakánának utolsó napján, július 22-én választotta meg az Országgyűlés az új házelnöknek. **2. oldal ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz színekép

Röviden

Varsó: jóváhagyták a feltételezett Moszad-ügynök kiadatását

A lengyel fellebbviteli bíróság tegnap jóváhagyta Uri Brodsky feltételezett Moszad-ügynök kiadatását Németországnak. A kiadatásról július 7-én született első fokú döntés. A férfit azzal gyanúsítják, hogy januárban Dubajban részt vett egy Hamász-vezető meggyilkolásában, s ezért Németország európai elfogatóparancsot adott ki ellene. Brodskyt június 4-én vették őrizetbe a varsói repülőtéren.

Peking védi iráni üzleti kapcsolatait

Peking és Teherán kereskedelme törvényes – állítja a pekingi külügyminisztérium, válaszul arra a Szöulban elhangzott amerikai megjegyzésre, miszerint Kína – iráni üzleti kapcsolataival – kihasználja más országok felelős önmegtartóztatását. „Kína Teheránnal folytatott kereskedelme normális üzleti kapcsolat, amely nem sérti más országok vagy a nemzetközi közösség érdekeit” – jelentette ki Csiang Jü (Jiang Yu) külügyi szóvivő, akit a kínai média idézett csütörtökön. Csiang hangoztatta, hogy Kína iráni befektetéseit nem ellentétesek az ENSZ vonatkozó határozatával, és megerősítette, hogy országa az ENSZ Biztonsági Tanácsának (BT) állandó tagjaként tartja magát annak döntéseihez.

A kirgiz fővárosban tüntetők követeltek találkozót az államfővel

Az ideiglenes államfővel, Roza Otunbajevával követelt találkozott több ezer ember – egy volt elnökjelölt hívei – tegnap a kirgiz fővárosban, Biskekben a parlament épülete melletti téren. A tüntetők azt is követelték, hogy a hatóságok szüntessék be a volt elnökjelölt, Urmat Bariktobaszov elleni jogi eljárást, és tegyék lehetővé számára, hogy nyilvánosan ismertesse programját, amivel szerinte az országot ki lehet vezetni a gazdasági válságból. Bariktobaszov, aki az elmúlt években az Egyesült Arab Emírátsokban élt, 2005-ben indult a kirgizisztáni elnökválasztáson. A központi választási bizottság azonban kizárta a jelöltek listájáról, mert a kirgiz hatóságok bezonyították, hogy kazah állampolgár.

Dél-Korea hadgyakorlatot kezdett észak-Korea fenyegetőzése ellenére

Tengeri hadgyakorlatot kezdett Dél-Korea tegnap, hogy jobban felkészüljön a kommunista vezetésű északi szomszédja esetleges provokációival szembeni ellenállásra. A gyakorlatot, amely az ország nyugati partvidéke mentén, a két Korea vitatott tengeri határa közelében vette kezdetét és hétfőn ér véget, annak ellenére megkezdték, hogy Phenjan korábban megtorlással fenyegetőzött miatta. A műveleten mintegy 4500 katona, több mint húsz hajó és tengeralattjáró, közel 50 repülő vesz részt a dél-koreai vezérkar szerint.

Horvátországban megemlékeztek a Vihar hadműveletről

A legmagasabb rangú horvát vezetők részvételével emlékeztek meg Kninben a 15 évvel ezelőtti Vihar hadműveletről, amely felszámolta a magát függetlenné nyilvánító horvátországi szerb enklávé, a Krajínát. Ivo Josipovic horvát államfő az ünnepségen hangsúlyozta, hogy a hadműveletet a hadviselés minden szabályát és a nemzetközi konvenciókat tiszteletben tartva hajtották végre. A Vihar hadművelet 1995. augusztus 4-én kezdődött, s a horvát hadsereg és rendőri erők 84 óra alatt mintegy 10.500 négyzetkilométernyi területet szereztek vissza a szerbektől. Szerb részről nemzeti tragédiának tartják a műveletet, amelynek során 2700 szerb meghalt, 250 ezer pedig elmenekült.

Sólyom „láthatatlan”...

MTI

Sólyom László leköszönő köztársasági elnök tegnap hivatalosan is átadta hivatalát Schmitt Pál új államfőnek. A Sándor-palotában Sólyom László sok sikert kívánt az új köztársasági elnöknek munkájához. Úgy fogalmazott: magától értetődik, hogy minden elnök szeretne új fejezetet kezdeni, „azonban ne felejtse el, hogy mindnyájan ugyanazt a könyvet írjuk”. Kiemelte, hogy „láthatatlan elnökként” mindig Schmitt Pál mellett áll, mint mondta: „amikor csak az Ön lelkiismeretét ébreszteni kell, vagy meg kell erősíteni”.

„Fennkölt pillanat”

Schmitt Pál fennkölt pillanatként nevezte, hogy átveheti a nemzet képviselőjét és a demokrácia őrzését. Hangsúlyozta: mindent el fog követni, hogy elődje nyomdokába léphessen, aki, mint fogalmazott, magasra tette a mércét. Schmitt Pál azt mondta, hogy igyekszik Sólyom László útmutatásai szerint dolgozni, és „jöttányit” sem fog engedni az alkotmány által ráruházott felelősségből. Beszél arról is, hogy köztársasági elnökként neki is lesznek külön vállalásai, mint ahogyan Sólyom László szíven viselte a környezet védelmét és a nem-

Örségváltás a Sándor-palotában. Sólyom László (jobbra) átadta irodáját Schmitt Pálnak

Fotó: MTI

zet egységesítését. Hozzátette: számít Sólyom László személyes tanácsaira és igényt tart az együttműködésükre.

Mi jár Sólyomnak?

Sólyom Lászlót a már elfogadott, de még ki nem hirdetett a korábbi államfőket megillető jutatsokról szóló törvény értelmében kétfős titkárság illeti meg, akik – az MTI értesülése szerint – az államfő apparátusából ke-

rülnek ki. Emellett Sólyom Lászlót személyes gépkocsihaszna-
lat illeti meg. A jogszabály kiteri arra, hogy a volt köztársasági elnöknek – kérelmére – ha ötéves hivatali idejét kitöltötte, megfelelő lakáshasználati jog jár, s e jogosultság a volt államfő halála esetén az özvegyét is megilleti. A tisztséghez méltó lakást és annak fenntartását továbbra a Köztársasági Elnöki Hivatal biztosítaná, de amennyiben a volt köztársasági elnök más közjogi tisztségre megszűnése jogcímén már lakáshasználati jogot szerzett, csak egy lakásra vonatkozó lakáshasználati jog illeti meg.

Megsértődött az MSZP és az LMP

Schmitt Pál ma lép hivatalába ünnepélyes keretek között; az egyórásra tervezett ünnepségen az új államfő is beszédet mond

majd. Az MSZP és az LMP felháborodott, hogy csak tegnap délelőtt küldték el a meghívókat az ellenzéki pártoknak a köztársasági elnök beiktatására, a két párt ezért nem lesz ott az ünnepségen. Mesterházy Attila frakcióvezető nyaral, de az MSZP szerint egy kerti partira sem 24 órával az esemény előtt küldik ki a meghívást. „Nem kell ilyen hacacaré” – írják a kétszáz fős rendezvényről.

Schiffer András LMP-s frakcióvezető arcatlanságnak nevezte, hogy azután küldték ki a meghívókat, hogy reggel megjelent egy hír arról, hogy az MSZP és az LMP nem kapott meghívást az elnöki beiktatásra. Ahol nem látják szívesen az LMP-t, oda nem mennek, szerinte a haverokat sem egy nappal a buli előtt hívják meg. Ez azt is meghatározza, hogyan viszonyulnak majd Schmitt elnöki működéséhez. ◀

Eltitkolják az orosz hatóságok a légszennyezés mértékét

Hírösszefoglaló

Miközben Moszkvát súlyos környezeti katasztrófa sújtja, a hatóságok, manipulálva az egyszeri határérték és az egész nap belélegzett károsanyag közötti adatokkal, bagatellizálni próbálják a veszélyt, írja egy moszkvai napilap tegnapi szerkesztőségi cikkében. A hatóságok ugyanis a megengedett normák egyszeri túllépéséről számolnak be, amiből nem lehet megbízhatóan következtetni, hogy mit is lélegeznek be az emberek. Gyakori ugyanis, hogy egy nap nem fordul elő egyszeri kimagasló szennyezettség, de a napi átlagadat sokszorosan a megengedett érték felett van.

Szerdán például a hivatalos közlemény szerint a füstgáz koncentrációja a levegőben 5,7-szeres, a szénhidrogéneké 7-szeres és a tödöbe jutó részecskéké 3,1-szeres mértékben lépte túl a maximális egyszeri megengedhető értéket.

A napi átlagra lefordítva azonban ez azt jelenti, hogy a füstgáz koncentrációja 9,2, a részecskéké 10,3, és a szénhidrogéneké 184-szeresen haladta meg a megengedhető értéket. Vagyis nem vé-

letlen, hogy a szerdára virradó éjszaka sokan arra ébredtek fel, hogy nem kapnak elég levegőt, a legegészségesebb embereknek is kapart a torka és a feje, és más mérgezési tünetek is jelentkeztek.

A lap rámutatott, hogy a szennyezés jelentős részét okozó erdő- és tűzegtüzeket nem lehet az egyik pillanatról a másikra eltüntetni, de a hatóságok tehetnének más lépéseket is a helyzet javítása érdekében. Például szigorú bírságokkal rákényszeríthetnék a moszkvai ipari üzemeket, hogy a minimálisra csökkentsék károsanyag-kibocsátásukat, az autók forgalmának korlátozásával a tömegközlekedést használatára bíráják a moszkvaiakat, vagy legalább nappalra kitilthatnák a teherautókat a városból.

Moszkvában egyre nagyobb a hőség, a levegő a füstköd miatt szinte mérgező: a tisztí főorvos ezért azt tanácsolta a főváros lakóinak, hogy lehetőleg utazzanak el. Közben az erdő- és tűzegtüzek tovább dúlnak szerre az országban, és már ötven ember veszítette életét a lángokban. A hőmérséklet is tovább emelkedik a fővárosban, péntekre 40-42 fokok hősségre számítanak a meteorológusok. ◀

Naomi „véres gyémántjai”

Hírösszefoglaló

Naomi Campbell a Sierra Leone-i háborús bűnök tárgyaló különleges hágai törvényszék előtt tett vallomásaiban tegnap elismerte, hogy 1997-ben „piszkosnak látszó köveket” kapott ajándékba egy Charles Taylor akkori liberiai elnök társaságában elköltött vacsora után, de azt állította, nem tudta, hogy gyémántok voltak a zacskóban, sem azt, hogy Taylor küldte neki azokat. A brit topmodell tanúként idézték a törvényszék elé, hogy válaszoljon azokra az állításokra, amelyek szerint a vád alá helyezett volt liberiai elnök úgynevezett véres gyémántokkal ajándékozta meg őt. Taylor a Sierra Leone-i lázadókra küldött fegyverszállítmányokért cserében több millió dollár értékű csiszolatlan gyémántokat kapott, ezekre használták a hírekben a véres jelzőt.

Campbell azt vallotta, hogy egy, a Nelson Mandela akkori dél-afrikai elnök által adott vacsora után már lefeküdt, amikor kopogtattak az ajtaján. Két férfi állt az ajtóban, akik egy ajándéknak nevezett zacskót nyújtottak át neki.

A topmodell azt mondta, hogy csak másnap reggel nyitotta ki a zacskót, amelyben „apró piszkos

Naomi Campbell

kövek” voltak. Az esetről beszámolt ügynökének, Carole White-nak és Mia Farrow színésznőnek, aki szerint a kövek gyémántok voltak. Egyikük azt mondta: nyilván Taylor ajándékáról van szó, és maga Campbell is így vélte. Azt mondta, a drágaköveket egy barátjának adta oda, aki karitatív tevékenységet folytatott Dél-Afrikában. A vád képviselőjének azért volt szüksége Campbell tanúvallomására, hogy cáfolja Taylor állítását, miszerint sohasem került birtokába csiszolatlan gyémánt.

A 62 éves Charles Taylort háborús bűncselekmények és emberiség elleni bűntettek vádjával állították a különleges törvényszék elé. ◀

Újabb elnöki fejmosás

ÚMSZ

„Csak a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) vállalta ezt a felelősséget, adja Isten, hogy életbe is ültessék” – fogalmazott Traian Băsescu a TVR-nek adott szerda esti interjúban, hozzátéve, ellenkező esetben az országnak továbbra is „koldulnia” kell majd a bérek és nyugdíjak kifizetéséhez. „Képzelmek el, mennyire megalázó lehet egy államfő számára, hogy hitelt kérjen a költségvetési hiány fedezésére. Tehát egy olyan ország, amely kölcsönt vesz fel a bérek és nyugdíjak fizetésére, indulásból másodrangú országgá válik” – fogalmazott rendkívül szigorúan Traian Băsescu.

Băsescu: szó sem lehet fizetésemelésről

Az államfő az Emil Boc vezette kormányt is bírálta amiatt, hogy a kabinet tagjai már akkor béremelést ígértek a jövő évre a közalkalmazottaknak, amikor még nem is ért véget a Nemzetközi Valutaalap (IMF) szervezésében Románia által tavaly megkötött többoldalú nemzetközi hitelegyezmény felülvizsgálata. A béremelésről korábban a kormányfő és Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter is nyilatkozott. Elmondták, a közalkalmazottak bérei átlagban 10 százalékkal nőhetnek, ha jövő évben sem kapnak tizenharmadik fizetést a közalkalmazottak, és folytatódnak az elbocsátások. Júliusban a kormány 25 százalékkal csökkentette a köz-

Traian Băsescu: a kormányt folytatnia kell az elbocsátásokat

szférában dolgozók bérét. Az államfő a kormány elbocsátási tervét is bírálta, szerinte az idénre tervezett 74 ezer fős, valamint a jövő évre kilátásba helyezett minimum 15 ezer fős leépítés a közszférában nem elegendő.

A bankok gerjesztették a gazdasági válságot?

Az ország gazdasági helyzetével kapcsolatban az államfő elmondta: 2007 és 2008 között kóros növekedést regisztrált a román gazdaság, amit a bankok gerjesztettek, most viszont ugyanazok a

pénzügyintézetek bírálják a politikusokat, és adják a tanácsokat. Băsescu szerint ez magatartás azoknak a szemtelenségéről tanúskodik, akik felborították Románia költségvetésének egyensúlyát. Hozzátette: a bankok minden felelősséget elhárítanak annak ellenére, hogy ők sodorták Romániát a mostani nehéz gazdasági helyzetbe. „Ők adtak hitelt garanciák nélkül, pusztán személynazonossági igazolvány alapján a lakosságnak, holott a Román Nemzeti Bank kormányzója figyelmeztette őket a veszélyekre, most viszont ugyanazok a bankok

adják nekünk a tanácsokat” – fakadt ki a államfő.

Távoznak a „gyengék”

Băsescu megerősítette: szeptember elején a nagyobbik kormánypárt vezetőivel együtt megvizsgálják, hogy mely miniszterek teljesítették jól feladatukat, és kik azok a kormánytagok, akiknek gyenge eredmények miatt távozniuk kell posztjukról. Az őszre tervezett kormányátalakítás nagy feszültséget okoz az utóbbi hónapokban hatalmas népszerűségvesztést elszenvedő PD-L-ben. A parlamenti frakció körében egyre többen elégedetlenek Emil Boc kormányának a teljesítményével, sőt Cristian Preda demokrata-liberális párti EP-képviselő szerint akár Boc leváltásával is számolnia kellene Băsescunak és az őt támogató PD-L-nek. Az államfő nem óhajtotta kommentálni Preda felvetését.

Kritizálnak a kritizáltak

Az államfő heves kritikával illette azokat az üzletembereket is, akik a válságos időkben azzal fenyegetőznek, hogy áthelyezik a szomszédos országokba vállalkozásaikat. Băsescu meg is nevezte Ioan Niculaét, az InterAgro cég igazgatóját, aki a kritikát azzal magyarázta, hogy az államfőt félretájékoztatták. „Nem az adók nagysága, hanem azok alkalmazása miatt akarjuk áthelyezni telephelyünket Bulgáriába” – védekezett Niculae. ◀

Elena Udrea most még nem akar főpolgármester lenni

M. Á. Zs.

► Egyelőre nem gondolt arra, hogy jelöltesse magát a főpolgármesteri tisztségre Elena Udrea, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) bukaresti szervezetének ideiglenes elnöke. A régiófejlesztési és turisztikai tárcavezetői tisztséget is betöltő politikus szerint azt a személyt jelölik majd a funkcióra, akinek a legmagasabb lesz a bizalmi indexe a fővárosiak körében. Udrea hozzátette: azért vállalta a párt fővárosi szervezetének vezetését mert „újra el kell helyezni a PD-L-t Bukarest politikai palettáján, és vissza kell nyerni a szavazók bizalmát”. Korábban Vasile Blaga, a párt országos főtitkára úgy

vélte, hogy Udreának komoly esélye van a főpolgármesteri szék elnyerésére, bár Sorin Oprescu jelenlegi városatyát néhez lesz bárkinek legyőzni.

Az új tagok toborzására vonatkozó célkitűzésben Udrea számít Cristian Preda EP-képviselő segítségére, akit azzal bíztak meg, hogy koordinálja az új tagok beszerzését. A kormány éles kritikusként elhíresült Preda azt követően került képbe, hogy előzőleg azzal „vádolta” Emil Boc miniszterelnököt, hogy „biciklivel akar a Holdra utazni”, utalva azokra a megszorító intézkedésekre, amelyeket a kormány a gazdasági válságból való kilábalás érdekében hozott. ◀

Antal: az RMDSZ-en múlik az EMNT párttá alakulása

Kovács Zsolt

► „Ha az RMDSZ részéről van akarat és kompromisszum-készség, elkerülhető lett volna, de még mindig elkerülhető, hogy az EMNT pártként tevékenykedjen” – jelentette ki Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester. A szövetség városi szervezetének elnöke sajtótájékoztatóján kifejtette: az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) most kényszerhelyzetben van, de párttá válását még el lehet kerülni. Antal Árpád hozzátette: ő már többször hangsúlyozta, hogy az RMDSZ-nek a román kormányban való részvételből származó lehetőségeket, az EMNT-nek viszont a magyar kormánnyal kialakított szoros kapcsolatát kell kihasználnia az erdélyi magyarság érdekében, mert ellenkező esetben kettejük tevékenysége kioltja egymást. A sepsiszentgyörgyi RMDSZ elnöke szerint az RMDSZ és az EMNT vezetőinek egy összefogás-projektet kellene kidolgozniuk, és azt tartalommal kellene megtölteniük, ezáltal elkerülhető lenne a pártosodás. Már a Magyar Polgári Párt (MPP) megjelenése is azt bizonyította, hogy amikor választási vetélytársa van, az RMDSZ elkezd pártosodni. „Ha bejegyeznek egy harmadik magyar pártot, az többet ártana, mint amennyit használna” – vélekedett Antal Árpád, aki szerint ez már látszott az MPP-RMDSZ, illetve az MPP-

Tőkés László-vitákból is. A pártosodás ahhoz vezet, hogy előbb utóbb bekövetkezik az, amit a román politikum akar, vagyis a romániai magyar közösség politikai doktrínák szerinti szerveződése, és a magyar szervezetek román pártokkal való összefogása. Antal Árpád szerint Erdélyben az etnikai választóvonal a legfontosabb, nem pedig a doktrína. Ezt az is bizonyítja, hogy a román pártok magyarellenességében nincs különbség. „Ha valamelyik koalícióra lép az RMDSZ-szel, és kormányon van, akkor visszafogja magát, viszont ha ellenzékbe kerül, szabadjára engedi a magyarellenességét. Abból is látszik, hogy most a nemzeti liberálisok lettek a legvéresebb szájú nacionalisták, nem beszélve annak a veszélyéről, hogy a magyar szervezetek egymást is kiüthetik a parlamentből” – fejtette ki Antal Árpád.

Tőkés László múlt hét végi nagyváradi sajtótájékoztatóján meglehetősen megelégedett, hogy „a romániai magyar nemzeti együttműködési rendszer” létrehozása érdekében készen állnak akár arra is, hogy párttá alakuljon a civil szervezetként működő EMNT. „A pártosodás nem cél, de ha az MPP nem tudja betölteni nemzetpolitikai hivatását, az alternatíva szerepét, akkor az EMNT-nek hozzá kell járulnia egy új politikai párt létrehozásához. Erről már folynak az egyeztetések” – mondta akkor a politikus. ◀

Szédület

Nagyon finoman fogalmazva, mindaz, ami végigmegy a hazai kormányintézményekben és a vizuális médiában – ahonnan a felmérések szerint a legtöbb romániai állampolgár szerzi

Székedi Ferenc

az információit –, az a szédítés magasiskolája.

Persze, lehetne mindezt másképpen is megnevezni, közönséges és otromba, az észleli állapotra vonatkozó fogalmakkal, de inkább maradjunk a szédítésnél és csupán az utóbbi huszonnégy óráról. Azt mondja a kormány egyik tisztségviselője: jövő januártól vége a megszorító intézkedéseknek és tíz százalékkal emelkednek a megnegyedelt fizetések. Azután így fogalmaz a másik kormánytisztviselő: a nadrágszj-összehúzás 2011-re is kinéz, sőt megtörténhet, hogy még akkor sem lesz vége. Mire a harmadik: jön a tízszázalékos adó, az majd magával hozza a beruházókat, megint dübörögni fog a gazdaság és újra a paradicsomi állapotok kellős közepén találjuk magunk. A negyedik pedig lehűti a vérmes reményeket: az államháztartást továbbra is karsúsítani kell, kifeje meg tizenöt százalékpontos alkalmazzattal. És ugyanígy tovább, a végtelenségig.

Nap mint nap, óráról órára számok tömkegével dobálóznak miniszterek, kommentátorok, közgazdászok, banktisztviselők, képviselők, szenátorok, csicsorgó újdondász tévériporterek. Állítanak, cáfolnak, beszélnek, egyre csak beszélnek, ahelyett, hogy mondanának is valamit, vagy végre-valahára leszögeznék a leglényegesebbet: polgárainak fokozott egyéni munkája nélkül még egyetlen országokba vállalkozásodott ki a válságból. Romániában több nemzedék paternalista, ha úgy tetszik, atyáskodó szemléletben nőtt fel, és ez roppant nehezen változik. Az állam, azaz valahol, valaki, ott fent a központban, mindenki számára terem munkahelyeket, mindenkinek ad lakásokat, mindenkinek biztosítja a nyugdíjat és szociális ellátást korra, nemre és jövedelemre való tekintet nélkül. Valaki ott fenn, vagyis az állam majd megszabja a szolgáltatások árait, gondoskodik a fűtésről, a vízről, a telefonról, a kábeltévé csatornák számára, tartalmáról; vigyáz arra, hogy minden üzemanyagotöltő állomáson legyen olcsó benzín és motorolaj; ha szükség van rá, akkor felvásárol a mezőgazdaságból, ha pedig éppen a víz vitte el a termést, akkor osztozt és így tovább. A tisztségviselők és politikusok fontoskodó, önmutogató összevissza locsogása pedig csak fokozza ezt a központosító kábulatot, amelyből a romániai átlagember képtelen már egyszer felébredni és megérteni: mindezeket önmagára van utalva. Akik annyira-amennyire rájöttek erre, azok vagy külföldre mentek, vagy javarészt még mindig a túlélést jelentő hazai fekete gazdaság mentő köteleit kapták el. De az igazi ébredés, amely ugyanúgy szolgálja az egyént, mint az országot, még mindig késik. És ezt sem szédítéssel, sem szédülettel nem lehet pótolni.

Román lapszemle

Traian Băsescu a közszolgálati televízióknak adott interjúban összetévesztette két romániai miliárdos nevét. Az államfő bírálta akarta Ioan Niculaét, aki az adórendszert miatt külföldre telepiténé vállalkozását, az InterAgro és más kémiai vállalatok tulajdonosát azonban összekeverte a Brasó FC tulajdonosával. Az esetet Ioan Neculaie tisztázta. (Gándul) ► A nagyban Aurel Vlaicu Technikai Kollégium közel száz, diákját, akiknek fizikából kell pótvizsgáznuk, 15 lejes „vizsgadíjra” kötelezte az intézmény tanára. Az 55 éves Alexandru Donca csak azokat engedte át, akik pénzzel is készültek. (Click) ► Románia lakosainak közel 87 százaléka legszivebben azonnal külföldre költözne, ha ott jobban fizető állást kapna. A lakosság csupán 10 százaléka maradna itthon csak 4 százalék véli úgy, hogy Romániában jó élni. (Jurnalul național)

Elena Udrea egyre nagyobb hatalmat kap a pártjában

Fotó: Mediafax

„Halálra ítélt” szénbányá (szo) k

A hazai szénbányászat 1989 előtt élte virágkorát, termelése ekkor ötszöröse volt a mostaninak, alkalmazottainak száma pedig az ötvenötezeret is meghaladta. Jelenleg az Országos Kőszéntársaság bányáinak évi termelése nem éri el a 2,7 millió tonnát, ami az ország energiatermelésének alig hét százalékát fedezi.

ÚMSZ

► Négy éven belül feltehetően csak emlék marad egy korábban Romániában is virágzó ágazat: a szénbányászat. Az Európai Unió készülő rendelkezéseinek értelmében a tagállamoknak legkésőbb 2014. október elsejéig be kell zárniuk a veszteséggel dolgozó bányákat. Márpedig a romániai szénkitermelő egységek csaknem kivétel nélkül veszteségesen működnek.

8800 munkanélküli

Nem vár sokkal jobb sors a még életképesnek ítélt bányakitermelésekre sem: ezeknek saját erőből, mindenféle állami szubvenció nélkül kell majd fenntartaniuk magukat, ami, Románia jelenlegi és akár távolibb helyzetét figyelembe véve úgyszintén egyet jelent a megszűnéssel.

Szerencsére egyelőre még csak törvénytervezetről van

szó, amelyre az Európai Parlamentnek még rá kell bólintania, ám az uniós tagállamokat is sújtó gazdasági és pénzügyi válság körülményei között a voksolás eredménye alig lehet kétséges.

Ha a törvény életbe lép, akkor Romániában csupán az Országos Kőszéntársaság zsilvölgyi bányái szén helyett mintegy 8800 munkanélkülit „termelnek” majd. A hazai illetékes hatóságok azonban egyelőre semmit sem tesznek mindennek a megelőzéséért. Bukaresti lapforrások szerint a tétlenségnek az a magyarázata, hogy a romániai hatóságok, egészen konkrétan a gazdasági minisztérium felelősei (tévesen) úgy értelmezik, hogy a majdani törvény nem a 2014-es, hanem a 2018-as esztendő jelöli meg a veszteséges bányák bezárásának határidejeként. Sorin Găman, a gazdasági minisztériumhoz tartozó ásványerő-forrás-ügyi igazgatóság veze-

tője, maga is arról beszélt nemrégiben, hogy Bukarest a 2018. évi határidő függvényében készíti elő elemzéseit. Hogy honnan származik ez a téves információ, azt egyelőre nem lehet pontosan tudni.

Egymilliárd eurós tartozás

Az Országos Kőszéntársaság illetékesei azonban már most megkezdtek annak elemzését, hogy mi történjék a hozzájuk tartozó hét bányával. Terveik szerint legkésőbb augusztus 17-ig jelentést terjesztenek a gazdasági tárca vezető elé, amelyben tájékoztatják, hogy melyek lehetnek azok a bányák, amelyek megmenekülhetnek a bezárástól. Értékelésüknek megfelelően legalább 3-4 bánya további üzemeltetésére nyílna lehetőség, legalábbis így gondolja az Országos Kőszéntársaság vezérigazgatója, Constantin Jujan.

Ez még akár elfogadható arány is lehetne, a helyzet viszont az, hogy a bezárástól pillanatnyilag megmenekülő bányakitermelések jövője sem biztosított. Ha ugyanis ezek az életképesnek ítélt bányák nem kerülnek át a Hidroenergetica Társasághoz, akkor sorsuk megpecsételődött: a vezérigazgató szerint 2011-ben néhány hónap alatt működésképtelenné válnak. Egyelőre ez a változat tűnik a legvalószínűbbnek, tekintve, hogy az igazságszolgáltatási fórumok már jó ideje elfektetik a két nagy országos energetikai társaság létrehozásával kapcsolatos ügycsomót.

Az Országos Kőszéntársaság helyzetét csak súlyosítja az a körülmény, hogy egyike az állammal szemben leginkább eladósodott vállalatoknak: tartozása egymilliárd euróra tehető. Ráadásul az állami szubvenciók a 2007. évi 401 millió lejről 2013-ra 170 millió lejre esnek vissza.

2014, 2016 vagy 2018?

Gazdasági megfigyelők szerint a veszteséges bányák bezárását előirányzó uniós törvény – elfogadása esetén – három uniós tagállamot érint majd a leginkább: Romániát, Spanyolországot és Német-

országot. Utóbbi esetében a sokezer alkalmazottat foglalkoztató bányák bezárása komoly gondot jelentene, ezért Berlin megpróbálja 2018-ig elodáznai a törvény életbe lépésének időpontját (talán ez magyarázza a román illetékesek derülátó kivárását is). A német hatóságok abban reménykednek, hogy elképzelésükre az őszi ülésen rábólint majd az EU Miniszterek Tanácsa, amely – legrosszabb esetben – kompromisszumként elfogadja majd a 2016-os esztendőt.

Az Európai Bizottság bányabezárási törvénytervezete azonban – legalábbis egyelőre – nagyon szigorú határidőket ír elő: így például már a jövő esztendőől kezdve a veszteséggel dolgozó kőszénbányák mindenféle állami szubvenciója kizárólag a bezárásukra kidolgozott pontos terv elkészítését követően engedélyezett. Amennyiben ezt a tervet nem ültetik gyakorlatba 2014 októberéig, akkor az érintett bányáknak vissza kell téríteniük az államnak a szubvencióként kapott összegeket.

Sorsmentő nyugdíj

Vasile Găman nem csak a 2018. évi bezárási határidő

tekintetében derülátó. Véleménye szerint a zsilvölgyi bányák 8800 alkalmazottja közül „elméletileg” senkit sem kellene elbocsátani. Az Országos Kőszéntársasághoz tartozó bányászok átlagos életkora 42 év, a bányászok pedig 45 éves korukban mennek nyugdíjba, nyolc év leforgása alatt pedig az itteni bányászok 80 százaléka nyugdíjas lesz, de 2014-ig is mintegy 3600 alkalmazott válik nyugdíjassá.

A hazai szénbányászat 1989 előtt élte virágkorát, ekkor termelése ötszöröse volt a mostaninak, alkalmazottainak száma pedig meghaladta az ötvenötezeret. Jelenleg az Országos Kőszéntársaság bányáinak évi termelése nem éri el a 2,7 millió tonnát, ami az ország energiatermelésének alig hét százalékát fedezi. Ennek fő oka az, hogy a nagy kőszénfogyasztók, mint például a kohászati kombinátok, vagy a hőerőművek egy idő óta szívesebben dolgoznak import szénrel, mint hazaiával. Idán már csak a mintiai és a parosényi erőmű használja az Országos Kőszéntársaság által kitermelt fűtőanyagot, ám, környezetvédelmi okok miatt, ezek az erőművek és a felszámolás küszöbén állnak. ◀

Szalonképtelen számlák Haider nevén?

Zavaros volt az élete, zavaros a halála, zavaros az utóélete is. Osztrák, svájci és liechtensteini nyomozók ráleltek a két esztendeje autóbalesetben elhunyt Jörg Haider titkos bankszámláira.

Gy. Z.

► Az osztrák belpolitika felegyereke azzal verekedte föl magát ismételtelen, csaknem két esztendővel a halála után az újságok címlapjaira, hogy 45 millió eurónál is zsírosabb külföldi bankszámlái nyomára bukkantak. Az erre vonatkozó bizonyítékokat Haider egy hívének naplója szolgáltatja. Vagy mégsem?

Hat bizonyítható tény

Az első tény: az Ausztria és Svájc közé a Rajna völgyében beékelődött parányi hercegség államügyességének a napokban közzétett nyilatkozata szerint „a lefoglalt dokumentumok között nem szerepelnek olyan számlákra vagy vállalkozásokra vonatkozó adatok, amelyeket Jörg Haider vagy közvetlen környezete ellenőrzött volna”. A kijelentés mindazonáltal csak a Hypo-bankra, illetve az osztrák Buwog nevű ingatlanügylet-re vonatkozott. A második tény: Svájcban sem került elő semmi kézzelfogható. Az ügyesség csak ennyit hozott nyilvánosságra:

„Pletykákat nem kommentálhatunk, és a történetről magunk is az újságokból értesültünk.”

A harmadik tény: Haider pártjai – az Osztrák Szabadságpárt (FPÖ), később pedig a Szövetség Ausztria Jövőjéért (BZÖ) – mindig is heveny pénzinségben szenvedtek. A politikai alakulatoknak közpénzből járó támogatásokat éveken előre elzálogosították. Utolsó választási kampánya során Haider még személyes garanciát is vállalt, hogy pénzelné fogja azt.

A negyedik tény: sokan vannak, akiknek nemcsak ahhoz fűződik érdekük, hogy az elhunyt politikus hírnevét sértse, hanem a politikai örökségét is. Az ötödik tény: az igazságszolgáltatás eddig igencsak ingatag érvekre épít. Walter Meischberger naplója ugyanis minden, csak nem tények gyűjteménye. A bevitt adatok valójában a szerző által összenyalábolt pletykák interpretációi. És végül a hatodik tény: Haider ténylegesen és bizonyíthatóan szoros kapcsolatokat ápolt kora vitatott diktátoraival, akik csak találhatók Európa környezetében.

Jörg Haider – még ténykorában

Nemzetiszocialista örökség

Márpedig a tények – mint tudjuk – makacs dolgok. Azért nem árt felidézni, hogy ki is volt ez a bizonyos Jörg Haider. Az osztrák szélsőjobb karizmatikus élharcosa, az FPÖ vezérégyénisége, aki idén januárban lett volna átváltva esztendő. Mindig jólöltözött, mindig napbarnított, meggyőződéses nemze-

tiszocialista szüleitől maga is nacionalista hajlamot örökölt, egy-egy nyilatkozatában még Hitler egyes intézkedéseinek dicsőítésétől sem riadt vissza. Karintia tartományi főnökeként például heves támadásokat intézett az ott élő szlovén kisebbség ellen („A szlovénok valójában szlávul beszélő osztrákok” – mondta egyszer), és ez kihatással volt a Burgenlandban, azaz az Őrvidéken élő ma-

gyarok és horvátok jogaira is.

A legnagyobb politikai zúrzavart akkor kavarta, amikor 1999-ben a második legerősebb alakulatként az FPÖ is bekerült a kormányba, bár a várható nemzetközi tiltakozás hatására ő maga nem vállalt benne szerepet, a háttérbe vonult. Az akkor még tizenöt tagjú Európai Unió mégis bojkottot hirdetett az ország ellen, pedig a kancellári tisztséget betöltő Wolfgang Schüssel még a védjegyének számító, népszerű csokornyakkendőjét is hajlandó volt lecserélni a szokásosra, mégsem sikerült Bécs megítélésén változtatnia. Egy darabig. Kevés idő elteltével az unió hangadóit azt sem tudták, hogyan hátráljanak ki önnön büntetőintézkedéseik mögül, mert bebizonyosodott: a kormány konzervatív, de korántsem szélsőséges politikát folytat, akár Haider ellenében is – tovább már nem lehet beavatkozni az osztrák belügyekbe.

Diktátorok barátsága

Haider közben váltott, átadta az FPÖ kormányrúdját, és új pártot alapított, de az átmeneti mérsékelt hangnem újra visszatért az eredetihez. Ostorozta a külföldiek, megvetéssel szolt a homoszexuálisokról – de ma már tudjuk: kettős életet élt. Halála estéjén is (autójával gyorshajtás miatt szenvedett végzetes balesetet) egy melegbarban

mulatott – sorozott, és példának látszó családi kapcsolata mellett intim viszonyt folytatott a nála 31 évvel fiatalabb párttársával, a BZÖ alelnökével, Stefan Petznerrel. Rendszeresen fölkereste Líbiát, személyesen találkozgatott Kadhafival, fiával, Szaiiffal szoroson össze is barátkozott (aki részt is vett az osztrák politikai temetésén). Ezekre az útjaira kétszer Wolfgang Kulterer volt Hypo-bankár is elkísérte, akárcsak Herbert Scheibner miniszter, vagy Hubert Gorbach alkanclerár. Határesztük után pedig azt nyilatkozta, hogy Líbia pénzt akar befektetni az országban. Humanitárius célból a nemzetközi közösség felhívására Irakba is többször ellátogatott, együtt fényképezkedett a diktátor Szaddám Huszeinnel. Hogy végül is hozott-e látogatásai végeztével Haider pénzt magával, nem tudni. A klagenfurti államügyesség vezetőjének, Gottfried Kranzknak meggyőződése hogy – és állításakor tanúkra hivatkozik –, hogy az elhunyt politikus 45 millió eurót zsebelt be. Haider hívei az igazság szolgáját „baloldali ügynöknek” és „szocialista szabadkőművesnek” aposztrofálják, akit „azonnal le kell váltani”. Kitaró hívei arra hivatkoznak, hogy „egy halott már nem tud védekezni a gyanúsítások ellen” – ez igaz. De az igazságnak akkor is ki kell derülnie. ◀

Lap-top

A nap címe. Traian Băsescu: kevés a 74 ezer elbocsátott alkalmazott, *Evenimentul zilei*.

Igaz is, ha már dolgozik... Az *Adevărul* karikatúráján egy gyanús miniszterelnök kinézetű embernek (aki kaszát tart a kezében) azt mondja a finánc: „Semmi ellenvetésem, hogy a PSD-nek dolgozzál, de miért nem fizeted a társadalombiztosítást.” Remek, finom ironia.

Előrehozott. Az *Azi* szerint a PSD eldöntötte: előrehozott választásokkal dönti meg a kormányt. Ennek több módja lehetséges, vélik a szocialisták, ha már sikerül a bizalmatlansági indítványuk. Victor Ponta szerint idő kérdése az egész. Ahogy mondta, egyetlen kormány sem hiteles népi megbízatás nélkül. Egyetlen kikötés: bárkivel szövethetnek, a PD-L kivételével. Hát igen. A szócik azt is fennen hirdetik, hogy máris dolgoznak a majdani kormányprogramon. Mindeme harcias gesztusok ellenére előfordulhat, hogy a PSD megvárja a rendes választásokat, remélve, hogy addig a PD-L teljesen elássa magát.

Kivételek. A védelmi, közrendészeti és nemzetbiztonsági rendszerben dolgozó 2200 román alkalmazott, aki külföldi hadszínterben az életét kockáztatja, nem lesz részese a huszonöt százalékos fizetéscsökkentésnek, legalábbis a *Cronica Română* című újságnak nyilatkozó George Scutaru liberális képviselő, a képviselőház védelmi bizottságának alelnöke szerint.

Kis eltérések. Az igazi ötletek – tréfás lap szemléink számára is – azok, amelyek különböző eseményeket, mozzanatokot, mondanivalókat kapcsolnak össze. Két ilyen ötlet (karikatúra formájában) az *Academia Cațavencuból*: 1. „– En bizony szeretném, ha Nicolae Ceaușescu vezetné Romániát. – Igen, de Elena Udrea-val!” (Ion Barbu) 2. „Mennyi idő kell a román embernek, hogy elfelejtse a szerencsétlenségét? – Ha Ceaușescut vesszük alapul, húsz év, ha a PSD-t, hat év.”

A nap állírá. A szavatartásáról híres Emil Boc miniszterelnök vázolta a közalkalmazottak fizetésének növekedését: jövőre tíz százalékkal, 2015-re negyven százalékkal, és – ha ő marad kormányon – 2020-ra nyolcvan százalékkal.

Minden napra egy mondat

„Rettenetes, hogy a tényektől sosem tudhatjuk meg a valóságot.” Rainer Maria Rilke

Kemény világ

Horváth István

Szellem és szabadság

SZELLEMIKÉZÉS

Faji kérdés, s mindaz, ami ezzel összefügg, magában kicsi dolog, s ahogy mondtam, voltaképp semmi közöm hozzá. Sőt osztom a Schopenhauer véleményét, amely szerint a faj mint olyan (ez a materiális és tenyésző princípium) többnyire csúnya és ellenszenves valami. Az emberi nagyság vagy szentség vagy szellem mindig az egyénben jelentkezik, sohasem a fajban. De itt most többről van szó, mint egyszerűen fajküzdelemről és faji kérdékről. Igazában vallási kérdékről van szó, éspedig a mi keresztény vallásunk kérdékről, nem a zsidókékről. Megyünk-e tovább a keresztény elvek útján, ahogy mentünk már majd ezer éven át, vagy visszatérünk érzésben a törzsi pogánysághoz? (...)

A gyakorlati kérdésekhez, megvallom, nem értek. Én nem vagyok reálpolitikus, s nem ítélem meg a pillanat szükségességeit. Feladatam ennek épp az ellenkezője. (...) Író vagyok, a szellem embere. A cselekvés rabslolgái evickéljenek kis kényzsereik között, segítsenek magukon s pártjaikon, ahogy tudnak. Az én szolgálatom: megőrizni népem legtisztább erkölcsi hagyományait, nem engedni, hogy az igazság szelleme elavuljon. A kezdődő barbárság lármája közt ébren tartani a lelkiismeret sajnó nyugtalanságát. Megóvni egy jobb idő számára az emberiség megvetett szemeit, a szellem és szabadság tiszteletét. Ezek a nemzet igazi szétségei. Ha őket az áradat prédájául engedjük, micsoda anyagi előny vizsgálhat? Akkor többé talán nem is nemzet a nemzet. (Csak tömeg vagy állam.) S minden bizonnyal nem magyar a magyar!

Babits Mihály: *A tömeg és a nemzet*, 1938

Hungarikum

Úgy döntöttem, hogy szerény ismereteimmel magam is gyarapítom a megkülönböztetett jelzővel, piros-fehér-zöld szalaggal forgalomba hozandó magyar nemzeti termékek számát. Az első általam javasolt hungarikumot, más régi magyar falusi játékokkal együtt, augusztus végén, a szatmári Partiumi Magyar Napok gyermekmúsorán mutattam be. A jól hangzó név miatt egyelőre magyar vuvuzelának hívom, de a bejegyzésnél már a régi magyar nevet használom. Garantálom: totál csődbe viszi a dél-afrikai vuvuzelát, s fellelenti Magyarországot, mivel az én vuvuzelám olyan egyszerű, hogy mindössze három nyelés a bugylibicskával és kész. S ezzel elárultam, hogy az anyaga is könnyen fellelhető, pláne nyáron. Kölyökként, ha egy kis lármát akartunk csapni (például, ha a bakter részegségében elfelejtette a dobolás szövegét, Lika néni megint káromkodva ment haza a kocsmából, netán megelégtünk, hogy a tiszteletes úr sok zsolttart magoltat be velünk), vettük a bicskát, lementünk a kertbe, nyestünk pár szál izét (mert ez még titok) aztán volt olyan sípolás, túlkölés, hogy anyánk is kiszaladt a seprűvel.

Javasolnám továbbá, hogy hungarikum legyen több olyan egyszerű étel, mint a sült krumpli, sült alma, nudli (másként angyalbögyörő), hagymaleves, lekváros derelye, tökkáposzta. Annyira egyszerű étek ezek, hogy megválthatnák a világot az éhezéstől, fényesítve a magyar nevet.

A jó borok közül is csak azokat nevezném hungarikumnak, amelyek vidám nótákat csálnak elő és derűsebb életszemléletet adnak a káromkodásra és öngyilkosságra fölöttébb hajlamos magyarnak. Azokat, amelyek nem Mohácsot, Világost, Triant, s még csak nem is a magyarfaló Ficót, Slotát juttatják eszünkbe, hanem elsősorban és inkább azt: miként verte be Botond buzogányával Bizánc kapuját, sétált be Mátyás Bécsbe, sarcolta meg Hadik András Berlint, s miként lett a magyar anyanyelvűek gyülekezete az amerikai atombomba kidolgozásában fő szerepet játszó tudósok csapata. Mert, ha sokat emlegetjük, hogy mi sikertelen, sőt tragikus nép vagyunk, sokan el is hiszik, még akkor is, ha történetesen a Kanári-szigeteken nyaralnak, szarvasgombát vacsoráznak egy előkelő párizsi vendéglőben, Kemény Dénes vízilabdázói zsinórban negyedszer is megnyerik az olimpiát, az

OTP pedig nem az EU második, hanem a világ első bankja.

Csak ne legyen a remek kezdeményezés a kormányparti brancsszellem eszköze, hogy csupán a színe miatt még a gatyamadzagot is hungarikumnak nyilvánítsák. Mert semmi nem lehet ártalmasabb hírnünknek, mint az olcsó, giccses, banális magyarkodás.

Sike Lajos

Európai mackók és bikák

Vajon ha a Nemzetközi Valutalap tudná a nagy titkot, nem mérsékelhetné egy kicsit a kamatokat? Az ország oly rejtett kincsét mondhat a magáénak, amely ritkaságszámba megy ebben a fukar világban, még az olajnagyhatalmak is megirigyelhetnék. Most dagadozónak igazán a büszkeségtől a Kárpátok Génusza – akit egy felmérés szerint a közvélemény nagy része örömet látna ismét a trónusán (mert jogárja, az volt neki) –, és kapna késelem nélkül a puskájához. Románia medvéket adna el külföldre. Ezt olvasom a sajtóban. Védett vadakról van szó: az európai populáció hozzávetőlegesen fele, mintegy hétezer példány a Székelyföldön él, vadászati engedélyt azonban a bukaresti hatóságok évente csak háromszáz egyre adnak, a többiek Brüsszeltől

kaptak menlevelet, márpedig az kőtáblába van vésvé. Ugyanakkor az itteni embereket aggodalommal tölti el, hogy a mesékben olyan jámbor mackók természetes eleségforrásai megcsappantak, ezért nem egyszer

Gyulay Zoltán

még fényes nappal is bejárnak a településekre, tizedelik a jószágállományt, vagy egyszerűen fogják magukat, és kukáznak. Bálványoson még a hétvégi házak tulajdonosainak életét is megkeserítik.

Pedig micsoda látványosságot lehetne belőlük fabrikálni! Turistaatrakciót, amolyan szafarit, valódi környezetben. Gyermekkorom egyik meghatározó élménye volt (1962-ben), hogy Tusnád főutcáján egy kitömött jószág ágaskodott, néhány lejért fényképezkedni lehetett vele. Belemarkoltam a bundájába, miközben édesapám a ma már emlékmű-tárgynak számító Zorkijával lefotózott. (Órákig tudta rajta állítani az élességet, például akkor is, amikor édesanyammal az Olt jéghideg vizében hasalva vártuk, jéggé dermedve, az exponálást.) Amikor aztán előhívtak és megnéztük a nyári emléket, szüleim kaján örömmel konstataáltak, hogy „nézzétek, hogy fél a gyerek tőle”. Noha dehogy féltem. Igaz, kicsit elhúzódtam tőle, de csupán azért, hogy a magasban a szemébe nézhessek.

Ma már persze úgy vagyok, hogy nem szeretem a kitömött állatot, és a vadászat sem az én műfajom (jóllehet Isten bizony, néha kedvem volna néhány kellemetlenkedő, rikkászoló, öntelt perszónát csövégre kapni) – állatkertben is az olyat szeretem, ahol a la-

kók természetes körülményeik között élnek, jól érzik magukat, netán szabadon kóricálnak. Figyelem, ez itt most a dicsekvés helye: Floridában kedven-cem volt a sóspálcikát a kezemből kikapó mosó-

medve; Ausztráliában a nyakamba kapaszkodó koala és a tenyérből etetett kenguru; Dél-Afrikában a mindenórás orrszarvú és a fokvárosi Tábla-hegyen a krumpliszirmot feleségem táskájából megdézsmáló hegyi mormota. Én nem bántottam őket, ők nem bántottak engem. Ezért csak helyeselni tudom az elhatározást, hogy a túlszaporodott székelyföldi medveállományt ne golyóval ritkítsák, hanem adjunk el belőlük külföldre, ahol már a kihálás szélére jutottak.

Az elmúlt napokban még egy lelkemnek kedves hír jutott el hozzám: a katalán par-

lament 2011-től betiltja a bikaviadalokat. Ez bizony az olykor militáns állatvédők győzelme, ugyanakkor uniós ajánlás is. A barcelonai törvényhozás ezzel – hogy stílusos képzavarral éljek – olyan szent tehénhez merészelt hozzányúlni, amely szinte példátlan az Ibériai-félsziget életében. Történetesen úgy hozta magával a véletlen, hogy kevés előbb olvastam el Hemingway talán legpocsekább írását, a *Halál dél-után-t* (a fülszöveg mentegetőzve közli, hogy noha vannak benne fikatív elemek, mégsem regényről, hanem „szakkönyv”-ről van szó). A később Nobel-díjas mester azt vetette papírra, nagy-nagy részletességgel, amit az „értő” nézőnek ezekről a nyilvános gyilkolásokról tudnia kell (illik), hogy ne csak nézze, hanem lássa is, mi történik az arénában.

Mélységes borzadályal rágtam át magam a kötetben. Lehet, ha előbb eljut hozzám, Madridban nem megyek el életem egyetlen fiestájára; a második lehetőség – és éppen Barcelonában, katalán földön – már nem is életem. Valaha ugyanilyen hagyomány volt a nyilvános kivégzés, mégis jól elvagyunk nélküle, nem?

Amúgy nem vagyok vegetáriánus. Sőt.

Költőtalálkozó
Budapesten

MTI

▶ Hét ország költőivel találkozhattak tegnap és ma az irodalom iránt érdeklődők Budapesten és Szentendrén – közölte az MTI-vel Gaál Áron költő, műfordító. Az EOS 2007 Nemzetközi Kulturális Alapítvány elnöke elmondta: az idei programnak lesz orosz, bolgár, szerb, ír, román és izraeli vendége, a meghívottak viszont nemcsak poéták, hanem hazájuk kulturális életének aktív szereplői is, akik most arra vállalkoztak, hogy kulturális közvetítők legyenek a magyar és a nemzetközi irodalom között. A keret határoló házfalakon tizenkét ország, illetve város kortárs költőjének verse volt olvasható eredetiben és magyarul, de Gergely Róbert színművész tolmácsolásában ezek közül több el is hangzott. A költőtalálkozó résztvevői ma – immár hagyományosan – Szentendrén látogatnak, ahol a városháza dísztermében Kun Csaba alpolgármester fogadja a delegációt. Gaál Áron kiemelte: a verskedvelők este a Café Rodinben találkozhatnak a költőkkel, ahol a résztvevők egy-egy versüket adják elő saját anyanyelvükön – de az alkotások magyarul is hallhatóak lesznek. ◀

Milyen titkot rejt a mély?

A Színház-tér felújítását régészeti ásatások előzik meg Marosvásárhelyen

Első alkalommal folytatnak régészeti feltárást Marosvásárhely főterén, a jelenlegi Színház-téren, az 1972-ben lebontott ferences templom és kolostor pincéje alatt, ahol még a szakemberek sem sejtik, mit rejt a mély.

Antal Erika

▶ A marosvásárhelyi Színház-tér felújítása nem történhet meg a kötelező leletmentő ásatás nélkül, amit a Maros Megyei Múzeum szakemberei diákokkal és frissen végzett régészekkel közösen végeznek. A feltárást során a tér több pontján is végeznek úgynevezett szondázást, hogy megtudják, mi van a mélyben, hogy majd az építkezés során ne sérüljenek az esetleges történelmi leletek.

Az egykori ferences kolostor és templom helyén ásának két-három méterrel a felszín alá A szerző felvétele

A pincéig akarnak lejutni

Az augusztus elején megkezdett leletmentés során a kutatók a volt ferences kolostor és templom helyén két-három méterrel ásának a felszín alá, hogy pontosan feltérképezzék a kolostor és templom nyomvonalát, illetve mindazt, ami ez alatt rejlik. A munkálatokat irányító László Keve lapunknak elmondta, 1972-ben, a Nemzeti Színház építésekor

csupán a tornyot hagyták meg, a többi épületet, a kolostort és a templomot lebontották és most annak a falait, a pincéjét próbálják azonosítani.

Mi volt itt a 18. század előtt?

Az épületnek a földszinti és emeleti tervrajza megvan, de a pincéről eddig keveset tudtak. Most derül ki, az, hogy milyen mélyen van és mennyire vastagok a falai.

„Korábban a város lakott területe a várban, valamint a mostani Bolyai tér helyén volt, de amikor a 18. században – a mostani ásatások helyén – a ferencesek telket vásároltak, valószínű, hogy állt már néhány épület, lakóház. Azt viszont, hogy még korábban mi volt ott, nem lehet tudni” – mondta a régész, hozzátéve azt is, hogy a díktatúra ideje alatt nem létezett régészet és leletmentés, csupán rombolás, ezért sem lehet sejtetni, hogy mi kerül elő a föld mélyéből. Egyelőre a vastag falakat sikerült feltárni, néhol két méter mélyre is leásva, de a munkálatok folytatódhatnak a lebontott templom alatt, illetve a tér még két másik szegletében is.

A feltárást végén visszatemetik a leleteket

A régészeti ásatások a hónap végéig is eltarthatnak, a felszínre került leletekről beszámolnak a sajtónak, majd megrajzolva a pontos nyomvonalat, betemetik azt. A városiakok tájékoztatására a téren majd más színű kövezzel jelölik meg azt a területet, ahol a kolostor állt, illetve a falak nyomvonalát. Lapunk kérdésére, hogy nem-e lehetne üveggel borítani az egészet, hogy a kiasott falak, pincerészletek is láthatóak legyenek, László Keve elmondta, az lenne a legideálisabb megoldás a szakemberek és a laikus érdeklődők számára is, de erra jelenleg nincs anyagi fedezet. „Egy irodában megtervezve ezt az egészet, amikor a felújítást végző cég szeretné befejezni mielőbb a munkálatokat, nem is jöhet szóba ilyesmi” – fogalmazott az ásatásokat irányító régész. ◀

HIRDETÉS

kolozsvari magyar napok
2010. augusztus 18-22.

ingyenes!
www.magyarnapok.ro

FŐSZERVEZŐK:

ISTVÁN, A KIRÁLY ROCKOPERA ÓRIÁSKIVETÍTŐN
BEATRICE ■ HOT JAZZ BAND ■ KALÁKA ■ KNOCK OUT
HANGVERSENYEK ■ MAGYAR NAPOK-BULIK ■ IRODALMI ESTEK
NÉPTÁNC TALÁLKOZÓ ■ KÉZMŰVES VÁSÁR ■ SPORTRENDEZVÉNYEK
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK ■ MÚZEUMOK ÉS KIADÓK STANDJAI
ÍJÁSBEMUTATÓK ■ BÁBSZÍNHÁZ ■ MESEDÉLUTÁN ■ GYEREKPROGRAMOK
BORÁSZATI ÉS GASZTRONÓMIAI BEMUTATÓK ■ ÉJJEL-NAPPALI FILMVETÍTÉSEK
KÖZÉLETI, GAZDASÁGI ÉS TÖRTÉNELMI TÉMÁJÚ KEREKASZTAL BESZÉLGETÉSEK

FŐTÁMOGATÓK:

TÁMOGATÓK:

Keresztúrok találkoznak
Székelykeresztúron

Baloga-Tamás Erika

▶ Székelykeresztúr ad otthont idén a 11. Keresztúr Nevű Települések Nemzetközi Találkozásának, melyet harmadik alkalommal szerveznek meg a székelyföldi kisvárosban. „Tudni kell, hogy Keresztúr nevű településből van legtöbb a Kárpát-medencében, így nekünk van a legnagyobb szervezetünk” – mondta lapunknak Rafai Emil, a vendéglátó Székelykeresztúr polgármestere. A településre tegnap érkeztek meg

a névtestvérek küldöttei, ezúttal 21 Keresztúr nevű helység képviselteti magát a találkozón, ebből 16 határon túli település. „Jöttek az anyaországból, de vajdasági és szlovákiai névrokonaink is ide látogattak, összességében mintegy 600 vendégünk van határon túlról” – számolt be az ÚMSZ-nek a polgármester. Reméljük tetszeni fog nekik az itt eltöltött idő, rajtunk nem fog múlni, hisz már hetek óta készülünk erre a nagy horderejű rendezvényre” – mesélte lelkesen az előjáró.

Aki pedig unatkozni fog, az magára vessen, hisz ennél színesebb és tartalmasabb programozatot még elképzelni is nehéz. Az egy héttel ezelőtti székelyudvarhelyi helyszín után erre a hétvégére Székelykeresztúrra költözött a Míves Emberek Sokadalma, de bemutatják a Székely Történelmi Zászlósort is. A kulturális műsorok, néptáncgála, nótaest, utcabál mellett szombaton főzőversenyre invitálják a magyar konyha szakácsait, de megmérettetnek a bortermelők is. ◀

HIRDETÉS

2010. aug. 26-29. marosvásárhely

www.felsziget.ro

FŐTÁMOGATÓK:

TÁMOGATÓK:

TÁMOGATÓK:

A válsághoz igazodik a bűnözés

ÚMSZ

Jelleget váltott a hazai, úgynevezett szezonális bűnözés: a turistáknak azt javasolja a hazai rendőrség, legyenek továbbra is óvatosak, de másként, mint eddig. A Fekete-tenger partján az eddig szinte elfogadott, legalábbis megszokott vagyon elleni bűncselekmények aránya jelentősen csökkent: 44 százalékkal kevesebb az idei szezonban eddig regisztrált lopások száma, és 75 százalékkal csökkent a zsebtolvajlások aránya. A viszonylagos biztonság magyarázata a Konstanca megyei rendőrség tájékoztatása szerint, hogy az idén minden eddiginél nagyobb létszámban teljesítettek szolgálatot a turisták által látogatott övezetben a rendőrök. George Popa megyei sajtószóvivő elmondta, nemcsak egyenruhás járőrök, de a tömegbe beépült ügynökök is vigyázták a pihenők nyugalmát. A román plázst márdartávlattól is folyamatosan pásztazza és ellenőrzi a rendőrség két repülőgépe, így a szervezett betöréseknek, autólopásoknak is elejét tudták venni.

Válságrükkök

Az idei nyár újdonsága, hogy ugrásszerűen megnőtt a

szolgáltató iparban elkövetett bűncselekmények száma: a június-júliusban végrehajtott rendőrségi razziaik során 11 ezer visszaélést azonosítottak. A tengerpartra látogatók a helyi szállodákban, panziókban, és rövid távra szobát kínáló magánházakban voltak a leginkább kiszolgáltatottak. A szállást kínálók gyakorta szegik meg a számlázási kötelezettségre vonatkozó előírásokat, de rendszeresen előfordul, hogy az előzetesen reklámozott minőséget nem biztosítják, többet számláznak az eredetileg megállapított összegnél. A válság miatt visszaeső turizmus bevételeit a vállalkozók különböző trükkök bevetésével igyekeznek pótolni. A helyi rendőrség szakértői arra figyelmeztetnek, hogy aki a szezon végén a tengerpartra kíván látogatni, az csak ellenőrizhető, garantált szervezett út keretében tegye.

Hanyag áldozatok

A székelyföldi statisztikák arra engednek következtetni, itt is sajátosan alakult a nyári bűnözés. Gheorghe Filip Hargita megyei rendőrségi szóvivő az ÚMSZ kérdésére elmondta, a betöréses lopások száma csökkent, mindössze 48 esetet regisztráltak júliusban. Az elkövetés mód-

Az alkalom, de legalábbis a károsultak óvatlansága ösztönzi idén a tolvajokat

ja az, ami változott. Az utóbbi időszakban a hétvégi házakra, valamint az építés alatt álló ingatlanokra összpontosítottak a tolvajok. Vélhetőleg ezeknek a házaknak az esetében hosszas előkészítés előzi meg a betörést, szakértők azt javasolják a tulajdonosoknak, mindenképpen gondoskodjanak értékeik őrzéséről, biztosításáról, akkor is, ha személyesen ritkán látogatnak a helyszínre. Jellemző, állítja a lapunknak nyilatkozó Gheorghe Filip,

hogy ezeken a tethelyeken éjszaka „dolgoznak” az elkövetők. A lakott tömbházakba és házakba viszont inkább nappal merészkednek be a besurranó tolvajok, az illetékesek szerint a tulajdonosok hanyagsága ösztönzi őket: sokszor egy-egy nyitott ajtó, látható helyen hagyott érték „ihleti” a bűntettet. Nagyon sok esetben a gyenge minőségű záruk felfeszítése segíti az elkövetőket, ezért szakértők szerint érdemes beruházni a biztonságosabb nyílászárók-

ba. Gheorghe Filip úgy véli, az utóbbi hetekben az elektromos készülékek, televíziók, számítógépek voltak a „slágerlistán”, de a besurranó elkövetőket csábítják a látható helyen hagyott ékszerek, mobiltelefonok és a készpénz is.

Bűn a betevőért

Kovácsna megyében az őszi idényt megelőlegezte a nyári terménylopás, Buzsi Andrea rendőrségi szóvivő

lapunkat arról tájékoztatta: a betakarítás még el sem kezdődött, és már most dézsmálják a tolvajok a krumpliföldeket, nem ritka az állatoknak szánt takarmány eltulajdonítása sem. Szakértők szerint az ideai áradások miatt súlyos takarmánykrízis várható a következő hónapokban, ezért egyre értékesebb a széna, a lucerna. A megyei rendőrség arra számít, hogy a továbbiakban szaporodnak az ilyen jellegű bűncselekmények, ezért a következő hetekben szigorítják a térségben az ellenőrzéseket. A gazdasági válság hatása az, hogy nőtt a bolti, úgynevezett megélhetési tolvajlás aránya – figyelmeztet a szóvivő. Buzsi Andrea az ÚMSZ-t arról tájékoztatta, hogy egyre többen tulajdonítanak el a boltokból kis mennyiségű alapélelmiszert, vagy tisztálkodási szereket. Kovácsna megyében hetente 4-5 ilyen jellegű eljárás indul az elkövetők ellen. A Országos adatokkal ellentétben Háromszéken az év első felében nőtt a vagyon elleni bűncselekmények száma is. Összesen 1235 lopást jegyeztek, ami 134-gyel több mint tavaly ilyenkor. Az ideai „nyári sláger” az autófelforrás, a tolvajok rendszerint éjjel csapnak le a gépkocsikra, látható helyen felejtett értékekre. ◀

Új botrány a Spiru Hareten

Munkatársunktól

Nem fogadta el az Oktatásiügyi Minisztérium, hogy a Spiru Haret magánegyetem új záróvizsgát írjon ki a 2005 és 2008 között látogatás nélküli, vagy távoktatási szakokra beiratkozott hallgatói számára. A szeptember 15. és 30. közötti időszakra tervezett ismételt vizsgasorozatot azért indítványozta a felsőoktatási intézmény, mert a szakterület tavaly érvénytelennek minősítette az akkreditáció nélkül működő szakok által kibocsátott okleveleket.

A több száz diák számára rendkívül kedvezőtlen döntés enyhítésére tavaly rendeleti úton lehetővé tették, hogy tanulmányaikat akkreditált szakokon folytassák, ám az oktatási tárca szerint a Spiru Haret visszaél a rendelkezés által nyitott kiskapuvál. Az átjelentkezést ugyanis csak azok számára biztosították, akik záróvizsgájukat még nem teljesítették a rendelet érvénybelépéséig. A záróvizsga megismétlését a minisztérium azért tartja szabályellenesnek, mert annak feltételei és körülményei

megegyeznek az illegálisnak minősített vizsgákéval. A Spiru Haret a tiltás ellenére biztosította diákjait arról, hogy az egyetem által kibocsátott oklevelek érvényesek. Az intézmény képviselői arra figyelmeztetik az illetékes hatóságokat, hogy a szeptemberi vizsgaidőszak meghirdetéséhez engedélyt kértek és kaptak a szakértőktől. A minisztériumi válasz leszögezte: záróvizsgát továbbra is csak akkreditált szakokon lehet meghirdetni. A vitás kérdés mintegy 15 ezer végzőst érint. ◀

Bűnvádi eljárás csíkszeredai székely gárdások ellen

ÚMSZ

Fasiszta, rasszista és xenofób szervezetben való részvétel gyanújával eljárást folytat a csíkszeredai ügyészség a Székely Gárda két alapító tagja, Csibi Barna és Szócs Tibor, valamint Puszkás András Miklós magán-személy ellen. Az érintettek április hatodikán kértek engedélyt a helyi önkormányzattól arra, hogy a hiper- és szupermarketek káros tevékenysége ellen tiltakozhassanak. Az állítják: a városháza engedélyvel tették közzé a Nagyrét utca 16. szám előtt a

„Szégyellj magad, már megint zsidónál vásároltál!” feliratú plakátot. Florian Braic ügyész szerint ha a gyanúsítottakat bujtogatás és diszkrimináció vétségében bűnösnek találják, akkor három évig terjedő börtönbüntetést kaphatnak. Ha bebizonyosodik a fasiszta, rasszista és idegengyűlölő szervezetben való részvétel gyanúja, a büntetési tétel elérheti a 15 évet. „Nem láttam a figyelemfelkeltő akció engedélyeztetéséhez benyújtott kérést, ám meggyőződésem: a fiatalok nem írták bele azt, hogy zsidózó táblát készülnék fel-

állítani. Ha így lett volna, nem kapták volna meg a jóváhagyásunkat” – nyilatkozta lapunknak Antal Attila csíkszeredai alpolgármester. Az előjáró szerint a különböző utcai megmozdulások kezdeményezői nem szokták részletesen leírni a városházára benyújtott kérvényeikben, milyen forgatókönyv szerint járnak majd el. „Nem örülünk, hogy ismét bevonták egy bohóckodásba a városházát” – mondta Antal Attila arra a kérdésünkre, miként kommentálja azt, hogy Csíkszeredában a nyílt utcán zsidóznak a fiatalok. ◀

HIRDETÉS

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,99%

0,1%
havi kezelési költség

0
hitelbírálati díj

4,99%
fix kamat az első évre

Szeptember 30-ig még megmondhatja

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,31% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró. Az ajánlat 2010. szeptember 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

SZOMBAT

2010. augusztus 7.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.30

A maszk

Stanley Ipkiss igazán szánalmas, kétbalkezes figura! Bármi be fog, az homlokegyenest ellenkezőleg sül el. De csak addig, amíg rá nem vigyorog a bandza szerencse egy ősi maszk képében. Elegendő, ha az arcára húzza és Stanley Ipkiss többé nem az, aki volt! Új énjé szórakoztató, szívdöglesztő, akinek minden trükk a kisujjában van.

TV2, 20.35

Zorro álarca

Don Diego de la Vega, a titokzatos Zorro álarca mögé rejtőve sikerrel vívta egyszemélyes harcát a vaskezü kormányzó, Don Rafael Montero és a spanyol uralom ellen. Egy suhintás az acélpengével, egy nagy Z betű, s már mindenki tudja, Zorro járt itt, hogy oltalmazza a gyengéket és kiszolgáltatottakat, s bosszút álljon az elszenvedett igazságtalanságokért.

m1, 23.40

Az igazság fogságában

Hősorát éli a televíziózás az ötvenes évek Amerikájában. Az amerikai lazaságot megjelentető Lanny Morris és az angol eleganciát képviselő Vince Collins sikeres komikusduó alkot. A korszak népszerű sztárjaként Lanny és Vince mindent és mindenkit megkap, amit és akít csak akar. Az arany életnek akkor alkonyul be, amikor a páros hotelszobájában fiatal nő holttestére bukkannak.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő

16.00 Híradó, Őtóriai tea. Megy a magnó, Súrlott grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.30 Térerő

9.25 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.30 Érintő

17.00 Arcvonások

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Kirakat
8.15 Élő egyház (ism.)
8.45 Krisztoforó
8.55 Mekk Elek az ezermester
9.00 Mikrobi
9.10 Kicsi Maciusz király
9.25 Főzés? Gyerekjáték!
9.35 Cimbora
10.00 Bambi (szovjet f.)
11.20 Kutyaélet
11.45 Végre, szabadon! (fr. sor.)
12.10 Az egyházi művészet kincsei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.30 Nincs asztalom, sem széke...
14.20 Daktari (am. sor.)
15.15 Fialatok Dél-Afrikában
15.25 Magyar első
15.50 Színházi Műhely
16.30 Cseh Tamás film
17.55 Kalózsíziget (auszt. ifj. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese Marsupilami
20.00 A világ felfedezése
20.50 A nagy hadgyakorlat (fr.-ol. f. dráma, 1955)
22.40 Dunasport
22.55 Lélek Boulevard
23.25 La Paloma
0.55 Aranyhal-élmékek (ír f. dráma)

TVR 1

7.00 Pro Patria
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai 2010 beszámoló
9.40 Disney klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakai
12.00 Nézd Románia!
13.00 Profesionisták
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 A család sztárja
15.10 Cirkusz és illúzió
15.45 Britt film és zenei gála
17.00 Életre szóló utazó
17.30 Zöld arc
17.35 Tévéenciklopédia
18.30 Népi hagyományok
19.40 Győzd le az árvizet!
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Rablás fényes nappal (angol krimi, 2008)
22.55 A Simpson család (am. rajzfilm sor.)
23.55 Vízor monden (ism.)
0.25 Nappalok és éjszakai (ism.)
0.55 Zöld arc (ism.)
1.10 SUA versus John Lennon

VIASAT 3

9.50 Ki ugat a végén?
10.40 A szépség és a szörny
11.30 A nagy ház-eladás
12.25 10 évvel fiatalabb
13.20 Sabrina, a tiniboszorkány (sorozat)
13.45 Jóbarátok
14.10 Pimaszok (sorozat)
15.00 Vézsnák kontra dagik
15.55 Topmodell lesznek!
16.40 Smallville (sorozat)
17.30 Vészhelyzet (sorozat)
18.20 Amerika csillagai
21.00 Doktor House (sorozat)
22.55 Légszavár (am. akcióf.)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Szezon 2010
9.40 Mesék
10.50 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi Európa-bajnokság (élő) Szinkronúszás egyéni döntő
13.01 Hírek
13.05 A világ legjobb konyhafőnökei
13.35 Pompei (olasz filmdráma, 3. rész, 2007)
14.30 A fekete múmia rejtélye (ismerett. f.)
15.25 Hogy volt!?
17.35 Az ördög nem alszik (magyar vígj., 1941)
19.05 Életképek (sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.00 SzerencseSzombat - Ötösöt és Joker sorsolás
21.40 Poirot történetei - Macska a galambok között (angol krimi, 2008)
23.25 Hírek
23.30 Sporthírek
23.40 Az igazság fogságában (kan.-angol filmdráma, 2005)
1.30 Egy ember tragédiája (dok. f.)

TVR 2

5.25 Hírek (ism.)
6.15 Teleshopping
7.00 Népi pihenőhelyek (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembőlő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem (ism.)
11.30 Ég és föld között
12.00 A mágikus kő
12.35 Balkáni szokások
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.00 Kaland és természet
15.30 A románok kincsei
16.00 Közelről a világ
16.30 Sikerkép
17.00 Gitárok ideje
18.00 Ki vagy doki? (angol kaland sorozat)
19.00 Fel az összes vitorlát
20.30 Menedzsment lecke
21.00 Őslények kalandorai (angol kalandfilmsor.)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.10 Kegyetlen báj (színes, spanyol-amerikai-francia filmdráma, 2007)
1.00 Gitárok ideje (ism.)
2.00 Menedzsment lecke (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.35 Rugby Tri Nations 2010: Új-Zéland - Ausztrália (live)
12.15 Külön kiadás
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Skandenbergek
15.05 American Gladiators
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mitica ligája (live)
20.00 Purina Dog Challenge
21.00 Sport.ro Hírek
21.30 Wrestling SMACK
22.30 K1
23.30 Fogadás a félelemmel

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
11.00 MIÉRT?
11.50 Hagyományok Háza
12.15 Arborétumok, gyűjteményes kertek
12.30 Borás az ég
12.05 Natúra
13.25 Kézfogás
13.50 Koncertek az A38 hajón
14.45 Együtt
15.10 Mindentudás Egyeteme
16.00 A hangszerkészítés mesterei
16.30 A négy pánccs és a kutya (sor.)
17.25 Angyalbörben (sor.)
18.20 Mész Aladár különös kalandjai
18.50 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
20.30 Vízipók csodapók, Vuk
21.00 Híradó este
21.25 Az ördög nem alszik (magyar vígj., 1941)
22.55 Beugró
23.45 30. LEN Úszó-, Műugró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB
0.15 Poirot történetei - A harmadik lány (angol krimi, 2008)
1.55 Ez történt Ma Reggel (ism.)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik, doktor úr?
10.00 Késhegyen múlt szépség (ism.)
11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)
12.30 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Gyerekkori barátok (amerikai filmdráma, 2003)
15.00 Duma - A vadon hívó szava (amerikai-angol családi kalandf., 2005)
17.00 Védett tanú (amerikai vígjáték, 2008)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
22.30 Indiana Jones és a Végtelenség Temploma (amerikai kalandfilm, 1984)
1.00 Gyerekkori barátok (amerikai filmdráma, 2003) (ism.)
3.00 20 év után (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
10.45 Teleshopping
11.15 A divat kulisszái
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)
13.30 Ana két arca (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Hetedik mennyország (sorozat)
18.30 Mindörökké együtt (mexikói sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 A szeretet szimfóniája (amerikai f. dráma)
23.00 Viperafészek (brazili sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.00 Top Shop
11.25 ASZTRO Show
12.30 A dadus (amerikai vígjáték sorozat)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.40 Nagymenők (amerikai sorozat)
14.40 Majomszeretet (am. vígjáték sorozat)
15.30 Pasifaló (amerikai vígjáték sor.)
16.00 Elveszett kincsek kalandorai (angol kaland sor.)
17.15 Túl közeli rokon (amerikai vígjáték, 2003)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 A maszk (amerikai akció-vígjáték, 1994)
Utána. RTL-hírek
22.35 G. I. Jane (amerikai akcióf., 1997)
1.05 Veszélyességi okozat (német thriller, 2003)
2.55 Fókusz Plusz (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
9.00 Irány Colorado 2. - Curly aranya (amerikai vígjáték, 1994)
11.00 A két delfinek szigete (amerikai életrajzi dráma, 1964)
13.00 Híradó, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Heck utja hazafele (kanadai kalandfilm, 1996)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Hirtelen halál (amerikai akciófilm, 1995)
22.30 Amerikai pite 4. - A zenetáborban (amerikai vígjáték, 2005)
0.30 Átutazó invázió (amerikai sci-fi, 2002) (ism.)
2.30 Amerikai pite 4. - A zenetáborban (ism.)

FILM+

8.05 Csavargó kutya 3. (am. kalandfilm)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Csodaországban (am. film dráma)
14.55 Pénz áll a házhoz (német-am.-rom. vígj.)
16.40 Nevem. Senki (ol.-fr.-NSZK vígjáték)
18.45 Mr. Magorium mesebolygó (am. vígjáték)
20.25 Matador (am.-német-ír vígjáték)
22.10 Hannibal (angol-am. thriller)
0.35 A végzet őrei (angol-német-francia horror)

TV2

7.00 Látlelet a Földről
7.25 Tv2 matiné
11.00 414-es küldetés
11.30 Szurikáták udvarháza
11.55 Doktorológia
Leslie Nielsen módra
12.20 Két Testőr
12.50 Babavilág
13.20 A láthatatlan ember (sor.)
14.25 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sorozat)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Rejtélyek kalandorai (kanadai-amerikai sor.)
18.30 Knight Rider (amerikai sorozat)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.35 Zorro álarca (amerikai kalandf., 1998)
23.10 Európa Expressz (magyar akcióf., 1998) Közben. Kenősorsolás
1.00 Az ionvihar torkában (amerikai sci-fi, 2007)
2.30 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
2.30 Kalandjárat (ism.) Az útítárs Kandász Andrea
3.45 Teleshop
4.45 Animációs filmek

PRIMA TV

6.00 Aki tud az nyer (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Nicsak ki főz!
9.00 Shinzo (am. rajzfilm sor.)
9.30 Autóforum
10.00 Teleshopping
10.30 Kandikamera
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 S.O.S.,mentsd meg a házam
14.00 Focus Monden
14.30 Add össze a szüleidet (ism.)
16.00 Samurai Girl (amerikai filmsorozat)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Nézd csak ki főz!
20.30 Jelek (amerikai filmdráma, 2002)
23.00 Zsarubosszú (amerikai akciófilm, 1998)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.00 Ingatlan Blitz (ism.)
2.30 Sport, diéta és egy sztár (ism.)
3.00 Shaman király (japán animációs sor.)
3.30 Monster Warriors (kanadai kalandfilmsorozat)

KANAL D

10.00 Csiribí-csiribá (am. vígjáték, 2005)
12.00 Dokik (am. sor.)
12.30 Híradó
13.30 Dokik (sorozat)
13.30 A hullámok úrai (sorozat)
14.00 S. O. S. Tornádó! (amerikai katasztr. film)
16.00 A bohóc (isméltés)
17.00 Aliye (sorozat)
18.45 A nap híre
19.00 Híradó
19.30 Szemek az árnyékban
20.30 Házasulandó fiam van (reality show)
22.00 Végzetes kard (am. akciófilm, 2001)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Paletta (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Szilует
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Túlélés törvényei - Északi-sark
8.00 Nagy durranások
9.00 Végzetes másodpercek
10.00 Amcsi motorok - Chesapeake Energy motor
11.00 Autóépitők - A nagy verdcacsa
12.00 Újjáépitők
13.00 A tenger gladiátorai - Sodró hullámok
14.00 Nagy durranások - Bermuda
15.00 Végzetes másodpercek
16.00 Állítólag... - Különös mítoszok
17.00 A túlélés törvényei - Alabama
18.00 Tornádók nyomában
- A vihar
20.00 Piszkos munkák - New York-i piszkos munkák
21.00 Fegyvertények - Robotic Warriors
22.00 Töréspont - Páncélozott limuzin
23.00 Hogyan készült
0.00 Dühöngő világ
1.00 Cella-napló - Tennessee
2.00 Futballhuligánok - Anglia
3.00 A túlélés törvényei - Alaszka-hegység

HALLMARK

9.00 A Partiórség (auszt. sorozat)
10.00 Utolsó esély (am. filmdráma, 2003)
12.00 Isten háta mögött (am. filmdráma, 2006)
14.00 Mielőtt szerettél (amerikai vígjáték, 2009)
16.00 Gyilkos pletyka (kanadai filmdráma, 2008)
18.00 A rúzs színe (am. életrajzi film, 2006)
20.00 Jackie Bouvier Kennedy Onassis (amerikai minisorozat)
0.00 Viharos vízezen (amerikai filmdráma, 2009)

VASÁRNPAP

2010. augusztus 8.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Ki a faszagyerek?

Az egyik kemény legény, a másik meg nyamvadt, akár egy túrós lepény. Összeillenek, mint borsó meg a héja? Fityfenét. Bár az élet mindig tartogat meglepetést. Vann ügynök a rossziúké réme. Elkapja a grabancukat, bár ezúttal valami más akad a kezei közé. Az üldözöbe vett fegyverkereskedő vevőjéről ugyanis kiderül, hogy csak egy egyszerű, szerencsétlen flótás, aki rossz időben volt rossz helyen.

TV2, 21.05

Men in Black - Sötét zsaruk 2.

J különleges ügynök egy rutinfeladatnak tűnő ügyben kezd el nyomozni. Egy földönkívüli megölt egy másik földönkívülit. Nem nagy ügy, előfordult ilyen már jobb családokban is. Ám a nyomozás során J egy ördögi büntény nyomára bukkan, amely mögött Sereena, a gonosz kylothiai lény és kétfejtű, ám még így is feleslű társa, vagyis társai, Scrad és Charlie áll.

m2, 0.00

Vágyak boltja

Portugáliai nyaralásából Tallinnba hazatérve Alice, a 25 éves jelmeztervező fájdalommal veszi tudomásul, hogy a munkahelye, a tv stúdió csödbe ment. Munkanélküli lesz, mint ahogy két barátja is: Ada, a varrónő, és Yana, a sminkes. Alice rábeszéli őket egy új vállalkozás beindítására, mely megadja az embereknek mindazt, amiről valaha is álmodtak.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkőr

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)

14.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Műsorism.

14.05 Dalposta

15.40 Vidékről vidékre

16.25 Havi agytakarítás, Zenenegyed

17.15 Egyházi műsor, római katolikus

17.58 Műsorism.

DUNA TV

7.20 Diákolimpia
7.55 Anziks
8.15 Cimborá (ism.)
8.45 Marsupilami
9.10 Oroszlánpapa és gyerekei
9.25 Főzés? Gyerekjáték!
9.35 Zengő ABC
9.45 Bambi (szovjet f., 2. rész)
10.55 Galileo Galilei: Őriások vállán állva (kan. f.)
11.55 Hungaria Litterata
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.25 Áll a bál (magyar rom. vígj., 1939)
16.10 Muzsikál a mozi
16.50 Kisenciklopédia
17.05 Afrika színei
18.05 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.10 Macskafogó 2
21.40 A repülés története
22.00 Félix és Rose (francia-angol vígj., 2002)
23.25 Divathét
23.55 Dunasport
0.10 Koncertek az A38 hajón
1.00 Négy éjszaka Annával (lengyel-francia filmdráma, 2008)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
9.55 Disney Klub
10.50 Mond, mi fáj
11.30 A falu élete
13.00 Lark Rise to Candleford (angol sor.)
14.00 Hírek
14.20 Ismerd meg a te Európádat!
14.45 Vidám moziarchívum
15.15 Péter és János (francia filmdráma, 2004)
17.00 A 60-as évek hallhatatlanjai
17.40 A komédia virágkora: Charlot
18.10 Zene és csillagok
19.25 Jocker, Loto 5/40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvízet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Mennydörgő robaj (amerikai-német-cseh akcióthriller, 2005)
23.00 Psych - Dilis detektívek (am. krimisor.)
23.55 Dánutz S.R.L. - 1. (ism.)
0.55 Zöld arc (ism.)
1.10 Dánutz S.R.L. - 2.
2.15 Ismerd meg a saját Európádat (ism.)

VIASAT 3

9.50 Ki ugat a végén?
10.40 A szépség és a szörny
11.30 Mutasd a tárgyered! 12.30 Gigamad
13.00 Vészhelyzet (sorozat) 13.55 Doktor House (sorozat) 14.50 Buhera mátrix (magyar vígjáték, 2007) 16.10 A Nagy Ő
18.05 Joey (sor.) 19.05 Joe, az óriásgorilla (amerikai kalandfilm, 1998)
21.00 Lehetetlen küldetés
22.00 A cég hangja 23.00 A pénz színe (am. dráma, 1986)

m1

9.00 Híradó
9.10 Fótér
10.00 Katolikus krónika
10.25 Református magazin
10.55 30. LEN Úszó, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi Európa-bajnokság (élő) Szinkronúszás páros döntő
13.01 Hírek
13.05 Telesport - Sport 7
13.35 Ázsia vadonjai
14.10 A csodálatos Mrs. Pritchard (angol vígj. sor.)
15.10 Hogy volt!?
17.00 Körhinta
17.30 Merlin:
A kőbe zárt kard (kan.-am. f., 1998)
19.00 Panoráma
19.30 Már egyszer tetsetzt!
20.30 Híradó este
21.00 Az Ezeregy éjszaka meséi (am. kalandf., 1. rész, 2000)
22.00 Lóhalálában (kan.-német akció-vígj., 2002)
23.40 Kultúrház
0.35 Hírek
0.50 Megszegett fogadalmak (am. filmdráma, 1987)
2.25 Telesport
2.50 Panoráma (ism.)
3.20 Emberek és egerek

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágikus kő (ausztrál sor.)
12.35 Kicsik órája
13.35 Más, mint a többiek (amerikai filmdráma, 1991)
15.20 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Zene
18.00 Ki vagy doki? (angol sorozat)
19.00 Bajnokok
19.30 Videóterápia
20.30 ConturRo
21.00 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)
22.00 Arc és hasonlóság
23.10 Holdkőrosok amerikai romantikus vígjáték,
1.00 Lehet, hogy nem tudtad
1.15 Kegyetlen báj (spanyol-amerikai-francia f. dráma)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 7.30 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Külön kiadás 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Amerikai favágó bajnokság 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mítica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) Ramona Paun-nal 19.00 Mítica ligája (live) 20.00 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 23.00 UFC 117 0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
9.45 Spuri (sor.)
10.00 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.45 Balaton, te kedves öreg tenger...
13.01 Katolikus krónika
13.25 Református magazin
13.50 Ars Hungarica
14.15 A mohácsi özvegy
15.25 Női szemmel
15.50 Zodiákus
16.20 Pro natura
17.15 Linda (magyar sor.)
18.20 Mészga Aladár különös kalandjai
18.50 30. LEN Úszó, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) Szinkronúszás kombinációs kúr
20.30 Vízipók csodapók, Vuk
21.00 Híradó
21.25 30. LEN Úszó, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi Európa-bajnokság Hosszútávúszás (25 km-es nő, összefoglaló) Közvetítés Balatonfüredről
23.30 Múlt-kor speciális
0.00 Vágyak boltja (észet filmdráma, 2005)
1.35 Beugró

PRO TV

6.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Duma - A vadon hívó szava (am.-angol családi kalandf., 2005) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTv hírek, időjárásjelentés
13.05 Pistruiatul (román sorozat)
13.45 Pistruiatul (román sorozat)
14.30 Tanúvédelem (amerikai vígjáték, 2008) (ism.)
16.30 Indiana Jones és a Végzet Temploma (amerikai kalandfilm, 1984)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Őld meg Rómeót! (amerikai akciófilm, 2000)
23.00 The Wicker Man (német-am. filmdráma, 2006)
1.15 Őld meg Rómeót! (amerikai akciófilm, 2000) (ism.)
3.15 The Wicker Man (német-am. filmdráma, 2006) (ism.)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája 9.45 A kötelék 11.15 Hetedik menyország 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 13.30 Ana másik arca (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Hetedik menyország (sor.) 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Szerelem és egyéb katasztrófák (fr.-ang.-am. vígjáték) 23.00 Viperafészek (sorozat) 0.30 Árulás (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.05 Trendmánia
11.35 ASZTRO Show
12.35 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Dárdó Lajcsival Muzsika és szórakozás
13.45 Magyar autósport-magazin
14.00 Forma-1 magazin
14.25 Nagymenők (amerikai sor.)
15.25 A Grace klinika (am. sor.)
16.20 A Grace klinika (am. sor.)
17.20 Herbie Monte Carlóba megy (amerikai vígjáték, 1977)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Ki a faszagyerek? (német-amerikai akció-vígjáték, 2005)
22.40 Veszély az óceán felett (amerikai akcióf., 2005)
Utána: RTL hírek
0.25 Portré (ism.)
1.00 Szexragadozó (amerikai thriller, 2001)

ANTENA 1

4.45 101 kiskutya (amerikai animációs sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Bukaresti személyi (román vígjáték, 1982)
10.45 A család keresése (kanadai kalandfilm, 1996) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.00 Sülve-főve (német-amerikai vígjáték, 1999)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (ango vígjáték sorozat)
17.00 A szerelem győzelme (angol-olasz vígjáték, 2001) (ism.)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.00 FC Timișoara - FC CFR Kolozsvár labdarúgó mérkőzés
22.00 SuperBingo Metropolitan
1.00 Euforia Midnight Sun Tour
1.45 Mocskos hekus (amerikai thriller, 2005)
3.30 A maffia markában (olasz krimi, 1972)

FILM+

8.05 Agymenők.com (amerikai vígjáték, 2000)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Szent Johanna (kan. kalandfilm, 1999)
16.40 Lagzi-randi (amerikai rom. vígjáték, 2005)
18.10 Nyomás utána! (olasz-amerikai akció-vígj., 1983) 20.15 Perzselő vihar (kan. akciófilm, 2008)
22.00 Veszélyes Bangkok (amerikai akcióthriller, 2008) 23.50 Terror a zártosztályon (amerikai thriller, 2001)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
10.50 414-es küldetés
11.20 Tv2 matiné
12.20 Stahl konyhája
12.50 Kalandjártat
13.20 Frizbi roadshow (show-műsor)
13.50 Száguldó vipera (am.-német sor.)
14.50 Célkeresztben (am. krimisor.)
15.50 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.50 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.50 Hubert és a kutya (francia vígj., 2007)
19.30 Tények
20.00 Napló Mérégen a valóság
21.05 Men in Black - Sötét zsaruk 2. (am. akció-vígj., 2002)
22.40 Kegyetlen játékok 2. (am. f. dráma, 2000)
Közben: Kenósorsolás
0.15 A négy évszak (am. vígj., 1981)
2.15 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
3.05 Napló (ism.)
Mérégen a valóság

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Nicsak ki főz! (ism.)
9.00 Shinzo
9.30 A ház: építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Kandikamera
11.30 Levintza bemutatja
12.00 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 A Kiss FM-es sál
13.00 Hipnózis, az elme játéka
14.00 Focus Monden
14.30 10 éves a Krónika
16.00 Nicsak, ki mindenki beszél? (amerikai vígjáték, 1997)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Nézd csak ki főz!
20.30 Veszekedés a konyhában (reality show)
22.00 Találkozás a sötétben - reality show
23.30 A Dumbo hadművelet (amerikai kalandfilm, 1995)
1.30 Hírek, sport
2.30 Levintza bemutatja (ism.)
3.00 Shaman király (japán anim. sor.)

KANAL D

9.30 Édes, drága titkaink (sorozat) 10.30 Az élet Showja (amerikai vígjáték, 2001) 12.30 Hírek 13.30 A hullámok urai (sorozat) 14.00 Hope & Faith (isméltés) 14.45 Vendéglő nálunk otthon 16.00 A bohóc (sorozat) 17.00 Családi történet 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.30 Szerettem Romániát (isméltés) 21.00 Ha jó vagy pénz nyersz! 22.00 Édes bosszú (amerikai akciófilm)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásában
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Befutó (ism.) Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
A gyimesi borbély (magyar dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag... - Gőzgyű
7.00 Hogyan készült Kalapácsok, ementáli sajtók, görkorsolyák, színes ceruzák
8.00 Harc az elemekkel
9.00 Amerikai favágók
10.00 A legnagyobb motoros kihívás - Man-sziget
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Amerikai hotrodok
13.00 Tornádók nyomában
15.00 Amerika legőrültebb versenyei
16.00 Állítólag... - Égető kérdések
17.00 A túlélés törvényei - Oregon
18.00 Hogyan készült
19.00 Harc az elemekkel
20.00 Tönkre vágva - Fagyponat alatt
21.00 Hogyan működnek a gépek?
22.00 Rács mögött külföldön - Peru
23.00 Éljük túl a katasztrófát
0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában
1.00 Végzetes másodperc
2.00 Trükkös tesók - Mini Ripsaw
3.00 Chris Ryan bemutatja

HALLMARK

7.00 A Partiórség (ausztál-sorozat) 8.00 Isten háta mögött (amerikai filmdráma) 10.00 Álom, édes álom... (amerikai filmdráma) 12.00 Jackie Bouvier Kennedy Onassis (amerikai minisorozat) 16.00 Mielőtt szerettél (am. vígj., 2009) 18.00 Álom, édes álom... (amerikai filmdráma, 2001) 20.00 Viharos vizeken (amerikai filmdráma, 2009) 22.00 Esküdt ellenségek: Bűnös szándék (am. sorozat)

HÉTFŐ

2010. augusztus 9.

A nap filmjei

Prima Tv, 16.00

Adunk a kultúrának

Mikor egy ír falu lakói eladósodnak egy angol lordnak, különös tervet eszelnek ki, hogy pénzt szerezzenek. Versíró pályázatot írnak ki és a fődíj nem más, mint a falu kocsmája. A győztes egészen más világból érkezik, mint az írek. Jimmy egy nem túl sikeres rapper Amerikából, aki megérkezése után rögtön felkavarja a kedélyeket és jelentős változásokat hoz a falu lakóinak életébe.

VIASAT3, 22.20

Az elnök különgépe

Terroristák eltérítenek egy repülőt. A túsul ejtett utasokért cserébe Radek tábornok szabadon bocsátását követelik. Ha nem engedik szabadon Radeket, a terroristák ki fogják végezni az utasokat, amennyiben teljesítik követelést, az továbbbi százazrek biztos halálát jelenti. Egyetlen ember kezében van a döntés: vagy feláldozza családját a világ megmen-tése érdekében, vagy emberek százazreit küldi a halálba.

m1, 22.30

Dühös szerető

A csinos Allison halálosan megsértődik, amikor szerelme, Brian szakít vele és egy másik nővel, a vonzó özvegyvel, Kathrynnal kezd randevúzni. Allison, aki már a házasságot tervezgette, arra gyanakszik, hogy a férfi megcsalta őt. Szörnyű tervet eszel ki: megöli Brian nővérét, Jordant, majd magát Briant is és a halott Jordan szerepében megjelenik Kathryn házában.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zeneszövegek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.55 Ezer év szentjei
7.25 Magyar történelmi arcképcsarnok
7.55 Vannak vidékek
8.50 Isten kezében (ism.)
9.20 Fabulák
9.30 Kicsi Maciusz király
9.40 Mirabella Mama házi-imoziája
9.50 Antje
10.05 A dzsungel könyve
10.35 Zorro (am. kaland sor.)
11.00 Cook kapitány (sor.)
11.55 Színes szürkeálmó-mány
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 A világ nagy kikötői (am.-mex.-kol. sor.)
16.35 Kézművek
16.45 Világvallások nyomában
17.40 Heuréka! Megtaláltam!
18.10 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Így készült a Tűzvonalban
22.00 Tűzvonalban (sor.)
22.55 Sporthírek
23.00 SportAréna
23.45 Magukért nem felel senki
1.10 Hétrétország

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 A selyem útján
8.00 Az ezüst vadló (anim. sor.)
8.30 Bíz csak Beaverre (vígj. sor.)
9.00 Egyszerűen izletes (ism.)
9.10 Lásd Románia!
9.15 Az átváltozás
10.15 Szerelmi bizonyíték (brazil sor.)
12.15 Ahogy elő van írva
12.05 Történelmi emlékek
12.15 Nappalok és éjszakák
12.50 Damo (dél-kor. minisor.)
14.00 Hírek
14.50 Egyszerűen izletes
15.30 Krónika
16.55 A világ arcai
17.20 A fák bolygója (dok. sor.)
17.50 Sziluetbarát receptek
18.20 Történelmi emlékek
18.30 Damo (dél-kor. minisor.)
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Áldott jó nyomozó (am. sor.)
22.10 A stúdió (amerikai vígjátéksorozat)
23.00 La commanderie (francia sorozat)
0.00 Hírek
0.15 Dr. House (am. sor.)

VIASAT 3

9.35 Gyilkos sorok 10.35 Psych 11.25 Testvérek (sorozat) 12.15 Kincsek a padláson 13.05 Segítség, szülő vagyok! (ismétlés) 14.00 Monk (krimisor.) 16.00 Gyilkos számok (ismétlés) 17.00 Alice új élete (sorozat) 18.05 A pokol konyhája 19.05 Halottnak a csók (amerikai sorozat) 20.00 Jóbarátok (ismétlés) 21.25 Gyilkos számok (sorozat) 22.20 Az elnök különgépe (am. akciófilm)

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Párizsi jóbarátok (francia vígjáték sorozat)
10.25 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) Úszás előfutatok
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
16.35 Hírek
17.45 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő) Úszás elődöntők és döntők (400 m gyors férfi, 400 m vegyes női, 4X100 gyors női váltó, 4X100 gyors férfi váltó)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.00 Kétfény
22.00 Az Este
22.30 Dühös szerető (am. krimi, 2008)
0.05 Hírek
0.15 Memento
0.25 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (német filmsorozat)
7.55 Győzd le az árvizet
8.00 Kicsik órája (ism.)
9.00 Szabad a szembejövő sáv (ism.)
10.00 Hírek
10.20 Gitárok ideje
11.20 Mesék a vadonból
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német filmsorozat)
17.00 Stúdió 24 (francia sor.)
18.00 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi Európa bajnokság, Budapest
20.00 Esküdt ellenségek (am. krimisor.)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
1.25 Oroszánok arénája - reality show (ism.)
2.15 A törvény ereje - reality show (ism.)
3.15 Gitárok ideje (ism.)

SPORT.RO

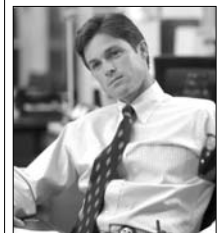
7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) Lipovannal 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk (live) Vali Moraru-val 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Local Kom-bat Superstars 23.00 Wrestling SMACK 0.00 Playboy

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Magyar népmesék
10.05 Kukori és Kotkoda
10.15 Félix levelei
10.25 Sherlock Holmes, a mesterkopó
10.50 Slovenski Utrinki
11.20 Rondó
11.45 Hídépítő történet
12.10 Nyitott stúdió Merlin
12.30 Átjáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Járóféld
15.15 Kalandozó
15.45 Egy lépés előre (sp. sor.)
16.35 Bűvölet (olasz sor.)
17.25 Magyar rock (ism.)
18.20 Kastélyok és kúriák
18.50 Caterina és a lányok (olasz sor.)
19.40 Esti mese
20.00 30. LEN Úszó-, Múgró-, Szinkronúszó- és Nyíltvízi EB (élő)
22.05 Híradó este
21.20 Sporthírek
22.30 Yorkshire-i szívügyek (angol sor.)
23.25 Montalbano felügyelő (olasz krimisor.)
0.20 Záróra
0.50 Dühös szerető (am. krimi)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek
9.55 Könyvbemutató
10.00 A tükör (román film, 1993), 2. rész (ism.)
12.00 Fiatál és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.45 Ikkrek akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (am. animációs sor.)
14.30 Pstruiatul (román sorozat) (ism.)
16.00 Fiatál és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek
17.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Bruce Lee legendája (hongkongi-kínai akcióf.)
22.30 Pro Tv hírek, sport
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sor.)
0.00 Nyomtalanul

(am. krimisor.)
1.00 Bruce Lee legendája (hongkongi-kínai akcióf.) (ism.)
2.30 Pro Tv hírek (ism.)
3.30 20 Év után (talk show)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 Hetedik menyország (sorozat) 12.30 Mindöröké együtt (sorozat) 13.30 Teleshopping 14.00 Ana két arca (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindöröké együtt (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Predesztínáltak (sorozat) 21.30 Analia másik arca (amerikai sorozat) 22.30 Éjszakai történetek

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
16.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.15 A szerelem rabjai (arg. sor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A mentalista (am. krimisor.)
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Gálvölgyi-show
22.20 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
23.15 A rejtély (amerikai-kanadai thrillersor.)
Utána: RTL-hírek
0.20 Face the Pro - Közép-Kelet-Európai Póker Tournament
1.25 Reflektor Sztármagazin
1.40 Nem szentírás (amerikai sorozat)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Vakáció - Nicol és Alex műsora
10.00 Xena a harcos hercegnő (amerikai kalandf.)
11.15 Sülve-főve (német-amerikai vígjáték, 1999) (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
13.15 A szerelem győzelme (angol-olasz vígjáték, 2001)
16.00 Híradó, Sport, időjárás
17.00 Megvendégeljük - reality show
17.45 Bemutatlak a szüleimnek - szórakoztató műsor
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Harc a lopakodóért (amerikai akciófilm, 1999)
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.30 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rém r endes család (am.i vígjáték sorozat)
1.15 Game Show: Smart Casino
2.15 Híradó, Sport (ism.)
3.00 Miami Vice (amerikai akció sorozat)

FILM+

8.05 Hullámok szárnyán (am. vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Egy rém retardált család (amerikai vígjáték) 14.40 A Midsomer gyilkosságok (sorozat) 16.35 Perzselő vihar (kanadai akcióf.) 18.20 Extralarge: Ágygolyó (német-olasz akciófilm) 20.05 A múmia legendája (amerikai thriller) 22.00 Míg felkel a nap (amerikai horror) 23.30 Az élőhalottak éjszakája (amerikai horror)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.20 Teleshop
12.20 Hullámvásút (amerikai filmdráma, 1977)
14.25 Kvízió
15.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Joshi Bharat
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Doktor House (amerikai filmsor.)
21.10 Aktív
21.45 Hőhullám (szórakoztató műsor)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
Közben. Kenősorsolás
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.40 Gyilkosság kéziratból (kanadai filmdráma, 2006)
4.10 Magellán (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Nicsak ki főz
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Senki sem tökéletes
9.45 Terror az iskolában (amerikai f. dráma, 1996)
11.45 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.30 Aki tud, az nyer!
15.30 Senki sem tökéletes
16.00 Adunk a kultúrának (angol-amerikai vígjáték, 2006)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Nézdcsak ki főz!
20.30 Találkozás a sötétben - talk show
22.00 Focus Monden
22.30 Lököttek (román vígjáték sor.)
23.15 Mondenii Show - Best Of
23.30 Ivana Trump: Mindent a szerelemért (amerikai-angol f. dráma, 1996)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (román vígj. sor.) (ism.)

KANAL D

8.00 Eltévded Panamában (reality show) 9.30 Ha jó vagy pénzt nyersz! (reality show) (ismétlés) 10.30 Ezüstszerelm (sorozat) 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Orvosok 14.45 Légy az enyém 17.00 Aliye 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Házalulandó fiam van 20.30 A sátor - szórakoztató műsor 21.30 1001 éjszaka (sorozat) 23.00 Ördögűző 3. (amerikai horror)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Arcok a liftben (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ösök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

DISCOVERY

7.00 Motorkerékpár-építő VB
8.00 Újjáépítők
9.00 Autókereskedők úton
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák - Hirdetéstábla-üzemeltető
11.00 Amcsi motorok - Gladiator Garageworks motor
12.00 A detonáció pillanatai
13.00 A túlélés törvényei - Izland
14.00 Ötödik sebesség
15.00 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... - Összetörök és kigyullad
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Hogyan működnek a gépek?
20.00 Túlélés törvényei - Skócia
21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Csendes szörnyetegek
23.30 Cella-napló - Indiana
0.30 Futballhuligánok - Lengyelország
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

HALLMARK

10.00 Mikuláslénekeresték (am. család f.) 12.00 Amy-nek ítélvé (sorozat) 13.00 Órangyal (sorozat) 14.00 Nash Bridges (sorozat) 15.00 Férj keresték! (am. vígj., 2008) 17.00 Különleges küldemény (am. vígj., 2008) 19.00 Amy-nek ítélvé (sorozat) 20.00 Nash Bridges (sorozat) 21.00 Órangyal (sorozat) 22.00 Foyle háborúja (angol sorozat) 0.00 A médium (am. krimisorozat)

Augusztus 6., péntek

Az év 32. hete és 218. napja, hátravan 147 nap

Ma **Berta** és **Bettina** nevű olvasóinkat köszöntjük. A **Berta** női név germán eredetű, jelentése: fényes, tündöklő, híres. A **Bettina** a Betta név olasz eredetű továbbképzése. Holnap **Ibolya** napja van. Vasárnap a **Lászlók** ünnepe. Hétfőn az **Emődököt** köszöntjük.

Évfordulók

- 1566-ban az I. Szulejmán szultán vezette török haderő megkezdte Szigetvár ostromát.
- 1806-ban Bonaparte Napóleon követelésére I. Ferenc osztrák császár lemondott német-római császári címéről. Ezzel formailag is megszűnt a Német-római Birodalom.

Vicc

A föld gömb alakját akarja érzékelteni a tanár a diákokkal.
– Móricka! Ha én itt a tan-

terem közepén elkezdtek ásní, és ások, ások, hova jutok?
– A diliházba.

Recept

Hozzávalók: 40 dkg sertéscomb, 10 dkg füstölt szalonna, 20 dkg gomba, 20 dkg leveleszöldség, 15 dkg vöröshagyma, 3 dl tejföl, 2 ek. liszt, 1 csokor kapor, 1 db zöldpaprika, 1 db paradicsom, 1 ek. pirospaprika, só, bors, csipetke, kevés olaj.

Elkészítés: Kevés olajon megdinsztelek a hagymát, majd ráteszem a füstölt szalonnát, rá a húst és fehéredésig pirítom. Ezután megszóróm pirospaprikával és felöntöm vízzel, sóval, borssal ízesítem és félpuhára főzöm. Majd hozzáadom a felkockázott zöldségeket, a gombát, a paprikát és a paradicsomot is. Puhára főzöm és ekkor főzöm bele a csipetkét is, majd a tejfölbe keverem a lisztet s ezzel habarom be a levest. Ekkor teszem bele a kaprot is.

A hatos lottó nyerőszámai:
14, 31, 16, 24, 1, 27.

Gondolatjel

Visky István rovata

Csak azoktól tanultál, akik csodáltak téged és kedvesek voltak hozzád? Nem tanultál fontos leckét azoktól, akik elutasítanak téged és ellened szövetekeznek? Ha nem, akkor bizony nagyon keveset tudsz önmagadról és még kevesebbet tudsz a többiekéről, azokról, akik körülötted vannak. Az ember ösztönösen utasítja el azokat, akik

ellenségesen viselkednek vele szemben, pedig ha tudatosan fordulunk ellenségeink felé, abból több hasznunk származik, mint kárunk. Tartsd oda a másik orcadat is, ha valaki megüt, tanítja az örök bölcsesség. Ettől ugyan barátok még nem lesztek, de egyrészt gyakorlod az alázatot, másrészt megismered azt is, hogy mekkorát tud ütni a másik.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Ne tegye kockára eddig elért sikereit, vagyónát egy gyors pénzszerségi lehetőség miatt. Legyen megfontolt.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Kerülje a szokatlan dolgokat munkahelyén, maradjon a jól bevált módszereknél, különben kellemetlen helyzetbe kerülhet.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Sok apró feladatot elintézhet ma, melyeket már régóta halogatott. Este maradjon otthon, és pihenje ki magát, mert a hétvégén szükség lesz energiára.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Amikor sokan vannak szabadságon, Ön többet szervezkedik, fondorlatozkodik, mint amennyit dolgozik. Kollégái elmézőek, mert ismerik már a rigolyáit.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

A folytonos álmodozás, ábrándozás vagy a virtuális világ felémészti az idejét. Gyorsan elszalad a nyár. Próbálgjon meg inkább a jelenre koncentrálni.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A hét utolsó munkanapja a Mars befolyása alatt áll. Egy másnak feszülnek az indulatok. Foglalkozzon a saját dolgával.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Akik mára elfáradtak, félnek az Önre. Van Önben kellő erőtartalék, hogy megoldjon olyan elvesztettnek látszó feladatokat is, amelyekkel hétközben mások hiába próbálkoztak.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Anyagi ügyekben rosszul ítéli meg a formálódó helyzetet. Előnytelen üzletbe bonyolódhat, amely nem hajt hasznot. A nyár sok tanulságot tartogat.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Párja szeretne a mindennapi mőkuserékből kiszabadulni. Töltsék barátaik társaságában a hét végét. Köszöntse Oroszlán-jegyű ismerősét a születésnapján.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Feledkezzen meg munkáiról, és igyekezzen újult energiával feltöltődni. Egy vízparti pihenőhelyen kikapcsolódhat.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Ígéretes pénzügyi híreket kap, melyek elégedettséggel töltik el. Az estét különleges helyen töltheti kettesben szerelmével.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Maximálisan munkáira kell koncentrálnia, hogy időben kész legyen mindennel. Este egy nagyszerű baráti találkozón vehet részt, ahol jól elbeszélgetnek.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Keleten napos időre lehet számítani. Nyugaton eleinte még hosszabb-rövidebb időszakokra kisüt a nap, majd erősen megnövekszik a felhőzet, szórvaosan várható zápor, zivatar. A hőmérséklet 28 és 32 fok között alakul.

A következő napok időjárása

Szombat
27°C
33°C
Keleten többnyire napos idő lesz, nyugaton többfelé várható zápor, zivatar, néhol felhősakadás.

Vasárnap
23°C
30°C
Gyakran lesz erősen felhős az ég, többfelé fordul elő ismétlődő eső, zápor, zivatar szélerősődéssel.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
változékony idő zivatarokkal	32°C	19°C
napsütés időnként felhősödéssel	32°C	18°C
napsütés időnként felhősödéssel	32°C	22°C
esőre, záporokra számíthatunk	30°C	19°C
esőre, záporokra számíthatunk	29°C	18°C
esőre, záporokra számíthatunk	30°C	20°C
változékony idő zivatarokkal	31°C	17°C
változékony idő zivatarokkal	32°C	17°C
változékony idő zivatarokkal	28°C	18°C

Hello, tourist!

Horváth István

***	SZÜKSÉGES DOLOG	RUM-CSEPEKI	GAZDÁJA TE VAGY	... RIGHT: RENDBEN	AZ IDŐ JELE	***	MEGÉRT	EGY ANGOLUL	TEXTILPARI GÉP
KERES						KÉZBEN TART			
... CIORAN: FILOZOFUS					KÉST ELEZŐ	SZÍNPADON SZEREPEL			
LARGE (RÓV.)		KÉT RÉSZRE OSZT							
VILÁGÍTÓ DIODA		GÉPÉSZETI TÁVOLSÁG		FRANCIA OLAJMÁRKA				A GYŐZELM JELE	
TETTEN ... ELKAP			GYERMEK JAR BENNE	TÚLRA TUD NÉZNI				KATOLIKUS SZENTSEGG	
DRÁGA			HÁZISZÁRNYS						
***	AZ UDVARRA MEGY						SZÓVAL?		
	NÉPIESEN HIV						FRANCIUM VEGYJELE		
NOHA						A MAGASBA			
MAPPA						AZ EGYIK VITAMIN			

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Híttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereida), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logotácusos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

Alkalmazunk frissen végzett: építőmérnököt kivitelezési munkakörbe.

TECTUM COMPANY

Jelentkezés: Csikszereida, Barompiac (Obor) u. 52/A sz. Tel.: 0266-371737, 0744-575282 E-mail: tectum@tectum.ro

agnus RADIO 88.3 FM

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88.3 98 102 106 108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO

98.9 FM

Paprika rádió

fülön csíp **95,1 fm**

KOLOZSVÁRI RÁDIO

ahol talál a szó

Kiesett a széteső Urziceni

Labdarúgás

Turós-Jakab László

► Nem tudta kiharcolni a döntetlent, így kiesett a labdarúgó-Bajnokok Ligája további küzdelmeiből az Unirea Urziceni. Roni Levy csapata alig több, mint egy félóráig állta a szeptérvári rohamokat, Danny a 33. percben győzte le védhetetlen lövéssel Arlauskist (1-0). Mint utólag kiderült, az orosz pontvadászatban vetetlen éllovas Zenitnek ennyi is elegendő volt a továbbjutáshoz.

Az Unirea negyedik mérkőzésén maradt gólképtelen, miután játékosai csak eleve kudarcra ítéltetett egyéni akciókkal próbálkoztak. Még így is, Frunză, Neaga és Dale előtt megcsillant a lehetőség, utóbbi kettő helyzeténél Malafejev kapus remekelt. Az oroszok Fajzulin (felső kapufa) és Kerzsakov (Arlauskis védte) révén növelhették volna az előnyt miután a román bajnoki ezüstérmes négy csatárral a pályán fejezte be a mérkőzést.

Huszonhat nap az élet?

Ha túljutott volna a Zeniten, az Unirea megmenekülhetett volna sorsától, hiszen hozzávetőleg öt milliárd euró folyt volna be a Ialomița megyei gárda számlájára. Ebből Dumitru Bucșaru csapattulajdonos leróhatta volna három milliárd eurós adósságát

Roni Levy csapata (fekete mez) alig több, mint félóráig állta a szeptérvári rohamokat

Fotó: Mediafax

Gigi Becalinak és még egy jó darabig biztosíthatta volna a csapat működéséhez szükséges anyagi háttérrel.

Becali szeptember elséjéig adott haladékat, így, hacsak valami csoda nem történik, az együttes még 26 napig létezik. Bucșaru számára egy újabb kölcsön felvétele lehet a megoldás, de az üzletember ódzkodik attól, hogy még jobban eladósodjon.

Egy másik kiút az áldatlan helyzetből a legjobb játékosok kiárusítása. A hazai bajnokságból azonban senki sem jelentkezett

egyetlen urziceni-i labdarúgóért sem. Kiszivárgott, hogy ajánlatok Oroszországból érkeztek, olyan meghatározó játékosok iránt érdeklődtek, mint Arlauskis, Bilașco és Galamaz.

Tény, hogy a klub pár alkalmazottját már elbocsátották, a játékosoknak pedig megígérték, hogy a hét végén értesítik őket a döntésekről. Ezt nem várta meg Pablo Brandan, aki kitálalt. Az argentin idegenlégiós azt nyilatkozta, hogy Bucșaru senkiként kezelte őket, annak ellenére, hogy mindig beledtak apait-

anyait a megoldás reményében. Brandan azt is elpanaszolta, hogy az utóbbi három hónapban nem kaptak fizetést, az utazás Szeptérvárra pedig 12 órát tartott, mert Bucșaru nem volt hajlandó charterrepülőgépet bérelni.

Levy és MM Stoica: hogyan tovább?

A szeptérvári visszavágó után Roni Levy azon kesergett, hogy nem sikerült kihasználni a házigazdák görcsösségét. „Attól félték, hogy gólt kapnak, s az búcsújukat jelentheti. Csak a végére mondtak le a kezdeményezésről, hogy őrizni tudják 1-0-s előnyüket”, összegzett Levy. A szakember szerint az Unirea Urziceni-t a továbbiakban is tisztelni fogják a futball-berkekben.

MM Stoica helyzete a legkényesebb. Nem tudni, hogy a megszünés esetén mit tesz, hiszen már korábban elvette annak lehetőségét, hogy olyan csapatoknál ténykedjen mint például az újonc Kolozsvári U, ahova hívták. A gárda menedzsere esetben a Vaslui-variáns is eszik, legálábbis mindaddig, amíg Lopez Caro ül a kispadon. ◀

Esélye sem volt a Debrecennek

Nem sikerült a bravúr a Debreceni VSC-nek a labdarúgó Bajnokok Ligája harmadik selejtezőkörének szerda esti visszavágóján: a hajdúságiak 3-1-re kikaptak az FC Bazel vendégként, a svájci gárda kettős győzelemmel, 5-1-es összesítéssel jutott tovább. A forduló egyik meglepetését a moldáv Sheriff Tiraszpol okozta, amely a hazai 1-1-et Zágrábban is megismételte, és végül 6-5-re nyerte a büntetőpárbajt a Dinamo ellen. A másik a Young Boys Bern nevéhez fűződik. A hazai 2-2 után a svájciak Isztambulban győzték le a Fenerbahcet (1-0), s Benvenu gólja a továbbjutást jelentette. Az amsterdami 1-1 után a holland Ajax Szalonikiben is remizett a görög PAOK-kal (3-3), s csak idegenben lőtt több góllal harcolta ki

a továbbjutást. További eredmények: Lech Poznan (lengyel) - Sparta Prága (cseh) 0-1 (továbbjutott a Sparta Praha kettős győzelemmel, 2-0-s összesítéssel), Rosenborg BK (norvég) - AIK Solna (svéd) 3-0 (tj: a Rosenborg, 4-0-lal), Salzburg (osztrák) - Omonia Nicosia (ciprusi) 4-1 (tj: a Salzburg, 5-2-vel), HJK Helsinki (finn) - Partizan Belgrád (szerb) 1-2 (tj: a Partizan kettős győzelemmel, 5-1-es összesítéssel), København (dán) - BATE Boriszov (fehérorosz) 3-2 (tj: a København 3-2-es összesítéssel), MSK Zilina (szlovák) - Liteksz Lovecs (bolgár) 3-1 (tj: a Zilina 4-2-es összesítéssel), Celtic Glasgow (skót) - Sporting Braga (portugál) 2-1 (tj: a Braga, 4-2-vel), AA Gent (belga) - Dinamo Kijev (ukrán) 1-3 (tj: a Dinamo, 6-1-gyel).

Liga 1: idegenben a dobogósok

Labdarúgás

T. J. L.

► Az elmúlt bajnoki pontvadászat mindhárom dobogósa idegenben szerepel a Liga 1 harmadik fordulójában: a címvédő Kolozsvári CFR 1907 Temesváron, az Unirea Urziceni Marosvásárhelyen, az FC Vaslui pedig Kolozsváron, az Universitatea vendégeként.

Utóbbi a forduló nyitómérkőzése, amelyről pénteken, 18 órai kezdettel számol be előben a GSP Tv. Ugyanaznap két pontvesztés nélkül álló gárda találkozik a rangadón, s kérdés, hogy a Rapid vagy a vendég Oțelul hálója rezdül meg először ebben az idényben? A giulești-i meccset a DigiSport közvetíti 20 órai kezdettel.

A Craiova a buzăui Gloria-stadionban játszik az újonc Victoria Brănești-vel, a GSP Tv

A marosvásárhelyiek szombaton az Urziceni-t fogadják

Fotó: Mediafax

21.45-től sugározza élőben. Miután továbbra sincs döntés Dorel Stoica botrányos átigazolási ügyében, Adrian Mititelu most más miatt is dühönghet, hiszen az Universitatea két korábbi játékosa, Michael Baird és Josh Mitchell is a FIFA-hoz fordult. A két ausztrál április közepéig volt a craiovai keret tagja,

akkor szerződésüket felbontották. Miután Mititelu nem is fizetett, de még a zöld kártyákat sem állította ki, a két labdarúgó a nemzetközi szervezet segítségét kéri.

A Liga 1 harmadik fordulójának szombaton két mérkőzéssel folytatódik: Marosvásárhelyi FCM-Unirea Urziceni (18 óra,

DigiSport) és a nagy érdeklődéssel várt rangadó, Brassói FC-Steaua (21 óra, DigiSport). Utóbbi mérkőzésre 25 lejes a legolcsóbb belépő, s komoly nyilatkozat-háború előzi meg.

Vasárnap Temesvári FC-Kolozsvári CFR 1907 a slágermérkőzés, amely 20 órakor kezdődik és az Antena 1 közvetíti élőben. Az Astra a Medgyesi Gaz Metant fogadja Ploiești-en (18 óra, GSP Tv), a Pandurii pedig a Dinamót Târgu Jiu-ban (21.45 óra, DigiSport). Hétfői záróakkordként a Besztercei Gloria lesz a Sportul Studențesc vendége, Selymes Tibor újonccsapata az első sikert célozza meg. A 18 órakor kezdődő mérkőzést a GSP Tv közvetíti élőben.

Két forduló után négy csapat áll pontvesztés nélkül, a gólarány sorrendjében a Dinamo (7-4), a Brassó (4-1), az Oțelul (3-0) és a Steaua (4-2). ◀

Röviden

Furcsa betörés a Steauánál

Szerdáról csütörtökre virradóra két férfi tört be a Steaua labdarúgó-csapatának székházába. A kamerák mindent rögzítettek, a két betörő nem viselt álarcot s furcsa módon nem is vitt el semmit. A klub széféjében mindössze 50 lej volt, érmékben.

Schmitt Pál már nem MOB-elnök

Schmitt Pál megválasztott magyar köztársasági elnök lemondott MOB-elnöki tisztségéről, és az olimpiai bizottság új vezetőjének megválasztásáig Molnár Zoltán főtájkárt bízta meg az elnöki tisztségből fakadó jogkör gyakorlásával. Schmitt Pál marad a Nemzetközi Olimpiai Bizottság tagja, s az Olimpiai Charta előírásai szerint a nemzetközi olimpiai mozgalmat képviseli Magyarországon.

Gyűrízik a spanyol futballbotrány

Újabb részletek derültek ki a spanyol labdarúgást is érintő bundabotrányról kapcsolatban: sajtóértesülés szerint az élvonalba jutásért vívott harcban súlyos pénzüsszegek cseréltek gazdát. Az El País című napilap szerint többen is érintettek a találkozó eredményeinek befolyásolásában, de eddig csak Enrique Ortizt, a másodosztályból feljutott Hércules Alicante többségi tulajdonosát gyanúsították meg azzal, hogy tisztességtelen eszközökhöz folyamodott, amikor együttese az utolsó fordulóban a Primera Divisiónba kerülésért küzdött.

Orosz és olasz siker

Az orosz Jekatyerina Szeliversztova nyerte a magyarországi úszó, műugró, műúszó és nyílt vízi Európa-bajnokság második aranyérmét azzal, hogy elsőként csapott a célba a hosszútávúszó nők szerdai 5 km-es versenyében, Balatonfüreden. Az ezüst- és a bronzérem görög úszóknak, Kalliopi Arauzunak és Marianna Limpertának jutott. Tegnap a férfiak hasonló versenyszámában is győztest hirdettek.

Kakát megműtötték

Tegnap délután sebészeti beavatkozáson esett át Kaká, a Real Madrid brazil labdarúgója, akinek így várhatóan három-négy hónapot kell majd kihagynia. A 28 éves futballista térdét Belgiumban Marc Martens specialista műtötte meg. Kaká a 2008/09-es szezon végén, az olasz AC Milantól szerződött a spanyol fővárosba 65 millió euróért. Az elmúlt idényben 25 bajnoki mérkőzésen lépett pályára, s nyolc gólt szerzett.

Bolt és Gay Stockholmban

Az olimpiai és világbajnok, világcsúcstartó Usain Bolt és a korábbi vb-első Tyson Gay 100 méteres összecsapása lesz a mai atlétikai Gyémánt Liga-verseny csúcspontja. Stockholmban eredetileg indult volna az exvilágrekorder Asafa Powell is, de sérülése miatt tegnap visszalépett. A klasszikus sprinttáv fődíjáért, a 80 ezer dollár értékű, négykarátos gyémántért zajló versenyben Powell vezet 10 ponttal a trinidadai Richard Thompson (6 p) és Bolt (4) előtt.

Mourinho debütált

Győzelemmel mutatkozott be a Real Madrid labdarúgócsapatának kispadján José Mourinho: a spanyol királyi gárda 3-2-re nyert barátságos mérkőzésen a mexikói America ellen. A portugál sztártréner nélkülözötte a találkozón legjobbjai közül Iker Casillast, Sergio Ramost, Xabi Alonsót és a sérült Kakát is, de nem játszott a Stuttgarttól igazolt német Sami Khedira sem.

Sípok új reneszánsza

Enyedi István tanár úgy véli, a régi orgonák zenei anyanyelvünk különlegesen értékes színei

Igencsak zavarban voltam, amikor részletesebben megismer-tem beszélgetőtársunk életpályáját, mert azon tűnődtem, mi- nek szólítsam ezt a nem is csak fél Szatmár megye által is- mert kultúremléket, aki a kacifántos sorsnak köszönhetően olyan csavaros utat járt be mostani állásáig, hogy csavarosab- bat már nem is lehet. Gondolhatjuk, milyen váltások vezettek a mezőgazdász mérnöki diplomától az egyházi zene legfőbb eszközéről, az orgonáról írt doktori dolgozatáig! Többek kö- zött erről a pályáról kérdezősködünk interjúalanyunktól, aki- nek válaszai rávilágítanak az orgona mai hazai helyzetére, szerepére és helyére a zeneművészet „színpadán”.

Sike Lajos

▶ **Némi vita után megállá- podtunk, hogy hivatalos foglalkozását és beosztását mindenképpen szerepeltet- nem kell, és ez nem más, mint a Szatmár Megyei Ha- gyományörző Központ mű- vészeti tanácsosa. De, ha nem veszítettük el humorér- zékünket, mert ilyen hely- zetben pláne nem szabad, akkor magunk közt egészen más megnevezést is hasz- nálhatnánk, igaz?**

– Még mennyire! Például azt, hogy az erdélyi traktor- szerelők közt én vagyok a legismertebb orgonista! Am lehet variálni, mert van mi- ben válogatni, hiszen kántor is meg zenekutató is vagyok, meg néprajzos és hitoktató. Mindenről van valamilyen papírom, diplomám is.

▶ **Ez a gazdag életpálya nem akárhonnan, Mikolából, Gellért Sándor falu- jából indult, de nem a költő irányából, mert őt soha nem hallottam énekelni vagy zenélni!**

– Engem viszont már gyer- mekként érdekelt a zene, az ottani katolikus pap, Barna József tanított meg a harmó- niumon játszani, miközben az orgonához is fel-fellobóz- tam. Aztán úgy alakult, hogy a középiskola után a kolozsvári mezőgazdasági egyetemen tanulhattam to- vább. Kolozsvár meghatáro- zó volt számomra, mert ész- re se vettem, hogy az agrári- um mellett a zenében is fel- jebb léptem. Amikor csak le- hetett, el-eljárom az orgo- nálni a Szent Mihály temp- lomban, erre amúgy az unal- mas KISZ-gyűlések csak ösztönöztek. Benedek Kál- mán, a Református Teológia professzora figyelt fel rám, és biztatott, hogy játsszam mi- nél többet, és ő vezetett be az

orgonálás művészetébe. Az- tán Geréd Vilmos karnagy vett mindjárt a keze alá, de Guttman Emese, a konser- vatórium zenetanárja is sokat gyakoroltatott. Majd mérnökként a Bánságba ke- rülve, a neves budapesti zongoraművész, Fischer Anni egyik tanítványához, Schatty Margit óbesenyői zenetanárhoz jártam. A rendszerváltás után hazajöt- tem, és beiratkoztam a gyu- lafehérvári hittudományi fő- iskolára. Elvégzése után hit- tant és zenét tanítottam Szat- márnémetiben, majd 2007- től a szatmári püspökség mellett működő kántorkép- ző orgonatanára lettem, de úgy, hogy a kántorságról sem mondtam le, mert na- gyon szeretek énekelni. 1994- től tagja vagyok a Magyar Egyházzenei Társaságnak, ami kiváló lehetőséget adott, hogy most már ne csak játsz- szak az orgonán, de annak szerkezeti felépítésével is foglalkozzak. Miközben megnősültem és gyerme- künk is lett, valósággal bele- habarodtam az orgonába. Többször jártam a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Akadémián, ahol névroko- nom, doktor Enyedi Pál tan- székvezető tanár a még hi- ányzó tanácsokkal és a kellő szakirodalommal is feltarisz- nyált.

Néprajz és zene összefonódása

▶ **Én akkor figyeltem fel önre, amikor megjelent a könyve Szatmár megye orgonáiról. Mondom: ki az az őrült, aki háromszáz falut végigjár, és a bagoly-lakta tornyokba is bemászik, hogy az ott tárolt, kiszupe- rált régi orgonákat is feltér- képezzék, leírja?**

– Éz túlzás, mert csak nyolc- van orgonát kellett hogy leír-

jak. Ennyit találtam, monda- nom sem kéne, elsősorban a katolikus, a református templomokban és néhány evangélikusban, de a Szil- ágységben egy-két baptista imaházban is. Egy magyar- országi pályázat nyomán kaptam pénzt a kiadványra. Ekkor már néprajzzal is fog- lalkoztam, s úgy gondoltam, a gyűjtésben, a dokumentá- lódásban ez is sokat segít. Aztán ha lúd, legyen kövér, mondtam, most már meg sem állok az orgona-dokto- rig. Am úgy éreztem, a kuta- tást ki kell terjesztenem a szomszédos megyékre is. A nyolcvan szatmári mellett így került a doktori dolgozat- ba ötven szilágysági és har- minc máramarosi orgona is.

▶ **Van-e tudomása róla, korábban mikor írtak utol- jára doktorit orgonákról, mert Ceaușescu idején biz- tosan nem, vagy ha írtak is, nem volt hol megvédeni és kiadni!**

– Fogalmam nincs. Őszintén szólva, ez után nem kutat- tam, de nem is hallottam, hogy ekkor és ekkor valaki az orgonából doktorált. Fél évszázadig biztosan az is- mert okok miatt sem. Mos- tanában ezen a területen is szabad a pálya. Három-négy olyan személyt ismerek, aki valamilyen okból ezt választ- totta témául. Csiky Csaba marosvásárhelyi zenetanár például Kolonics István kéz- divásárhelyi orgonakészítő mesterről írta a dolgozatát. 2004-ben a kolozsvári zene- akadémián már ketten dok- toráltak ebből a sípos hang- szerből, az egyik az ismert orgonaművész, a marosvá- sárhelyi Molnár Tünde, aki, ha jól emlékszem, a husza- dik század erdélyi orgonái- ról érkezett. Én a barokk, késői barokk és a romanti- kus orgonákkal foglalkoz-

A szerző felvétele

tam, főleg azok szerkezeti felépítésével és hangzásával. Együtt doktoráltam Ursula Philippi zenetanárral, aki ma a zeneakadémián tan- székvezető.

Szép hangszer helyett kimustrált kutyú

▶ **Milyen annak a százhat- van orgonának az állapota, amelyeket ön kipróbált, megszólaltatott?**

– Csak a működőképeseket próbálhattam ki, a padláson és lomtárakban lévőket leír- tam és fényképeztem, mást nem tehettem, mert nem volt, mit. Ami az állapotot- kat illeti, leegyszerűsítve azt mondhatnám: ütött-kopott, mint a hazai társadalom, valójában annál is jobban. Ne feledjük, többnyire év- százados hangszerekről van szó. Bár az utóbbi években

sok üdvözlendő változás történt, az egyházak sze- génysege, a pénztelenség miatt máig sem lehetett va- lamennyit hozzáférő meste- rekkal restauráltatni, mások kántorhiány miatt nem szó- lalhatnak meg. De mind ke- vesebb az ilyen, mert a kán- toroktatás újraszervezésével az efféle gondok rendre megoldódnak. Más orgo- nák azért porosodnak, mert kevesebb karbantartást és zenei tudást igénylő elektro- mos kutyúkat, zenélő gépe- ket vittek a templomokba. Ezek a nyugati országokban kiszuperált gépek nem iga- zán hangszerek, csak azok imitációi. Igényesebb embe- rek el sem mennek az ilyen gépek szolgáltatta hangver- senyre. De ismerem a csán- góföldi helyzetet is, ahová a téma szakértőjeként egy pá- lyázat nyomán jutottam el

2007-ben. Ott az erdélyinél is sokkal rosszabb a helyzet. Templombelső renoválása okán lebontottak több régi szép orgonát, így a 18. szá- zad elejéről származó pusztinait, hadd ne emlé- keztessen a régi „magyar időkre”, s az még jobbik eset, ha egy csúrbé, fészerbe hordták. Helyettük zenegé- peket használnak.

▶ **Emlékszem, tizenöt- hús éve a legnagyobb gond az orgonaépítők, -javítók hiánya volt. Most mi a helyzet?**

– A nagy mesterek, mint a vásárhelyi Mesnyik János, a váradi Szabó Gy. László és Krisán György vagy a szil- ágysági Domokos Cs. Do- mokos, kihaltak. Aztán szü- net, majd jöttek a fiatalok.

Folytatása a 2. oldalon

Enyedi István (1957, Mikola, Szatmár megye)

Művészeti tanácsos, tanár. 1982-ben Ko- lozsváron mezőgazdász mérnöki szakon diplomázott, majd a rendszerváltás után a gyulafehérvári hittudományi főiskolán is diplomát szerzett. Mezőgazdász, kántor, hit- oktató, zene- és néprajzkutató, könyvet írt

az orgonákról, majd doktori dolgozata té- májául is ezt a hangszert választotta. Jelen- leg a Szatmár Megyei Hagyományörző Központ művészeti tanácsosa, egyúttal kántor és a szatmári püspökség kántorkép- ző főiskolájának orgonaszakos tanára.

Mozivászon

Gondolatcsírák,
álomtolvajok

Farkas István

A napokban egyik barátommal a Titanic 2 internetre feltöltött előzetese kapcsán arról beszélgettem, hogy ha egyébre nem is, Leonardo DiCaprio dobantására mindenképp jó volt az 1-es Titanic, hiszen a színeszt azóta számos remek filmben láthattuk (Kapj el, ha tudsz, Aviátor stb.), viszont a White Star társaság legendás hajójának 1912. április 14-én történt szerencsétlenségéről még egy rendbört lehúzni talán egyik színész futtatásának árán sem éri meg.

De térjünk vissza DiCaprióra. A filmvilág újabbán attól a hírtől hangos, hogy harmadik hete legyőzhetően (azaz a legtöbbet, pontosan 200 millió dollárt kaszált) Amerikában az Inception (Eredet), Christopher Nolan új sci-fije, amelyben DiCaprio alakítja a főszereplő álomtolvajt. Igen, tudjuk, hogy az amerikai nézők ízlése nem a legjobb mérce, de jelen esetben tényleg, a nyári uborkaszegzonhoz képest egy több mint nézhető alkotással van dolgunk. Persze, a sikerhez a kitűnő rendezés és a színészi játék mellett nagyban hozzájárult a profi módon megtervezett marketing-kampány is. Nagyságrendekkel elmarad ugyan az Avatar reklámfelvezetőjétől, de saját műfajában – a pszichotriller akciófilmek között – talán az Eredet részesült a

Az Inception visszhangos sikere nyomán Leonardo DiCaprio előtt újabb kapuk nyílnak meg színészi pályáján

legintelligensebb és leghatékonyabb „beharangozásban”.

Hogy mit harangoztak be? Úgy is fogalmazhatnánk, hogy amolyan madáchi világot teremt a film, a szereplők álmukban különböző színeken, világokban tevékenykednek (ezt a gyengébbek kedvéért a rendező expliciten is bemutatja: néha lífttel járnak át egyik világból a másikba), de Christopher Nolan picit „mátrixosítja” ezt az átjárhatóságot, nyakon önti egy kis cronenbergi agyfürkészéssel. (David Cronenberg 1981-ben megjelent, Agyfürkészők című filmjének főszereplője, amint a cím is jelzi, mások fejében, gondolataiban turkál.) A nolani sztóri főhőse Dom Cobb, a legjobb álomtolvaj. Tehetségét (?) ipari

kémkedésre használja, így értelemszerűen az összes létező bűnüldöző szerv keresi. Alvilági körökben esélyt kap a hazatérésre. Cserébe kivételesen nem lopnia kell, hanem kell „utaznia” három szintet (hogy elérje a gondolatok születésének helyszínét, az eredetet), és be kell ültetnie a páciens/áldozat (?) elméjébe egy gondolatot. A terv tökéletes, kivitelezői profik, így szinte garantált a siker. Mondom, szinte, ugyanis az álomtolvaj-banda emberére akad – de hogy mi lesz ezt követően, hadd mesélje el a vászon.

Az akció mellett tudomány is kerül a vászonra, a Maurits Cornelis Escher-féle virtuális valóságtól a freudi tudatalattin és a Leonard Susskind-i húrelméleten át Mnemoszüné „mnemotech-

nikájáig”, így azok is élvezhetik Nolan álomthrillerét, akik egy robbantás és ütközés közben állkapcsuk helyett (értsd: popcornzabálás) „agytekervényeiket” tornáztatnák. A film remek színészeket vonultat fel, viszont csak kevés alkalommal érvényesülhetnek teljeségükben, ugyanis a speciális effektek túl sokszor írják felül hangjuk intonációját, mossák el arckifejezéseiket. Viszont ez az eljárás segít visszaadni az álom-jelleget, álom-hangulatot.

A látványvilág szépen kidolgozott, de közel sem egyedi – például a falakon, mennyezeten való szaladgálás már a Mátrix előtt sem volt újdonság (gondoljunk csak az 1995-ben bemutatott, Mamoru Oshii rendezte Ghost in the Shell-re), de Nolan mindezeket hatványozottan műveli.

Összegezve: az Eredet amolyan metafizikai jellegű kirakós, olyan szimulációja a valóságnak, amely tudatosan a néző elvárásolását, leláncolását célozza, ám ennek ellenére elképzelhető, hogy nem válik olyan kultfilmmé, mint a szintén „dikapriós” Titanic, ugyanakkor kellemes meglepetése az év közepének, a nagyon beharangozott Predators (r.: Antal Nimród) langyos teljesítménye vagy a Robin Hood-remake (r.: Ridley Scott) „sápadtsága” után, hiszen művészileg és gondolatilag is jóval meghaladja ezeket.

Sípok új reneszánsza

Folytatás az 1. oldalról

– 2000-től működik a Romániai Organaépítők Szövetsége, egy európai hírű mester, a nagyszebeni Herman Binder elnökletével. Olyan tagjai vannak, akikben igazán meg lehet bízni. Például a kolozsvári Albert József, a váradi Molnár József, vagy a Székelyföldről többen is, elsősorban azok az udvarhelyi szakik, akik a Pánsíp nevű vállalkozás keretében dolgoznak. Egy svájci cég újabb Szászhermányban működtet egy orgonaépítő üzemet, ahol szakemberképzéssel és restaurálással is foglalkoznak. A szövetség szavatolja tagjai munkáját, ezért is érdemes hozzájuk fordulni, és nem ismeretlen kontárokkal fogózni, akik sok esetben alig csinálnak mást, mint szép fényesre festik a sípok.

► **Igaz, hogy nem városi, hanem falusi templomokban vannak a régebbi orgonák?**

– Mifelénk igen! Legrégibb a sándrai katolikus templom orgonája, 1794-ben készített egy kőszegi mester, de a Máramaroshoz tartozó Misztófalva református

templomában lévő is meghaladja a kétszáz évet. Értékes darab a szilágysomlyói református templom orgonája, egy erdélyi szász műhelyből származik. Jó, hogy ezeket az orgonákat most már hozzáértő szakemberek újíthatják fel. Ismétlem, ma már elsősorban pénz kérdése a renoválásuk.

► **Reménykeltő, amit mond. Úgy látja, hogy még virágozni fog tájainkon az orgona?**

– Mindenképpen. Újra kezd divatba jönni, s nem csak templomokban, hanem rangos hangversenytermekben is. Említhetném a budapesti Művészetek Palotáját, ahol talán a kontinens egyik legszébb hangzó orgonáját építette meg egy magyar-kanadai cég. Ma már a legnagyobb zeneművészek is szívesen játszanak rajta. De az a tény, hogy mind több zenei főiskola, egyetem indít orgonaszakos képzést, egyértelműen arra utal, hogy az orgona újabb reneszánsza követhet. Talán azért is, mert az idők és a régi orgonák üzenetéből felismertük, hogy az orgona zenei anyanyelvünk egyik értékes színe és eszköze.

Fotó: Sike Lajos

Végtelen világvége

Cserna-Szabó András

Az augusztus Hajnóczy-hónap, 8-án van Péter halálnapja és 10-én a születésnapja.

63 éves lenne, ha élne.* Ősz lenne a szakála, mély ráncok húzódnának arcán, és biztosan tele lenne a tüke ezzel az egésszel, ami körülvesz minket. Néha össze lehetne vele futni pincekocsmákban, egyedül álldogálna a sötét mellett, olyan magányosan és megközelíthetetlenül, ahogy csak westernhősök tudják támasztani a pultot. Messziről figyelni, aztán odaszólnánk az éppen velünk fröccsöző kollégának, nézd, api, ott az Üllői úti Cheyenne.

Azt hiszem, nem adna interjút, nem válaszolna körkérdésekre, nem venne részt felolvasóesteken, és díjkiosztó ünnepélyeken sem jelenne meg, még akkor sem, ha esetleg őt kívánnák megsüvegegni. Elérhetetlen lenne, mert mobiltelefont nem tűr meg a zsebében, a vezeté-

ket meg nem venné fel. Egészen rövid halálnovellákat írna nagy ritkán, háttorzongató tömörségű párperceseket, amik alatt beszakadna az asztal. Olyanokat, mint például a Viktória. Ahol másfél oldalban megírja a kurvák természetrajzát, az 56-os forradalmat, tökéletes, szinte filmszerű portrét rajzol a szerelmes férfiról, és páratlanul hitelesen rögzíti, hogy erre felé, Európa árnyékos oldalán hogyan szokott belecsláznia a történelem a levesünkbe. És természetesen azt is (vagy főleg azt), hogy a Halál milyen egy utolsó, sunyi fustalicska. Ilyen brutálisan rövid és tömör ma csak Bodor Ádám és Lázár Ervin tud és mer lenni, és persze Tar Sándor is tudna, ha élne.

A közszolgálati rádióban augusztusban nem megy semmi Hajnóczytól. De se baj, mert a Magyar Rádió Művészeti Főszerkesztőségének internetes gyűjteményében találunk magunknak egy zseniális akusztikus cseme-

gét. (A filemile.hu egyébként az egyik legravasabb, legszebb és legtartalmasabb magyar honlap, napokat el lehet böngészni rajta, olyan, mint ha az ember beszabadulna a Bródy Sándor utca hangarchívumába, és minden letölthető: versek, dalok, havonta bővülő hangjátéktár.)

A Pókfonál című írás rádióváltozatát Balkay Géza, Bodnár Erika, Galkó Balázs, Schnell Ádám és Vallai Péter adja elő. Nem novella, legföljebb terjedelmre lehetne az. Pontosan nem tudom, mi a novella, de az biztos, hogy valami klasszikus forma, amiben van némi rend, nyitás és zárás, csúcspont és késleltetés és csattanó.

Ebben az írásban ilyenek nincsenek. Rend ugyan van benne, de nem a novellarend. A Pókfonál műfajilag leginkább haláltáncnak nevezhető. Már emlegettük az előbb Cheyenne-t, s most újra a Volt egyszer egy vadnyugaton találunk magunknak egy zseniális akusztikus cseme-

gét. (A filemile.hu egyébként az egyik legravasabb, legszebb és legtartalmasabb magyar honlap, napokat el lehet böngészni rajta, olyan, mint ha az ember beszabadulna a Bródy Sándor utca hangarchívumába, és minden letölthető: versek, dalok, havonta bővülő hangjátéktár.)

A Pókfonál című írás rádióváltozatát Balkay Géza, Bodnár Erika, Galkó Balázs, Schnell Ádám és Vallai Péter adja elő. Nem novella, legföljebb terjedelmre lehetne az. Pontosan nem tudom, mi a novella, de az biztos, hogy valami klasszikus forma, amiben van némi rend, nyitás és zárás, csúcspont és késleltetés és csattanó.

Ebben az írásban ilyenek nincsenek. Rend ugyan van benne, de nem a novellarend. A Pókfonál műfajilag leginkább haláltáncnak nevezhető. Már emlegettük az előbb Cheyenne-t, s most újra a Volt egyszer egy vadnyugaton találunk magunknak egy zseniális akusztikus cseme-

gét. (A filemile.hu egyébként az egyik legravasabb, legszebb és legtartalmasabb magyar honlap, napokat el lehet böngészni rajta, olyan, mint ha az ember beszabadulna a Bródy Sándor utca hangarchívumába, és minden letölthető: versek, dalok, havonta bővülő hangjátéktár.)

A Pókfonál című írás rádióváltozatát Balkay Géza, Bodnár Erika, Galkó Balázs, Schnell Ádám és Vallai Péter adja elő. Nem novella, legföljebb terjedelmre lehetne az. Pontosan nem tudom, mi a novella, de az biztos, hogy valami klasszikus forma, amiben van némi rend, nyitás és zárás, csúcspont és késleltetés és csattanó.

Ebben az írásban ilyenek nincsenek. Rend ugyan van benne, de nem a novellarend. A Pókfonál műfajilag leginkább haláltáncnak nevezhető. Már emlegettük az előbb Cheyenne-t, s most újra a Volt egyszer egy vadnyugaton találunk magunknak egy zseniális akusztikus cseme-

gét. (A filemile.hu egyébként az egyik legravasabb, legszebb és legtartalmasabb magyar honlap, napokat el lehet böngészni rajta, olyan, mint ha az ember beszabadulna a Bródy Sándor utca hangarchívumába, és minden letölthető: versek, dalok, havonta bővülő hangjátéktár.)

Vladimir. Menjünk, válaszol Estragon. Nem mozdulnak, mondja Beckett. Aki a filemilén meghallgatja Markovits Ferenc rendező hangjátékát, az talán velem együtt döbben rá, mi csoda fantasztikus műfaj a rádió. Ez a nyomtatásban szinte élvezhetetlen, feldolgozhatatlan Pókfonál Melis László háttorzongató zenéjével és a pazar színészek hangján akusztikus tördőfésé változik. És csak forog-forog szívünkben a penge, patk vér folyik, nyögünk, ordítunk, sikítunk, de nincs kegyelem, sosem lesz vége.

(S. F. bácsi, nyugalmazott külkereskedő, Hajnóczyék Üllői úti szomszédja mesél egy riportban Péter – akkor még Béla – gyermekkoráról: „Valahogy megmaradt bennem, hogy az elemi iskolában nehezen tanulta meg az órát. Rengetegszer el kellett magyaráznom neki, melyik mutató mire való.”)

*A fenti írás 2005-ben jelent meg az Élet és Irodalom hasábjain (49. évf. 35. szám). Hajnóczy Péter író 1942-ben született és 1981-ben hunyt el.

Gazdasági viszontagságok

Ránki György
nyolcvanadik
születésnapjára

Glatz Ferenc

57 évet élt. Született 1930. augusztus 4-én mérnöki-tisztviselő családban, meghalt 1988. február 19-én, gyógyíthatatlan betegségben. Akkor, amikor a társadalomkutatói alkotóerő igazán kibontakozik. Mégis, életmű-bibliográfiája – könyvek, tanulmányok, előadások, ismertetések – a most készülő történet lexikonban az egyik legkiterjedtebb jegyzék.

Mérnöki, de legalábbis gyakorlati pályára szánják. Kiváló számtanból, gyorsan tanul nyelvet. Gimnazista, amikor 1944-ben „munkatáborba” (Auschwitz) hurcolják, majd egy év múlva a felszabadító csapatok a Nemzetközi Vöröskeresztnek adják át a beteg kiskamaszt. Svédországban gyógyítják, felerősödése után egy uradalomban dolgozik „földmunkásként”. A német és a szovjet megszállást túlélők között kevesen tudták olyan egykedvűséggel elviselni a kizáró megkülönböztetéseket, mint ő. Akkor is, amikor az 1950-es években „osztályidegenek”, majd a pesti és az emigrációs intrikákban „zsidózták”, azon meg már jót derült, amikor az 1980-as években Amerika-szeretettel azzal magyarázták, hogy táborukat az „amik” szabadították fel. Csak jó történészek képesek „korukat” úgy feldolgozni önmagukban, ahogy Ránki tette azt. És olyan nyugodtan, indulatok nélkül szemlélni a bántásokat.

1946-ban hazatér. Élete ekkor, 16 évesen, a gimnáziumban kötődik össze Berend T. Ivánnal és tanárával Pach Zsigmond Pálval. (Társadalomtörténeti vizsgálatok állítják: a közös mély élmények igen erős kapcsolatokat szülnék. Ilyenek voltak a háború utáni újat kezdési láz vagy a keserveket túlélni akarás.) Ők hárman lesznek a később világhírré emelkedett ún. budapesti gazdaságtörténeti iskola alapozói.

A gazdaságtörténet-írás az 1960–90 közötti évtizedekben a világ történetírásának „húzóágazata”. A szakma szinte minden nagy elméleti újítása a gazdaságtörténet-szek műhelyeiben keletkezett, egészen az 1980-as évekig. (Az új globális szemlélet, a nemzetállami határokat átlépő, hosszú távú folyamatok felismerése, a gazdaság-társadalmi élet strukturális elemzése, a tematikai modellek alkalmazása stb.) A gazdaságtörténeti érdeklődés felhajtó erői a kortényeszek. A háború utáni európai újjáépítési tervek éppúgy igénylik az újkor kapitalizmus történeti elemzését, mint a korabeli kapitalizmus megújulásának

„csodagyermek”, a kiépülő jóléti állam az euroatlanti térségben (1962–64). A budapesti iskola világszínre lépése és a három kiemelkedő történész elismerése nemcsak három tehetségnek, hanem legalább ennyire Ránki nemzetközi tudományos vezető erejének, briliáns vitakészségének, kiterjedt és sajátos „konferencia-nyelvismeretének” is köszönhető volt. És – ezt általában elfelejtik – emberi kedvességének.

Pach tanítja azután az egyetemen mindkét volt kisdíkját és viszi magával Ránkit az MTA Történettudományi Intézetébe. Ránki ott (1953-tól) segédmunkatárs, munkatárs, majd (1960) a legújabb kori osztály alapító osztályvezetője. 1985-ig Pach mellett igazgatóhelyettes, majd ügyvezető igazgató, és Pach nyugdíjba vonulása után (1985) igazgató, haláláig.

Berenddel ugyanaznap házasodnak. Lányaik – ugyanazon évben születtek – ugyanazt a nevet kapják (Zsuzsa). És később 11 könyvet írnak közösen. Először (1955-ben, mindketten 25 évesek) a dualizmus kori magyar ipar történelméről, majd (1966-ig újabb két könyvben) folytatásként a két világháború közötti magyar gazdaságról. Utána együtt mozdulnak ki a gazdaságtörténet-írást világszeretettel „rabságban tartó” nemzetállami szemléletből. Megírják a közép-kelet-európai régió összehasonlító gazdaságtörténetét – ezzel keltenek nemzetközi feltűnést (1969) –, majd születnek az újkori magyar gazdaság világtörténelmi beilleszkedését tárgyaló kötetek (1974–1979 között). És a sort a „nagy mű” zárja: az európai klasztrikus kapitalizmus elemzése az első világháború koráig (1987). Máig meg nem haladott teljesítmény a gazdaságtörténet-írásban. A könyv megjelenése után két hónappal meghal Ránki. Berend azóta „egyedül” folytatja az európai gazdaság XX. századi elemzését. (Legutóbb ennek utolsó kötetét – 1973–2008 közötti évek – ismertette a Történettudományi Intézetben.)

Ránki a nemzetközi történetvilág – és az 1980-as években, mondhatjuk, a tudományos diplomácia – meghatározó személyisége is volt. A „szputnyikláz” (1958) után a hidegháborús feszültségek oldásában (1960–1990) először a sport, majd a kulturális és tudományos kapcsolattépések játszanak szerepet. A történettudomány a korszak „nagy tudománya”: a történetészekről várja a világ a háborús, majd hidegháborús világháborús konfliktusok okainak magyarázatát. A történészek világszervezete a nemzetközi politikai-szellemi enyhülés első számú fórumává emel-

kedik. Ahol a szakmai értékek a politikai-ideológiai szempontok fölé emelkednek. A magyar tudományosság – talán a matematikusok kivételével – soha nem volt olyan erős a világ tudományos szervezetében, mint 1970–2000 között a történészeké. Alapjai e pozíciónak: az 1949-ben félreállított ún. polgári tudósok visszaemlése az itthoni műhelyekbe (mindenekelőtt a Történettudományi Intézetbe: Mályusz, Makkai, Wellmann, Kosárystb.), valamint az új generációból a világ versenyképesek kiemelése és ezzel egy időben a kilépés a nemzetközi történet közélet mind tágabb mezejére. Ránki – és az általa szervezett szűkebb „csapat” – a motorja ennek az akciónak. 1960 óta minden világkongresszuson részt vesz. 1970-ben – a

Ránki György – meghatározó tudós volt

Willy Brandt látogatásával összekötött – moszkvai kongresszuson már meghatározó egyéniség, 1980-tól a világszervezet elnökségének tagja, 1985-ben első alelnöke, és mindenki tudni vélte, hogy 1990-ben ő lesz a világszervezet elnöke. De... Meghalt, 1988-ban. (E téren is Berend folytatta a sort: ő lett a világszervezet első magyar elnöke 1995–2000 között.)

Az 1980-as években nem volt olyan nemzetközi jelentős új és legújabb kori konferencia az USA-tól Ausztráliáig, amelyen Ránki ne játszott volna vezető szerepet. A II. világháborúról – a fiatalok nagy élményéről – írott könyvei, tanulmányai (1973–1988 között) legalább olyan ismertté tették a diplomácia- és politikatörténeti kutatók között, mint gazdaságtörténeti munkái. Máig egyetemi tananyag a Hitler és a délkeleti államok közötti viszonyról írott tanulmányai, vagy az utolsó világkongresszus egyik központi előadása: A második világháború gazdaságtörténete. Mindemellett nevét emlegetik máig diplomata körökben is. Ő szervezi meg ugyanis az 1979-ben a bloomingtoni egyetemen (USA) létrehozott magyar tanszék, és abból „nemzetközi magyar konferenciaközpont”-ot épít ki.

Nem elhamarkodott érté-

kelés halála után a külföldi kollégáktól: nem tett senki annyit a magyar történelem és a magyar tudományosság külföldi megismertetéséért, mint ő.

Magyarország megvan az IMF és az EU nélkül

THE WALL STREET JOURNAL.

Gordon Fairclough

Egy felirat a gazdasági minisztériumban „forradalmat” hirdet a magyar politikában, és kijelenti, hogy az ország visszanyerte az „önállóságra való képességét”. Utalás ez arra, hogy az új magyar kormány ragaszkodik saját gazdaságpolitikájához még akkor is, ha emiatt elveszíti a Nemzetközi

shingtoni Center for Economic and Policy Research közgazdász, az IMF kritikus. Az IMF-fel és az EU-val szembeni ellenállás kedvező visszhangra talál, hiszen az ország történelmének jelentős részében idegenekkel hadakozott a függetlenségért – az osztrákokkal a 17. századtól, majd a 20. században a szovjetekkel. (...) Az IMF és az EU közösen megmentették Magyarországot a fizetésképtelenségtől 2008-ban, egy 20 milliárd euró értékű hitelcsomaggal. Akkor, a pénzügyi válság teljében az ország, amelynek küladóssága a bruttó nemzeti termék mintegy 80 százalékának felel meg, képtelen volt saját erőből finanszírozáshoz jutni. Magyarország fogadkozik, hogy ragaszkodni fog a hitelmegállapodásban az IMF-fel és az EU-val megállapított, a GDP 3,8 százalékának megfelelő költségvetési hiánycélhoz. Viszont az, hogy ezt miként érik el, nem tartozik az IMF-re, mondják a magyar hivatalosok. A magyar kormány mindenképp előtt azon háborodott fel, hogy az IMF és az EU bírálta a meglehetősen „erős” bankadót, amelyet az államháztartás ürré betömésére fogadtak el. Az IMF és az EU szerint az adó – amelyetől közeli egymilliárd dolláros bevételnövekedést várnak – negatív hatással lehet a hitelezési kedvre, és ezáltal elfojthatja a gazdasági fellendülést. Egy név nélkül nyilatkozó beavatott szerint maga Orbán kulcsszerepet játszott a meghiúsult tárgyalásokon. „A legkisebb részletről is tájékoztatni kellett” – mondta az illető, majd hozzátette: Orbán alapállásból visszautasította az IMF és az EU valamennyi javaslatát. A két szervezet szóvivője nem kommentálta az információt. Ha nem születik új megállapodás az IMF-fel és az EU-val, az úgynevezett készenléti hitelegyezmény októberben lejár. Így a kormány mindenfajta pénzügyi védőháló nélkül marad jövőre, amikor – egyéb kötelezettségei mellett – elkezd a tőkeinfúzió részleteinek a törlesztését. Magyarország idén már nem hívott le öszszegeket a kölcsönből, mivel képes volt önállóan finanszírozáshoz jutni a pénzügyi piacokon, viszont elemzők szerint ebbéli képességét az IMF és az EU alapozta meg jelenlétével, ami a befektetők számára biztosíték volt arra, hogy a kormányzat óvatosságot követ. Enélkül a kormányzat alaposabb vizsgálatnak vetik alá. „Ha nincs velünk az IMF, nagyon jó gazdaságpolitikát kell kidolgoznunk a túléléshez” – mondja Barcza György, a budapesti KBC Bank közgazdász. „A piacról kell pénzhez jutnunk, ami azt jelenti, hogy teljesítményünket nap mint nap újraértéke-

lik” - tette hozzá. (...) A görög válság nyomán a beruházók rendkívüli módon figyelnek a kormányzatok költségvetésére. Magyarország erősen csökkentette éves hiányát – valójában, ha leszámítjuk az adósságfinanszírozást, a költségvetés többletes volna. Általában véve viszont az adósságteher továbbra is jelentős. Ennek ellenére magyar tisztségviselők kételyeiket fejezték ki, hogy vajon ésszerű volna-e 2011-ben a deficitet a GDP 3 százalékára csökkenteni – az EU-szabályok által megengedett szintre –, ahogyan azt elvárják a kormánytól. A 27 uniós tagország közül ugyanis több meghaladja a háromszázalékos határt. „A háromszázalékos célt nemcsak mi vitatjuk” – mondta az Orbán-kormányzat egyik vezető tisztségviselője. (...) Gazdasági illetékesek szerint a költségeknél valóban nem kell elszabadulniuk, de vannak más prioritások is. „Az állam kiadásait ellenőrizni kell – nyilatkozta Csefalvay Zoltán gazdasági államtitkár egy interjúban –, de egy anynyira eladósodott gazdaságnak, amilyen a magyar, növekedésre van szüksége.” Végső soron – mondta – Budapest „ténylegesen nagy adócsökkentést” akar. Jelen pillanatban az Európai Unióban Magyarország az első közé tartozik, ami a névleges adóterhet illeti. A kormány csökkentette a társasági nyereségadót a kis- és közepes vállalatok esetében, január elsejétől pedig a tervek szerint elkezdődik a 16 százalékos, egykulcsos személyi jövedelemadó bevezetése. Az adó mértéke a legalacsonyabbak között lesz Közép- és Kelet-Európában. „Nem akarjuk azokat büntetni, akik szorgalmasak és keményen dolgoznak” – mondta Csefalvay. (...) A kormány szakértői egyelőre számítgatják az intézkedés várható hatását, ami – tette hozzá – hosszabb távon mindenképp gazdaságösztönző lesz. A kormány egymillió munkahely létrehozását akarja előmozdítani – kritikus cél egy olyan országban, ahol a foglalkoztatottsági szint egyike a legalacsonyabbaknak az EU-ban. A kormány egyelőre kevés részletet közölt arról, hogy miként tervezi kiváltani az adócsökkentés következtében beálló bevételkiesést a kiadások szintjén. (...) Az IMF és az EU nyomást gyakorolt Magyarországra, hogy fájdalmas költségvágással csökkentse a folyó kiadások által okozott nyomást, Budapest azonban ódzkodik ettől. Egy múlt heti beszédében Orbán Viktor az elmúlt kormányzat nyugdíjcsökkentését bírálta mondván, az államnak „meg kell védenie az időseket és a családokat a veszélytől, hogy hó végén nem tudják kifizetni a számláikat”. (Fordította Sz. L.)

Veszélyes harcok, harcosok

A tél nem olyan, mint a nyár

Cristian Tudor Popescu

A románok fele nem értesült még róla, hogy nem a Nap forog a Föld körül, noha tényleg úgy néz ki. Azonban a friss felmérés nem a nép „bunkóságának” a bizonyítéka. Szerintem a románok igenis intelligensek, csak hogy intelligenciájuk gyakorlati, és csak kézzel fogható, megízlelhető/számlálható, közvetlen személyes érdekeik védelmében villogtatják. Kit érdekel, hogy a Föld forog a Nap körül, vagy fordítva? Ha helyes választ ad, kevesebbet vágunk le a fizetéséből? A dinoszauruszokkal egy időben éltek az első emberek? A Fennvaló a megmondhatója, neki a mai őskövületekkel van baja, akik rajta élőködnek, és nem hagyják lélegezni. Más felmérések azt mutatják, hogy a románok több mint fele igent mondana T. Basescu felfüggesztésére. Világos, ugyanaz van, mint a Nappal és a Földdel. Hiszen kilenc hónapja sincs, hogy ötmilliónál is több választó T. Basescua mondott igent. Pedig ott lebegett a szemük előtt – a Napnál világosabban – az összes család, esküszegés, képmutatás, gorombaság, ami csak öt év alatt egybegyűjthető; az ingatlanpanamák, többé-kevésbé szex mozgatta „nepotizmusok”, a Szekuritáté szemüvegén átszűrt élet- és világ-szemlélet, a cinizmus, a gyermeket megütni képes semmirekellő belső rúttsága. (...) Mégis rá szavaztak. Megválasztották, mert minden, amit felsoroltam, a jellemre, a tisztességre, az erkölcsre tartozik, és mert – eltérően egy Kant névre hallgató némettől – a románok szemében a morális törvények csak annyit érnek, mint az égen a csillagok. Nem mondtam, és továbbra sem állítom, hogy Geoană lett volna a megoldás. Nem is nevezném hibának T. Basescu megválasztását, immorálisnak, felületessnek, irracionálisnak viszont igen. Ha ugyanis a választás nagy alapossággal, körültekintéssel, őszintén esik órá, aligha változik meg néhány hónap alatt gyökeresen. Így viszont a választás és a benne meg nyilvánuló morális nemtörődomség egyéb román jellemzőket is a felszínre hozott: az inkonzekvenciát, a menekülést a következmények miatti felelősségtől. Ha valaki hisz Basescuban, és megválasztja öt évre, mert a moguokkal és a kommunistákkal harcol, nem tántorodik el tőle, mihelyt az első fillér kicsúszik a zsebéből. Ha Basescu nyári mélyrepülését a felmérésekben, illetve téli

választási győzelmét egymás mellé állítjuk, a komolytalanság és a közönséges (népi – dönts el te!) materializmus emblémáját kapjuk – ott, ahol a tél nem hasonlít a nyárra, viszont a nyár sem hasonlít a télre. Népi materializmus egy olyan nemzetnél, amely kilencvenöt százalékan istenhívő? Igenis lehetséges, tudjuk meg Blaise Pascaltól, aki több évszázaddal korábban megelőlegezte a mai román vallásfilozófiáját: Ha hiszek Istenben, és Isten nem létezik, sokat nem veszíthetek. Ha nem hiszek Istenben, és Isten létezik, akkor nagy bajban vagyok. Tehát hiszek. (Fordította: Sz. L.)

Ceausescu és Basescu

Liviu Antonesei

adevăru!

Nem élünk diktatúrában, de nem antropológiai, hanem történelmi okok folytán. A történelem olykor kegyes hozzánk. A jelenlegi el-

Emil Boc
– kinevezték, de minek

nők az első elnök új kiadása? Diktátor-e Basescu úr? A válasz és a konklúziók nem olyan egyszerűek, mint első látásra tűnnek, és ahogyan egyébként egyesek sietve meg is fogalmazták. Nem hasonlíthatunk össze két személyt abszolút értelemben, anélkül, hogy figyelembe vennénk a történelmi pillanatot, amelyben ténykednek, a körülményeken, amelyek közepette vezettek, különösen ha ilyen magas szintről van szó. Ebből a szempontból világos, hogy Ceausescu Romániája nemzeti-kommunista diktatúra, Ceausescu pedig az illető rendszer legfőbb vezetője volt. Akárhogyan is vesszük, bármilyen tökéletes is, „Basescu Romániája” – szükséges idézőjelek! – demokratikus ország. Szemben a régi rendszerrel, ma az állam legfelsőbb tisztségében demokratikus választások útján juthatsz, nem pedig a pártapparátusban zajló játszmák nyomán. Gheorghiu-Dej halálakor Ceausescu azért lett az RKP főtitkára, mert Apostol, Maurer,

Chivu Stoica és elvarátaik könnyen ellenőrizhetőnek tekintették. Hogy ők voltak az elsők, akik ennek ellenkezőjét tapasztalták, ez más lapra tartozik. Ezt követően Ceausescut folyton újraválasztották a XIV. kongresszusig. Basescu úr viszont, még ha lehetnek is fenntartásaink a választási kampányok korrektsége tekintetében – különösen a tavalyit illetően –, mindkétszer szabad és viszonylag korrekt választások nyomán jutott az elnöki székbe. Ha történelmi szempontból a Románia első és utolsó elnöke közötti hasonlóság nem áll fenn, strukturális-típológiai szempontból mégis helytálló. Mindkét elnök ugyanolyan fokozott hevülettel törekszik a személyes hatalomra, mindketten erősen önkényeskedésre hajlamos alakok. Ceausescunak sikerült diktátorrá válnia, mert egyszerűen kezére játszott a konjunktúra. Basescu úr, ha akarna sem tud azzá válni, bár a kellő tulajdonságok nála valószínűleg erőteljesebben jelen vannak, mint a másik esetben, mert nem segíti

Traian Basescu
– megválasztották, de hogyan

őt egy kedvező belföldi és főleg külföldi kontextus. Ugyanolyan körülmények között, valószínűleg, Basescu úrhoz képest Ceausescu rendes nagypapának tűnne. Köszönjük meg a sorsnak, hogy elkerültük ezt a tapasztalatot! És van még valami, amiben közelítenek egymáshoz: a „káderpolitikában”. Belső erejük ellenére mindketten szenzációs képességet mutattak arra, hogy jelentéktelen emberekkel vegyék körül magukat, legalábbis a hatalom első körében. Különböző természetű ravaszságuk mindkettejüket hozzásegítette, hogy kirakat-egyedeket is „begyűjtsenek”, akiknek az a hivatása, hogy hitelesítsék őket. A KB és különösen a Nagy Nemzetgyűlés padsorai tele voltak akadémikusokkal, írókkal és más, a kommunizmusban is lehetséges „sztárokkal”. Az ők segítségével vált a Konkudátor második Periklésszé vagy az összes fejedelm szintézisévé. Hasonlóképpen az udvari értelmiség nyilvánította ki Basescu urat is „egyedi történelmi jelen-

séggé”! Befejezném a sort az emberekkel szembeni gátlástalanságukkal. Azt, hogy nem érdemeltük meg Ceausescut, mindennap eszünkbe juttatták; hogy Basescut sem érdemeltük meg, arról legalább árvizek szerzünk tudomást. A legközelebb állók sincsenek biztonságban. Ceausescu elsőként azokat nyírta ki, akik tisztségbe emelték. Basescu úr útja a „Petre, te vagy a legjobb”-tól „Drága Stolo”-ig tele van politikai hullákkal. És még négy évig tart a mandátuma! Nem élünk diktatúrában, de nem antropológiai, hanem történelmi okokból. (Fordította: K. B. A.)

A CH-53 katasztrófa felfedi a szoros román–izraeli viszonyt

Herb Keinon

THE JERUSALEM POST

„A Yasour-helikopter múlt hétfői tragikus lezuhánása – ami a hatfős legénység és egy román katona halálát okozta – felfedte a legtöbb izraeli előtt valamilyen kevesen voltak a tudatában: az izraeli–román viszony szoros volt.” A külügyminisztérium egyik vezető tisztviselője kedden azt mondta, hogy Románia – Csehország, Szlovákia, Lengyelország, Magyarország és Bulgária mellett – egyike Izrael legközelebbi barátainak az Európai Unióban és az öreg földrészen egyaránt. Ez a barátság, mutatott rá a külügyi illetékes, nemcsak abban nyilvánul meg, hogy Románia kész megnyitni légterét az izraeli légierő (IAF) gyakorlatai számára, hanem a diplomáciai támogatásban is, amelyben Izrael részeseül Románia részéről a nemzetközi fórumokon és az Európai Unió intézményeiben. „Bármikor felmerül az EU-ban egy vitás kérdés, amelynek kapcsán nem alakul ki konszenzus, Románia mindig a mi oldalunkra áll” – mondta az illetékes. Tavaly a román államfő, a miniszterelnök és a külügyminiszter is meglátogatta Izraelt a szoros kapcsolatok jeleként, Avigdor Lieberman külügyminiszter pedig Bukarestben járt áprilisban. A látogatást megelőzően Lieberman „különlegesnek és erősnek” nevezte a két ország közötti viszonyt, és hozzátette, Izrael nem felejt el, hogy az egykori keleti blokk országai közül egyedül Románia nem szakította meg a diplomáciai kapcsolatokat 1948. után”. Erősek a gazdasági kapcsolatok is – több száz izraeli vállalat fektetett be Romániában. Ami a katonai együtt-

működést illeti, az izraeli légierő először 2004-ben gyakorlatozott a román légterében, 2006-ban pedig megállapodás született vadászgépek felvonultatásáról. Az IAF 2007-ben küldte harci gépeit Romániába. A Cast Lead (Gázai-övezetbeli – szerk. megj.) hadművelet és az Ankarával való viszony erőteljes megromlását követően Izrael más, a pilótái gyakorlását biztosítani tudó országot keresett, hiszen nyilvánvalóvá vált, hogy csupán napok kérdése, meddig használhatja a török légteret. Valóban, a gázai flotillával történt incidens után Törökország kitiltotta az összes izraeli repülőgépet. Sokakban élt a gyanú, de hivatalosan soha nem erősítették meg, hogy ezek után Izrael Romániában, illetve a régió más országaiban, például Bulgáriába szervezte hadgyakorlatait. „Románia egyike azoknak az államoknak, ahol engedélyt kaptunk a gyakorlatozásra” – mondta egyik vezető kormánytisztviselő kedden. (...) Nikolay Mladenov, Bulgária külügyminisztere megkerülte az egyenes választ egy hónapja tette látogatása alkalmával, amikor a *The Jerusalem Post* afelől érdeklődött, hogy Izrael megkereste-e Bulgáriát az IAF gyakorlataival kapcsolatban, a török tilalom által okozott hiány pótlásaként. Mladenov azt mondta, Bulgária és Izrael „nagyon jól együttműködik biztonsági és védelmi kérdésekben, és erről az év elején memorandumot is aláírtak”. Arra a kérdésre, hogy a megállapodás kiterjed-e az IAF bulgáriai hadgyakorlataira is, azt válaszolta, „úgy gondolom, nagyon sok mindenre kiterjed”. (Fordította Sz. L.)

A recesszió jó jel

Michael Clemens

A két éve kirobbant gazdasági válság kapóra jött a globalizáció kritikusaiknak. Hiszen ők már régen megmondták, hogy a világpiac kiszolgáltatottá teszi a nemzetgazdaságokat. A számok azonban csak első ránézésre igazolják őket. „Azok a gazdaságok, amelyek

2009-ben recesszióba süllyedtek, a korábbi években minden bizonnyal jelentős sikereket könyvelhettek el. A válság a jó növekedési mutatóval rendelkező, erős gazdaságokat sújtja leginkább” – írja Michael Clemens amerikai közgazdász a *Foreign Policy*-ben. Az IMF januári kimutatása szerint a gazdasági válság meglehetősen egyenlőtlenül jelentkezett a világ különböző országaiban. Az adatokat elnézve könnyen arra a következtetésre juthatunk, hogy az iga-zi vesztesek a globális piacon leginkább érintett államok. Clemens elismeri, hogy a fejlett országok többsége megszervezte a recesszió elleni védekezést. A legnagyobb visszaeséssel azok az országok néztek szembe, amelyek az elmúlt évtizedben a külföldi tőke beáramlásának köszönhetően jelentős növekedést produkáltak – egyebek között Görögország, Spanyolország, Portugália, Írország, Izland és a balti államok. A világkereskedelemben érharcos feltérképvő országok – Kína, India, Brazília és Lengyelország – aránylag könnyen átvészelték a recessziót, mint ahogyan a kevésbé eladósodott fejlett országok is. A globalizációból kimaradó, elszigetelt, szegény országok összehasonlításban nagyon jó mutatókat produkáltak. Míg az EU száma országai recesszióba süllyedtek, Kelet-Timor, Ruanda, Haiti és Malawi növekedni tudott. Büszkeségre azonban semmi okuk nincs – véli Clemens. A globális válság valóban elkerülte a legszegényebb országokat, hiszen ezek eddig sem adtak el semmit, így a keresletnek sem volt miből csökkennie. Ha hosszabb távon értékeljük a gazdasági folyamatokat, a számok azt igazolják, hogy országok fejlődnek gyorsabban, amelyek a válságokban nagy visszaesést produkáltak. A recesszió elmúltával az új helyzethez gyorsan alkalmazkodó szabad piaci országok ismét gyors növekedésnek indulhatnak, míg az elszigetelt gazdaságok továbbra is csak egy helyben topognak. Mint arra már Joseph Schumpeter osztrák közgazdász is rámutatott, a kapitalizmus együtt jár a kreatív rombolással. (metazin.hu)

Foto: Mediafax

Izraeli helikopterek – áldozatos barátság

Adótörvény-módosítás hatásai

Czédly József

A *Törvénytár* június 25-i és július 2-i számában ismertette közltem a Pénzügyi Adótörvénykönyv (Codul fiscal) módosításáról. A *Hivatalos Közlöny* július 30-i, 534. számában tette közzé a Kormány a Törvénykönyv módosított előírásainak gyakorlatba ültetésére szolgáló szabályozásokat (norma de aplicare), kivéve a szakmai tevékenységekből származó jövedelmekre vonatkozókat. Ezeknek elfogadását augusztus 2-ra halasztották el, minden valószínűség szerint, mert több vitatható előírást tartalmaz.

A Törvénykönyv módosítás és a vele járó alkalmazási szabályozások a következő adókötelezettségekre vonatkoznak:

Nyereségadó (impozitul pe profit) esetében szabályozza az adóbefizetések új, évenkénti és évvégi elszámolási kötelezettségét fenntartva sajnos, legalább is egyelőre, a minimáladó befizetési rendszerét is (ígéret van reá, hogy a negyedik évenygyedben megszüntetik).

Osztalék után számítandó adó (impozit pe dividende), tisztázza ezeknek az adóbefizetéseknek az idejét.

Jövedelmi adó (impozit pe venit). Ezen a téren vannak a legnagyobb változások, elsősorban ami azon szakmai tevékenységekből származó jövedelmek (venituri de natura profesională) adókötelezettségét illeti melyek nem bérnyomán (alte decăt salariale) keletkeznek. Ezekkel a későbbiekben részletesebben kívánok foglalkozni. A jövedelmadó rendszerében az új szabályozások pontosítanak a következő esetekben is:

– súlyos fogyatékosági

személyek esetében jövedelmadó mentességet ír elő azok számára akiknek nem biztosítanak kísérőt helyettesítő személyt;

– tisztázza mit ért a törvény a szerzői jog és az ezzel kapcsolatos (drepturi conexe) tevékenységek alatt;

– meghatározza a független tevékenységek esetében az évi jövedelmi normát (norma anuală de venit) és ettől függően hogyan kell korrigálni a jövedelmeket a megengedett legkisebb határérték figyelembe vételével;

– a megadózándó jövedelmek közé sorolja az ebédjegyeket, bölcsőde jegyeket, ajándék jegyeket, üdülési jegyeket, valamint a végkielégítésekor kifizetendő járulékokat;

– hogyan kell kiszámítani a fizetési adót azoknak a személyeknek, akik befizetnek nem kötelező (fakultatív) nyugdíjalapokra;

– kamatból származó jövedelem esetében, hogyan kell megállapítani a megadó-

zandó összeget;

– az évnegyedi és évi adó kiszámítását az értékpapírok (titluri de valoare) vétele/ eladása esetében, hogyan kell elszámolni a 2010 január 1 és június 30-ka között ezen a téren bekövetkezett veszteségeket;

– hogyan kell eljárni a mikrovállalatok esetében, tekintettel adómentességük megszűnésére.

Visszatérve a szakmai tevékenységekből származó jövedelmekre, a módosított törvény, már említett pontosításon kívül miszerint nem ilyennek tekinti a bérnyomán keletkezett, hasonlóképpen nem ide sorolja a javak átruházásból és a bérházásokból származó jövedelmeket, a nyugdíjakat, mezőgazdasági jövedelmeket, szerencsejátékok és prémiumok jövedelmeit, ingatlanulajdon átadásából keletkező jövedelmeket, valamint a bizományi (konszignáció) eladásokból származó jövedelmeket.

A szabályozás azért hatá-

rozza meg ilyen részletesen mit ért a megadózándó szakmai jellegű jövedelem alatt, mivel a módosított törvény III. cikkelye (2) bekezdése előírja: „ezek után a jövedelmek után kötelező befizetni a személyekre kirótt társadalombiztosítási, egészségügyi és a munkanélküli alaphoz való hozzájárulást”. A (4) bekezdés pedig elrendeli „a (2) bekezdésben felsorolt hozzájárulások bejelentése, kiszámítása, visszatartása és befizetése a jövedelem kifizetőjének kötelezettsége”.

A végrehajtási utasítás részletezi milyen esetekre vonatkozik a szociális hozzájárulások levonása a szakmai jellegű jövedelemből. Ennek alapján be kell fizetni az említett hozzájárulásokat egyaránt azoknak akiknek a szakmai jellegű jövedelmen kívül nincs más jövedelmek, éppen úgy mint akiknek van bérből származó jövedelmek, függetlenül attól, hogy az év minden hónapjában részesülnek szakmai jellegű jövedelemben, vagy csak egyes

hónapokban. 2010-ben ezek a kötelezettségek az adó nélküli jövedelem 10,5% a társadalombiztosítás (CAS), 5,5% az egészségügyi (CASS) és 0,5% a munkanélküli alaphoz való hozzájárulás esetében.

Ha az év minden hónapjában szerzett szakmai jellegű jövedelemadó nélküli értéke, egyes hónapokban meghaladja az országos bruttó jövedelem ötszörösét (ez 2010-ben $1.836 \times 5 = 9.180$ lej) akkor a hozzájárulásokat ezekben a hónapokban csak az utóbbi összeg alapján kell kiszámítani. Amennyiben az adóköteles személy az évnek csak egyes hónapjaiban részesült személyi jellegű jövedelemben és az év folyamán szerzett adó nélküli jövedelem összege nagyobb mint az országos bruttó jövedelem ötszöröse, akkor az év végén megállapítandó évi hozzájárulásokat ugyancsak az ötszörös bruttó jövedelem alapján kell megállapítani.

Fontos előírása a végrehajtási utasításnak mivel a szak-

mai jellegű jövedelem után is fennáll a társadalombiztosítási kötelezettség a nyugdíj-jogosultság kiszámításakor, a nyugdíjpontok értékének megállapításakor, figyelembe kell venni a szakmai jellegű jövedelmeket is. Ugyanúgy az egészségügyi hozzájárulás hasonló egészségügyi ellátást biztosít mint amire az alkalmazottak jogosultak, a munkanélküli alaphoz való befizetés pedig jogosultságot ad a munkanélküli segélyre.

Végezetül egy példával mutatom be hogyan kell megállapítani a szakmai jellegű jövedelemnek azt az összegét ami ténylegesen kifizetésre kerül. Tegyük fel, hogy a jövedelem havi bruttó értéke 3.000 lej. Ebből a havi kifizetékort levonnak 10%-t, tehát 300 lejt adóelőleg címén. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a törvény megenged egy 20%-os költségmegtérítést, ez a mi példánk esetében 600 lej. Így tehát $3.000 - 600 = 2.400$ lej alapján kell kiszámítani a 10,5% társadalombiztosítási, 5,5% egészségügyi és 0,5% munkanélküli alaphoz való hozzájárulást, összesen $16,5\% \times 2.400 = 396$ lejt. Ezek alapján a havi elszámoláskor az érintett személy $3.000 - 300 - 396 = 2.304$ lejt kap kézhez. Ha felteszünk, hogy az év minden hónapjában ugyancsak 3.000 lej volt a bruttó jövedelem tehát a kifizetett összeg $12 \times 2.304 = 27.648$ lej. Tekintettel arra, hogy évközben 10%-os adóelőleget vontak le, de a jelenlegi egységes jövedelem adó 16%, a 6% különbözetet le kell vonni az évi nettó keresetből, tehát $27.648 \times 6\% = 1.659$ lejt. Így az évi 36.000 lej bruttó jövedelemből, ténylegesen 25.989 lejt fizetnek ki az érintett személynek.

Ismételten a póthagyatéki eljárásról

Deák Levente

A minket egy ideje foglalkoztató jogeset vagy inkább hagyatéki ügy, amellyel rovatunkban már foglalkoztunk, póthagyatéki eljárásról szól, ugyanis a szülői hagyatékot nemrég elfogadó gyermekek az időközben felmerülő újabb gondjukat csakis egy póthagyatéki eljárás keretében oldhatták meg. De vázoljuk előbb magát a tényállást. Az anyai örökség fél lakóházból és tíz hektár mezőgazdasági területből állt, legalább is az örökösök tudomása szerint, akik a belsőségre telekkönyvi kivonatot, a földek eredeti birtoklevelet tudtak az eljáró közjegyzőnek bemutatni. Az általuk beindított hagyatéki eljárás a két nagykorú gyermek elfogadta az örökséget, apjuk azonban lemondott erről, de továbbra is tulajdonosa maradt a fél lakóház-

nak, amely házasság alatt szerzett közös szerzemény volt. A túlélő házastárs lemondásának az lett a jogkövetkezménye – amint a hatályos polgári törvénykönyv 696. szakasza tételesen és egyértelműen kimond –, hogy kiesett az örökségből, és őt még visszamenőlegesen sem lehet örökösnek tekinteni, részét pedig gyermekei kapják meg, egyforma arányban. (Ptk. 697. szakasz.) Különben az örökségről történő lemondásnak ezt a következményét az új, de még nem hatályos polgári törvénykönyv 1121. szakasza is megtartotta. A kiállított örökös bizonyítvány szerint a gyermekek a ház felét örökölték, annak másik fele apjuké maradt, míg a mezőgazdasági területek fele-fele arányban kerültek a tulajdonukba.

A lezárt hagyatéki ügyben az újabb fejleményt egy

másik birtoklevél jelentette, amit évekkel ezelőtt szintén az örökösök nevére állítottak ki. Az ebben szereplő földterületeket a szülők magánokirati formában készült adásvételi szerződéssel elidegenítették, de sem ők, sem a vevő ezidáig nem foglaltatta a jogügyletet közokiratba, ami, tudvalevőleg, a földforgalom szabályai szerint a jogügylet érvényességi feltétele volt és maradt a 2005.évi 247. törvény meghozatala után is. A vevőnek tudomására jutott a beindított hagyatéki eljárás, és ha megkésve is, de bemutatta a nála levő, de nem az ő nevére szóló birtoklevelet az eljáró közjegyzőnek, kérve a földterületek belefoglalását az örökös bizonyítványba, hogy aztán ennek alapján az elfogadó örökösökkel tudjon majd közokirati formában készült adásvételi szerződést kötni.

Miután az örökös bizonyítványt nem lehet utólag kiegészíteni, csakis a hagyatéki dosszié újramegnyitása jöhetett szóba, mely eljárást vagy lehetőséget mind az 1995. évi 36. közjegyzői törvény, mind pedig ennek eljárási szabálya a 86. szakaszokban engedélyezi. Ezt az örökösöknek van joga kérni, s ha ez megtörtént, ugyanaz a közjegyző jogosult póthagyatéki eljárásban a póthagyatéki bizonyítvány kiállítására, (certificat suplimentar de mostenitor), illetve ezt a körzetben tevékenykedő bármelyik közjegyző elvégezheti, az első dosszié átkérése után, amennyiben az első eljáró közjegyző már nincs hivatalban.

Mire kell ilyen esetben nagyon odafigyelni? Szó volt már róla, hogy az örökséget egészében lehet csak elfogadni, illetve lemondáskor mindenről lemondunk, és a

lemondót nem lehet örökösnek tekinteni. Ebből következik a póthagyatéki eljárásban is követendő szabály, hogy ilyenkor csakis az elfogadó örökösök kérhetik a póthagyatéki bizonyítvány kiállítását, amiért a lemondó örökösök az eljárásnak ebben szakaszában nem juthatnak szerephez, őket be sem kell idézni, a kimaradt vagyanból, mint ahogy az első eljárásban sem, most sem örökölhetnek. Következésképpen a póthagyatéki bizonyítvány, amit végül a két elfogadó örökös nevére állítottak ki, megnyitotta az utat a vagyoni vita rendezéséhez az egyedül következő módon, azaz úgy, hogy a földeknek az örökösök nevére történő betáblázása után a vevő megkötheti az örökösökkel a hiteles adásvételi szerződést, aminek várható magas költségeit minden bizonnyal egyezs-

gük szerint fogják viselni. Az ismertett esetben a lemondás visszavonása fel sem merült. A szabályt azonban nem árt ismerni. A lemondás visszavonása mind a hatályos, mind az új Ptk. szerint csak akkor lehetséges, ha ez az elfogadási/lemondási, jelenleg 6 hónapos, az új Ptk. szerint 1 éves elévülési határidőben törtétnik, és még mielőtt az örökséget más, örökös hiavatottsággal (vocatie succesorala) rendelkező személy elfogadta volna. Ha mindkét feltétel adott, a lemondás visszavonását rögzítő hitelesített nyilatkozat egyben elfogadásként értelmezhető és kezelhető, aminek nyomán az elstetett, megbánt lemondás visszavonás örökös megkapja örökrészét, vagy másképpen mondva, a visszavont lemondás elfogadás. (Lásd az új Ptk. 1123. szakaszát.)

Az orvos válaszol

Minden jel arra mutat, hogy 47 évesen az ún. változó korbá értem, azonban ez nem megy minden panasz nélkül. Az álmatlanság mellett legjobban a sokszor kínzó hőhullámok azok, amelyek elviselhetetlenné teszik az életem. Mit tehetek?

Az igazat megvallva, keveset lehet tenni ennek az életeti folyamatnak a megváltoztatására. Tipikus tünetek a testsúly gyarapodása, a gyakori izzadás, az esetleg fellépő depresszió a kínzó hőhullámok mellett. Oka a szervezet hormontermelésének a csökkenése. Vannak azonban bizonyos életmódtanácsok, amelyeket ha követ, talán ritkábban fogják gyötörni a hőhullámok. Elsősorban lelki és táplálkozási, életmódbeli okai vannak annak, ha a változó kor testi kényelmet okoz. Mivel a szervezet ösztrogénszintje csökken, vagyis a női nemi hormon, ilyenkor jelennek meg bizonyos nem kívánatos szőrösölések, hullik a haj, gyengül a szervezet ellenálló képessége. A Japánban élő öslakosoknál nincsenek klimaxos tünetek, szemben az Amerikába emigrált japán lakosokkal. A különbség okát a táplálkozási szokásokban találták meg, ez irányította rá a figyelmet a fitoösztrogénekre, vagyis a természetben előforduló növényi ösztrogénekre. Ezek néhány nap alatt kiürülnek a szervezetből, szemben a szintetikus hormonokkal. A teljes kiőrlésű gabona, gyümölcsök, magvak, hüvelyesek és a gyógynövények mind tartalmaznak fitoösztrogént, de a legkoncentratibban a szójababban és a biborlóherében van. Az ösztrogén természetes pótlása mellett rendkívül fontos a nagyobb fizikai aktivitás, ami a csontok és ízületek védelmében is szerepet játszik. Célserű elkerülni a fűszereket, forró ételeket, alkoholt. Segíthet a banán, kakaó, csokoládé mérsékelt fogyasztása.

Dr. Györi György

Depresszió, internetfüggőség

Másfélszer akkora eséllyel lesznek depressziósak azok a tinédzserek, akik túl sok időt töltenek internetezéssel, mint azok a társaik, akik mérsékelten használják a világhálót – állítja egy kínai tanulmány. Az internet hasznos dolog, és vitathatatlanul nagy segítséget nyújt mindaddig, amíg rabszolgájává nem válik a felhasználó.

Akik már belekóstoltak, tudják, mekkora élmény bekapcsolódni az úgynevezett chat, azaz kifejezetten a különböző témájú beszélgetéseknek fórumot biztosító weboldalak folyamába. Ezek a virtuális közösségek lehetővé teszik, hogy a monitor előtt helyet foglalva bárki társaságban legyen, és gondolatokat cseréljen új emberekkel. A józanság viszont ezen a téren is elengedhetetlen. A chaten olyan beszélgetőpartnereket találhatunk, akiket ugyanazok a dolgok foglalkoztatnak, és akikkel lényegében időkorlátozás nélkül – egy-egy téma megbeszélése akár hónapokon, éveken keresztül is eltarthat – cserélhetünk véleményt, tetszőleges hosszúságban és többnyire közvetlen stílusban.

A dolog egyik vonzereje, hogy az ember a nyilvánosság előtt lefolytatott beszélgetésben nem feltétlenül a saját nevével, hanem bármilyen, önmaga által kitalált nicknévvel szerepel, így bárki eltitkolhatja a valódi nevét, korát, foglalkozását, külső megjelenését, sőt a nemét is. Ugyanaz az ember szinte korlátlan számú virtuális személyiséget hozhat létre, amelyekkel akár egy beszélgetésen belül több oldalról támogathatja a saját véleményét.

Kik élnek az internet szabadságával?

A kutatások szerint különösen a magányos és a valódi élethelyzetekben bizonytalanul viselkedő emberek él-

nek ezzel a szabadsággal, de amikor rádöbbennek, hogy egy nemtelen, arctalan és létező személyiség nélküli társalomból vártak olyanféle törődést és szeretetet, amely csak egy valóságos személytől jöhet, az internetről túl sokat remélő emberek nagyon is valódi csalódást és fájdalmat élhetnek át.

Az újonnan bekapcsolódók eleinte úgy érzik, hogy kinyílt előttük a világ, a kapcsolatteremtés térbeli korlátjai eltűntek. A dolog kevésbé fényes oldala, hogy – nagyszámú mintán végzett felmérések szerint – a monitor előtt ily módon rengeteg időt eltöltő emberek valós baráti és családi kapcsolatai elso-

vadnak, hisz egyre inkább a hálón folyó események kötik le őket, s mind kevésbé veszik észre az őket fizikailag körülvevők szükségleteit, érzéseit. A függők a mértékkel internetezőkhöz képest összehasonlíthatatlanul több időt töltenek szex- vagy játékdalok böngészésével, valamint online közösségekben való chateléssel. Közöttük gyakorinak számít a közepes-től súlyosig terjedő depresszió is.

„Csak még egy percet”

Ezt mondja a tipikus internethasználó a családjának, akiket már zavar a monitor

előtt eltöltött hosszú idő. De mielőtt észrevennék, a perc rendre egy vagy több órává válik – az őket körülvevő valódi embereket és a tennivalókat egyre gyakrabban semmibe véve. Ez a kényeszerzés annak a jele, hogy az internet az adott ember számára már nemcsak egy szórakozási vagy ismeretszerzési forma, hanem függőség alakult ki nála. Ismert például az a jelenség, hogy a függő felhasználóknak a családi nyaralás kapcsán elsődleges szempontjuk, vajon az adott üdülőhelyen a számítógép minden része tökéletesen üzemel-e, van-e internetkapcsolat.

Ha nem vagyunk biztosak abban, hogy nem töltünk-e mi is túl sok időt a monitor előtt, elvégezhetünk egy függőségi tesztet az *Internet-addiction.com* címen. Itt működik egy virtuális klinika is, ahol elektronikus levelek alapján vagy társalgószobákba vonulva, illetve telefonon is gyors segítséget nyújtanak az angolul tudóknak. Ezen a honlapon különféle felmérések, kutatások is hozzáférhetők a tárgybán.

Virtuális szerelmi kapcsolatok

Sok ember szenved attól, hogy partnerének egész személyisége megváltozott, mióta felfedezte az internetet. Egyszerre csak zavartalan egyedüllétet igényel, amikor a számítógépet használja, elhanyagolja egykor szívesen művelt, ház körüli tennivalóit, minden éjjel későn fekszik le, a házasságra soha sincs ideje, és kevésbé érdeklik partnere másokkal való kapcsolatai. Gyakran megjelenik – az igazi mellett – a virtuális partner is, és az a tapasztalat, hogy sokaknak az érzelmi életét jobban betölti egy ismeretlen, virtu-

ális partner (egy idea), mint a valódi. Régióta működő házasságok mentek már szét ilyen virtuális kapcsolat miatt. Az már külön abszurditás a dolognak, hogy ellenőrizhetetlen a weben megismert partner neme, így tudtán kívül válhat valaki akár homoszexuális kapcsolat résztvevőjévé is. Az erről szóló tanulmány rámutat, hogy a világhálótól való függésben azok a legsebezhetőbbek, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi az illető, akik egyébként is depresszióban szenvednek, hajlamosak a kóros aggódásra, kicsi az önbecsülésük, vagy egy másik függőségből próbálnak éppen szabadulni.

Kutatások, bizonyítékok

A Leedsi Egyetem kutatói állításuk szerint egyértelmű bizonyítékot találtak arra vonatkozóan, hogy egyre több az olyan számítógéphasználó, akik körében kényszeres jelleget öltött az internetezés: az átlagos függő a való életben minimalizálja a társas érintkezések számát, és sokkal inkább a virtuális térben éli életét. A brit kutatók hangsúlyozzák, hogy a világhálón való szőr-fülés teljes függőséghez is vezethet, s ez a mentális egészségi állapotot is negatívan befolyásolja.

A nagy-britanniai Wales tartományban 2008-ban történt öngyilkossági hullám után – amikor is számos fiatalok az interneten jelentette be öngyilkossági szándékát – fogalmazódott meg a kérdés: mennyiben felelősek az online-közösségek az amúgy is sérülékenyebb fiatalok esetében gyakran előforduló depresszív vagy akár öngyilkosságról szóló gondolatok kialakulásáért.

Programajánló

Bodos-nap

Bodosban vasárnap falunapot tartanak. A program: 10 órától istentisztelet a református templomban, 11.30 órától motorosfelvonulás. A szabadtéri színpadon és a kántori lakásban zajló programok: 12 órától óvodások, iskolások műsora, 12.30-tól a biharugrai testvértelepülés küldöttségének fellépése, 15 órától a helyi néptáncosok műsora, 15.30-tól bibarcfalvi hagyományörzők előadása, 16.15-től Fábri Emília énekel, 17 órától kerékpáros akadályverseny. A Budai József-iskolában: 15 órától arcfestés

gyermeknek, közösségi gyermekjátékok a Bodvaj Egyesület szervezésében, 16 órától hagyományörző íjászbemutató. Este karaoke és tűzijáték.

Honvédtalálkozó Baróton

A XIII. Honvéd Bajtárs Találkozó augusztus 7-én szombaton 10 órakor megemlékező istentisztelettel kezdődik a református templomban, ugyanott levetik vízét Benkő József marosvásárhelyi történész Boér Géza honvédről készített amatőr dokumentumfilmjét. Utána Erdővidék Múzeu-

mának Kászoni Gáspár Termében *Erdővidék harcosai* címmel kiállítás nyílik Erdővidék volt honvédeinek személyes tárgyi hagyatékából, valamint egyéb második világháborús katonai felszerelésekből és tárgyakból.

Kiállítás Sepsiszentgyörgyön

Csiki Csaba médiaművész *Wunschtraum (Vágyálmom)* című egyéni kiállítása szeptember 5-ig látogatható, hétfő kivételével naponként 11–19 óra között a Magma kiállítóteremben. A sepsiszentgyörgyi Gyárfás Jenő Képtárban Útő Gusztáv Munkácsy-díjas képzőművész festészeti kiállítása hosszabbított programmal, augusztus 29-ig látogatható: hétköznap 9-16 óra, hétvégén pedig 10-14 óra között.

Fotóárlat Kézdiváradon

Vasárnap, augusztus 8-án 11.30-tól a római katolikus templomban megnyitják Kakas Zoltán *Bao-Bao Kép-Tűj* című vándorkiállítását. Megnyitóbeszédet mond a kiállítás kurátora, Barabás Hajnalka művészettörténész.

Székelyvécei Kulturális Napok és falutalálkozó

A kulturális napok rendezvénysorozatának keretében ma és holnap este 20 órától borkóstolót tartanak. Ma Bock József villányi bo-

rász mutatja be borait, fellép a Vivát Bacchus együttes. Pénteken Kalló Imre noszvaji borász mutatja be borait, fellép Eperjes Károly színművész. A borkóstolók zárt rendezvények, ezeken részt venni csak előzetesen megvásárolt poharakkal lehet.

Kiállítás Aradon

Augusztus 6-án, pénteken 17 órakor az Alfa Galériában apa és lánya, Julian Chiu és Julia Chiu festménykiállítása nyílik meg.

Öröm Fesztivál Nagykarolyban

Az augusztus 5. és 8. között zajló Nagykarolyi Öröm Fesztiválnak a város strandja és kempingje ad ott-

hont. Három színpadon és egy nagy programsátorban zajlanak az események, de a termál strandon bárhol szembejöhét a látogatóval egy-két érdekesség. Minden délután fiatal, többségben erdélyi magyar fiatalokból álló zenekarok lépnek fel a kishonvédtalálkozó esténként pedig olyan zenekarok adnak koncertet, mint a Kowalsky Meg a Vega, a Hooligans, a PASO, a Quimby, a Ladánybena 27, az Irie Maf-fia vagy éppen Ganxsta Zolee és a Kartel.

Tavirózsa Fesztivál Rétyen

A Palma Panziónál augusztus 7–8. között, szombaton és vasárnap zajlik a Tavirózsa Fesztivál.

Könnyű nyári szépségtippek

Sok nőnek szinte lehetetlennek tűnik a vízparton is ellenállhatatlannak maradni, de néhány egyszerű tanácsot követve nem lehetetlen ez. Igaz, a nagy hőség, az erős napsütés éppúgy igénybe veszi a bőrünket, hajunkat, mint télen a hideg. Gyorstippekkel segítünk, hogy a strandon is szépnek érezhessük magunkat.

Leginkább a haj szenved meg a hosszabb nyaralást, ezért kifejezetten figyeljünk rá. Zsíros állagú vagy ragacsos zselé helyett inkább tekerjük a nedves haját hajcsavarókra, majd ha megszáradt, készítsünk egy laza kontyot belőle. A vizes hatású frizura idén nemcsak a vízparton számít divatosnak, akár egy esti bulin is hódíthatunk vele. A kiszáradt haját este fésüljük ki, és balzsamozzuk be. Nem muszáj minden este haját mosni. Használjunk inkább olyan balzsamokat, krémeket amelyek nem kell a hajról le-

mosni. Idén nyáron még hódít a 80-as évek stílusa. A szépségápolásban különösen, a narancs, legyen szó rúzsról, vagy körömlakkról, most igazán trendi. Elsőre biztosan furcsán hangzik, mert a narancssárga nem megszokott szín a körmökön, de pont ettől lesz az egész izgalmas. A napbarnított bőrrel és színes fűrdőruhákkal kitűnően passzolnak az élénk színű lakkok. A megfelelően kiválasztott színárnyalat egész napos ragyogást biztosít a körmöknek. A nyaralás alatt nem marad idő szőrtelenítésre,

ez a probléma azonnal és gyors megoldást kíván. Ilyenkor borotva helyett inkább válasszunk szőrtelenítő krémet. Miután felkentük a kenőcsöt, egy meleg, nedves ronggyal töröljük le azt. Ha tovább szeretnénk megőrizni lábaik simaságát, menjünk el szoláriumba, csodákat művel.

A bőr szárazsága nyáron is problémát okoz, a hidratálásra ügyelni kell a legmelegebb hónapokban. Testápoló helyett dörzsöljünk inkább pár csepp könnyű, illatos olajat a testünkre, vagy adjuk hozzá a fürdővízhez.

Mit kell tudni a tamponhasználatról?

A tampon használata nem új keletű dolog. Már az ókori Egyiptomban is használták a tampon ösét, melyet papiruszból készítettek. Már akkoriban is tudták a nők, hogy mennyivel praktikusabb, higiénikusabb ez a módszer, hiszen a tampon a menstruációs folyadékot már a hüvelyben felszívja, így a külső nemi szervek tiszták és szárazak maradnak. Tévhit tehát, hogy a tampon nem higiénikus, sőt esetleg káros az egészségre. A ma forgalomban lévő tamponok helyes használat esetén semmilyen problémát nem okoznak. A modern tamponok a század elején jelentek meg és jelentősen fejlődnek továbbra is. A korszerű termékeket természetes anyagokból készí-

tik, ám a fejlett technológiának köszönhetően már emberi kéz érintése nélkül.

Az első próbálkozások gyakran sikertelenek. Ennek általában az az oka, hogy a fiatal lányok nem tudnak lazítani, így az alsó izmok annyira megfeszülnek, hogy csak fájdalom ellenére lenne lehetséges felrakni a tampont. Még az is hátráltathatja a műveletet, hogy sokan nem találják a megfelelő pozíciót. A megfelelően felhelyezett tampon, sem fájdalmat, sem kellemetlen érzést nem okozhat.

Az, hogy milyen gyakran kell cserélni a tampont, a vérzés erősségétől és a tampon milyenségétől függ. Az első napokban, amikor a vérzés erősebb 3-6 óránként,

ti csere szükséges. Később aztán már 6-8 óra is megfelelő. Mindig a vérzés erő-

ségének megfelelő és a lehető legkisebb méretű tampont használjuk. Éjszaka

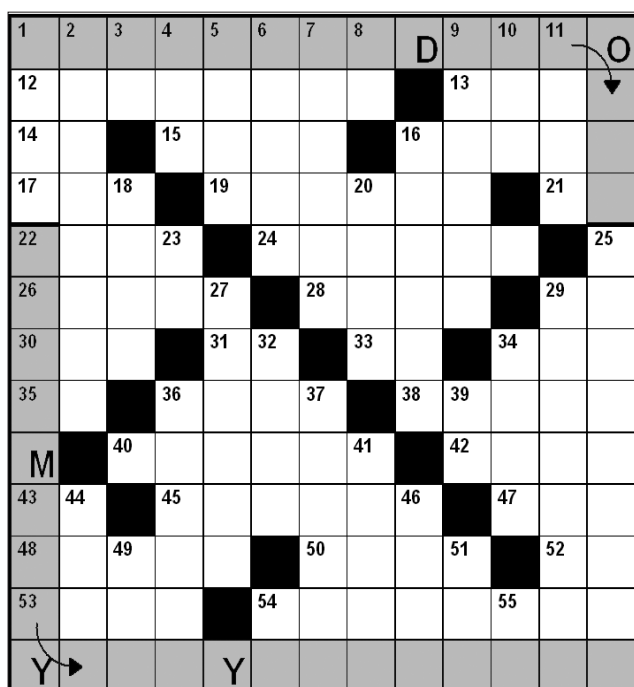
csak akkor ajánlott használni, ha nem alszunk többet nyolc óránál. Ellenkező esetben érdemesebb éjszaka betétre váltani, melyek méretét, nedvszívó képességét a menses erősségéhez igazítják.

A tampon úgy működik, akár egy szivacs. Felszívja a folyadékot, de nem akadályozza a hüvely természetes öntisztulását. A teljes telítésig folyamatosan egyenletesen tágul, illeszkedik a hüvely falához. A hosszabb időn a hüvelyben maradó tampon melegágya lehet a baktériumoknak, ami komoly fertőzést okozhat. A hüvelyben előforduló valamennyi baktérium közül a Staphylococcus aureus okozza a legtöbb aggodalmat a nőkben és orvosai-

ban, mert ennek a baktériumnak bizonyos törzsei egy toxint termelnek – a toxikus sokk szindróma toxin-1 nevű (TSST-1) toxint –, amely a toxikus sokk szindrómát (TSS) okozza. Bár a legtöbb felnőttben jelen van a TSST-1 elleni antitest, menstruációs TSS alakulhat ki, amikor a nőben nincs elegendő antitest akkor, amikor elszaporodik benne egy olyan S aureus törzs, amely TSST-1 toxint kezd termelni. Jelenleg sem ismeretes, hogy miért kezd el toxint termelni a S aureus illetve hogy az egyének egy kis százalékában miért nem termelődik védelmet nyújtó antitest.

S aureus számos nőben jelen van, és menses idején még gyakrabban előfordul.

Orvosnál

– Ne feledje Kovács úr, az alkohol az ön legnagyobb ellensége!

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén 1. része. 12. Csodálatos. 13. Francia divatcég. 14. Részben pajkos! 15. Római öltözet. 16. Fekete tollú madár. 17. Bicska, penge. 19. Ódon hangulatú. 21. Borcseppek! 22. Házat emel. 24. Titokban beszél. 26. Számukra. 28. Alaktalan. 29. Néma Móni! 30. Az NSZK szomszédja volt. 31. Ott kezdődik! 33. Reszelő! 34. Fénykibocsátó dióda. 35. Bent lent! 36. Méretre vág. 38. Becézett Szilárd. 40. Ócskaság. 42. Cserél. 43. Világbajnokság (röv.). 45. Segédlelkész. 47. Előtagként: új. 48. Gépkocsija van. 50. Szállítóoszlop. 52. Tűzok bőre! 53. Magyar gitáros, énekes (Delhusa). 54. Címke.

Függőleges:

1. Arab úr. 2. Elámuló. 3. Gombóc közepe! 4. Operál. 5. Elefántcsont. 6. Számárorordítás. 7. Jarat hegyben. 8. Közeleg (nép.). 9. Ütést mér rá. 10. Abu ...; egyiptomi város. 11. Nőtény madár. 16. Kútjelző lehet. 18. A mozdulatok természetes eleganciája, könnyedsége. 20. ... Sztravinszkij; orosz zeneszerző. 22. A poén 2. része. 23. Te és te. 25. Forgattyú. 27. Odaégett a tej. 29. A szomszédban. 32. Láb része. 34. Kúszónövény. 36. Visítózik. 37. Gótikus dísz. 39. Két öszvér! 41. Cement anyaga. 44. Rejtőző. 46. Anyóka. 49. Karima nélküli női kalap. 51. Ivari jelleg. 54. Város széle! 55. Tömb széle!

				3			4	2
4			8		6	7		3
		2		4			8	
		8	9					4
		7			3		9	
1	3	9						8
7	5			9				
		4		7		9		
9	3	4	5	1	8	6		

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	5	9	3	8	4	7	2	1
1	2	4	9	6	7	3	5	8
8	3	7	5	1	2	4	9	6
4	9	5	8	7	1	6	3	2
3	1	6	4	2	5	8	7	9
7	8	2	6	3	9	5	1	4
5	6	8	1	9	3	2	4	7
9	7	3	2	4	6	1	8	5
2	4	1	7	5	8	9	6	3

Mesék az ujjakról

Mese az öt lábujjról

Tudod-e, hogy a nagy lábujjad miért olyan kövér, és a többi miért olyan sovány?

Elmondom neked a történetüket:

Ez (a kis lábujjad) elment egyszer az erdőbe, (ez a második) fogott egy nyuszt, ez (a középső) hazavitte, ez (a negyedik) megsütötte, és ez a csúf, kövér (a nagyujjad) egymaga megette az egészet.

Szép dolog volt ez? Bizony nem volt szép!

Ezért is nem szíveli a többi lábujjad mind a mai napig azt az egyet!

Mese a kezéd öt ujjáról

Piki (a mutatóujj), Liki (a középső ujj), Csiki (a gyűrűsujj) és a kis Miki (a kisujj) elmentek egyszer a mezőre, és fivérüket, Tokit (a hüvelykujjat) otthon hagyták. Hiába mondta nekik Toki, hogy ne induljanak el nélküle, mert még bajba keverednek, mégis otthon hagyták.

Piki így szólt:

– Én majd mutatom az utat.

Liki, mint valamennyiük között a legnagyobb, folytatta:

– Én majd előttem állok, és irányítlak benneteket.

Csiki megtoldotta:

– Én viszem majd utána-tok a kincseket.

A sort a kis Miki zárta le ezekkel a szavakkal:

– Én meg majd okos tanácsaimmal segítelek benneteket!

Így hát útra keltek: legelől Piki, utána jött Liki, őt követte a gyűrűssel borított Csiki, s leghátul ballagott a kis Miki.

Rövid idő múlva egy vízpartra értek, de a hidat elsodorta az ár; ott álldögáltak hát jó ideig, és egyre várták, hogy a víz majd csak elfogy, az azonban folyton-folyvást folyt, és egyáltalán nem látszott úgy, mintha ki akarna apadni.

Akkor a kis Miki így szólt Likihez:

– Eredj, te hosszújancsi, járkálj föl-alá a parton a gólyalábaiddal, és nézd meg, nem találsz-e gázlót vagy pallót, ami átvinne a folyón! Míg te ez után jársz, mi többiek megpróbálunk csónakot építeni.

Azzal a három kicsi elindult csónaknak való fát keresni. Szerencsére találtak egy nagy francia (vagy olasz) diót.

– Ha legalább fel tudnánk nyitni – mondta a kis Miki –, akkor nyomban készen is lenne a csónak!

Erre aztán Piki és Csiki kétfelől megmarkolták a diót, és lám, amikor össze-szedték minden erejüket, húzták, ráncigálták, a dió egyszerre csak felpattant.

Nyomban fogták az egyik fél dióhéjat, jól kivájták, és levitték a folyóhoz.

Eközben visszajött Liki is, mondván:

– Semerre sincs sem gázló, sem híd!

– Most már nincs is rá szükség! – mondta a kis Miki.

Valamennyien beleültek a dióhéjba. A legkisebbik kormányzott, a többiek meg eveztek, így aztán szerencsésen át is értek a túlsó partra.

Ott kiszálltak, tovább vándoroltak, és egyszer csak egy nagy kerthez értek. Be is mentek nyomban a kertbe, ahol egy nagy hordót találtak színtől tele mézzel.

Piki belenyúlt a hordóba, és megkóstolta, és mivel a méz jó édes volt, mindig újra meg újra belenyúlt, és szüntelenül nyalakodott.

Végül a többiek elunták a dolgot, és tovább akartak menni, Piki azonban nem akart jönni, hogy mutassa nekik az utat; Liki hiába adta ki parancsait, Csiki meg félt a rablóktól, és a kis Miki így szólt:

– Piki rosszul végzi a dolgát, s a vége majd az lesz, hogy még pórul járunk!

Mielőtt még észbe kaphatnak volna, máris jött egy nagy csúnya medve, és fenyegősen brummogta:

– Na, ti tolvajok, most végre megfogtalak benneteket! Na megálljatok csak, majd adok én nektek mézet! Egy pillanat alatt felfallak mindnyájatokat!

Az ujjacskák erre úgy megrémültek, hogy mukanni sem mertek. De aztán mégis csak megeredt a sza-

vuk. Térdre estek a medve előtt, és kegyelemért könyörögtek:

– Nem tudhattuk, mackó, hogy ez a mézeskert a tiéd!

De minden rimánkodás hiábavaló volt, s a medve már éppen neki akart fogni, hogy sorban lenyelje őket, amikor a kis Mikinek okos ötlete támadt:

– Kedves mackó! – szólalt meg. – Mi öten vagyunk testvérek, s a legidősebb fivérünk, Toki otthon maradt. Hát ha már meg kell halnunk, kérlek, várj legalább addig, amíg őt is idehívom, hogy együtt halhassunk meg mindnyájan!

A mohó mackónak megtetszett az ötlet. Semmi kifogása nem volt az ellen, hogy egy jó falattal többre tegyen ilyen módon szert.

Így hát az incifinci kis Miki hazafutott, és segítségül hívta Tokit.

Toki először szörnyen haragudott, mondván:

– Minek is mentetek el? Nem megmondtam nektek már akkor, hogy ez lesz belőle? Most aztán ficánkolhattok!

A kicsi azonban addig-addig kérlete, hogy végül is megkönyörült rajtuk, felmarkolt egy nagy buzogányt, és elment utánuk.

Amikor aztán odaértek a kis Mikivel a mézeskerthez, valamennyien egyszerre rárontottak a medvére, és a nagy, erős Toki agyoncsapta a buzogánnyal. Aztán együtt hazamentek, és mind az öten nagyon-nagyon boldogok voltak.

Ettől kezdve a többi négy ujj soha el nem indult sehová az erős Toki nélkül, nem is érte őket ezután soha semmi baj. Liki ettől kezdve mindig a középben maradt, ezért is hívják mindmáig középső ujjnak. A nagy kövér Toki és a kis Miki őrt állva mindig a két szélen mennek, mivel amaz az erejével, emez az agyafúrtságával védi a többieket.

A kicsit mindig bevonják a tanácskozásba, ha valami okosat akarnak kisütni. Ezért is mondják mind a mai napig, hogyha valakinek bölcs ötlete támadt, hogy: „A kisujjából szopta!”

Erdélyi szász népmesék

Tizenkét hónap a természetben

Augusztus a nyár utolsó hónapja, rövidülnek a nappalok, hosszabbodnak az éjszakák, reggelenként köd telepedik a tájra, kis léptékebe közeleg az őszi, jönnek az „embelek”. Augusztus nemcsak fejedelmi hónap, ekkor kezdődik el az őszi madárvonulás. A hónap közepétől útra kell a töviszúró gébics, a karvalyposzáta, a sárgarigó, és huszadika környékén indul el a fehér gólya Afrika felé.

Akár a tegnap lett volna, úgy emlékszem vissza a

gyermekkorom augusztusi estéire. Szürkület után, sötétedéskor a barátokkal még kint lehettünk, egyrészt mert vakáció volt, másrészt pár héttel előtte még világos volt ez idő tájt. Az enyhe augusztusi estéken hanyatt fektedtünk a fűben, és onnan néztük a csillagokat. Az arasznyi fű puha fekvőhelyet biztosított, így kényelmesen, hosszú percekig figyeltük az égboltot. Tücskök ciripelése volt a legnagyobb zajforrás a környéken, amit időközön-

ként kurjantásunk szakított meg, ugyanis mikor hullócsillagot vettünk észre a látványtól felkiáltottunk. Augusztusban gyakori a csillaghullás, ezért kedves gyerekek érdemes ebben a hónapban, enyhe estéken az eget kémlelnetek.

Az augusztusi hónap nemcsak éjszaka nyújt látnivalót, napközben, ha megfigyelitek, akkor észreveszitek, hogy a bodzabokor termései kezdenek elsötétni, megfekedni. Érne kezd a bodza,

és a lédús fényesfekete bogycsók pedig kedvenc eledelük számos madárfajnak. Már többször említettem, hogy bodzaéréskor érdemes madármegfigyeléseket végezni, mert olyan madárfajok is felbukkanhatnak, amit a nyár folyamán nehezebb megfigyelni. Tehát, ne hagyjátok ki a kínálkozó alkalmat, töltsétek kellemes perceket bodzabokrok közelében. Láthattok, barátát, kerti rozsdafarkút, seregélyt, feketerigót, fenyőrigót. A megfigyelteket érdemes lejegyeznetek, biztos vagyok benne, hogy a fenti névsor számos madárfajjal fog bővülni.

Ott, azoknál a magánháza-knál ahol a kertet bodza szegélyzi esetleg a telken, vagy a közeli szomszédságban bodzabokor van, a háziasszonyoknak figyelmeseknek kell lenniük, a tisztára mosott ruhák kitergetésével kapcsolatosan. Mert könnyen megtörténhet, hogy miután a madarak elfogyasztották az ízletes bogycsókot és megemésztették, rápottyantanak a tiszta ruhára, amit már nem nagyon lehet eltávolítani.

*Kelemen László,
Rara Avis Madártani
Egyesület*

Színes virágok

Otthon a fiókban biztosan találsz pár olyan tárgyat, amiből elkészítheted ezeket a hangulatos, színes virágokat. Egy kis nosztalgia a nyár után, vagy ajándékba adod, vagy egyszerűen a szobádat díszíted vele. Mindegy miért fogsz neki, biztosan felbódja a hangulatodat ez a kézimunka.

Hozzávalók: fagyaltos pálcikák, muffin sütőpapír, színes papír, gombok, vatta, színes festék, ragasztó, de

gyakorlatilag bármit felhasználhatsz a virágok megalkotásához.

Elkészítés: a pálcikákat és a muffin sütőpapírt színezd ki, majd miután megszáradtak ragaszd őket össze. Zöld színű papírból vágjál ki leveleket, minden más színből pedig kis köröket. A leveleket ragaszd a pálcikákra, a pöttyöket pedig a virágokra. Minden virág közepébe ragassz egy gombot. A díszíthesh meg használhatsz vattát, színes textilanyagokat is.

Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

Barátposzáta